

ཡེ་ཤྲོད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར།

ཡེ་ཤྲོད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་མཛེས་ལོ་
ཡེ་ཤྲོད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་མཛེས་ལོ་

༡༡། རྒྱལ་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་སྒྲུབ་སྙན་སྒྱུད་ཆེན་མོའི་ནཱ་བཤད་
ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་སོ། ཉོར་སྟོན་ནཱ་མཁའ་དབལ་བ།

༡༩༥༩ --- ༡༩༧༧

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་ཆེན་པོ་ཡང་།

SJRB-0480

ནོར་ཤིང་ནས་བསྐྱུན་པའི་ཤིང་པར་མ་དཔེར་བཟུང་ནས་བསྐྱིགས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཀྱིས་ལྷ་སྐྱིག་བྱས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྐྱིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབ་རྩ་བཅོས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༡༩༩༥ ཟླ་བཅུ་པར་གསར་རྩ་བསྐྱིགས།

མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་བྱ་བ་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་བྱ་བ་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཔེ་སྐྱིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྐྱིག་པ།

དཔེ་སྐྱུར་བ། བསྐྱུན་པ་ཆོས་དར། གྲོལ་སྤེལ་མཆོ།

བར་སྐྱུན་གྱི་བདག་དབང་མེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལ་ཡོད།

དཀར་ཆག

མཛད་པ་པོ་ངོ་སྤྲོད།vi

ཞུ་སྤྲིག་པའི་གསལ་བཤད།vii

སྒྲིག་ཉི་མའི་འདུ་ཟེར།

གང་ལས་བརྒྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གདམས་པའི་ཆེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་བཟོད་པ། ༣

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སློན་སྒྲིག་གདམས་པའི་ཆེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཟོད་པ། ༡༠

གདམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ། ༡༩

སློན་འགྲོ་ཉིན་གྱི་ཆོས་སེམས་པ། ༡༩

དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་ཞིང་དོན་ཆེ་བའི་ཚུལ་བསམ་པ། ༡༥

མདོན་མཐོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་ཆེ་བ་སེམས་པ། ༡༥

རྒྱུ་ལྡན་སློན་སྒྲིག་དཀའ་བ་སེམས་པ། ༡༥

འབྲས་བྱའི་སློན་སྒྲིག་དཀའ་བ་སེམས་པ། ༡༦

ཆེ་འདིར་རིང་དུ་མི་སྟོད་པ་འཆི་བ་མི་རྟག་པའི་ཚུལ་བསམ་པ། ༡༧

འཆི་བར་ངེས་པ་སོགས་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་སེམས་པ་དངོས། ༣༠

ལས་ངེས་པ་དང་འཕེལ་ཆེ་བ་སོགས་བཞི་སེམས་པ། ༣༦

འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ངེས་པ་མེད་པ་སོགས་རྟག་སེམས་པ། ༣༧

དངོས་གཞི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་བའི་རིམ་པ། ༣༩

ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་བའི་རིམ་པ། ༣༩

གཞན་དོན་དོན་གཉེར་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་བའི་རིམ་པ། ༣༩

སྤྱོན་ཡོན་གྱི་སློན་སྒྲིག་བདག་གཞན་བརྩེ་བར་བསྟན་པ། ༣༩

རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དམིགས་བསམས་པ།	༡༧
གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཕན་ཡོན་བསམས་པ།	༢༥
གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤྱོད་ཆུལ་དངོས།	༥༣
ཐུན་དངོས་གཞིར་རང་གི་ལུས་སོགས་གཏོང་བའི་སྒོ་ནས་བྱམས་པ་བསྒྲུལ་པ། .	༥༣
ཐུན་དངོས་གཞིར་གཞན་གྱི་སྤྲིག་སྤྲུག་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲུལ་པ།	༤༦
ཐུན་མཆོམས་གྱི་སྐབས་གྱི་ཉམས་ལེན།	༥༩
བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྤྱོད་བའི་རིམ་པ།	༥༩
ཤེན་རན་བྱང་ཆུབ་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱར་པ།	༥༥
ཆེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་དེལ་ནས་བསྐྱར་པ།	༥༧
སྒོ་འབྱོར་པའི་ཆད།	༦༩
སྒོ་སྤྱོད་གི་དམ་ཆིག	༦༦
སྒོ་སྤྱོད་གི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱར་པ།	༧༩
དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྤྱོད་བའི་རིམ་པ།	༡༠༣
མ་རིག་པ་ངོས་གཟུང་ཞིང་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྐྱར་པ།	༡༠༥
བདག་མེད་གྱི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ།	༡༡༩
དབྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ།	༡༡༦
དབྱེད་པའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ།	༡༢༩
འོག་སྒོམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་ཆུལ།	༡༣༥
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་དང་ཆོས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་ཆུལ།	༡༣༠

སྒོ་སྤྱོད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་བརྗོད་པ།

ཕར་བྱང་སྒོ་ན་ཆིག	༡༤༦
------------------------	-----

མཛད་པ་པོ་དོ་རྒྱུད།

ཉོར་ཉྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ། རྗེ་འདི་ནི་མལ་གྲོ་ཡུལ་དུ་རབ་བྱུང་དུག་པའི་ཆུ་སྐང་
 ༡༣༧་པ་ལོར་སྐུ་བཞུགས། འཇམ་མགོན་ཐཱ་མ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་དབྱུས་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་བཤེས་
 གཉེན་ཆེན་པོ་མང་པོའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་མདོ་སྡག་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་ཡས་པར་ཐོས་
 བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་གནང་བས་མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ་བྲ་ཆོང་ཕྱག་བཏབ་སྟེ་
 ཆོས་རྒྱུད་འཆད་མཛད་པས་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་པོས་ཆོས་ཀྱིས། ཐེག་
 པ་ཆེན་པོའི་སློ་སྦྱོར་སྟུན་རྒྱུད་ཆེན་པོའི་ནམ་བཤུད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་བཀའ་རྩོམ་མཛད།
 འགོལ་གནས་སུ་ཡང་དཔེན་བཏབ་སྟེ་དགྲུང་ལོ་དོན་ལྡ་ལ་ཤེབས་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ལོས་
 ༡༤༤༧་པ་ལོར་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐེམ།

དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ་ལས་བྱུང་།

ཉོར་ཉྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་བ། ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་དུག་པའི་ཆུ་མོ་སྐང་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་ 1373 ལོར་
 མལ་ཤོར་སྐུ་འཁྲུངས། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་མོ་ལོས་ལོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་ 1447 ལོར་སྐུ་གཤེགས། ཁོང་
 གིས་རྗེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་བ་སློབ་བཟང་གྲགས་པ་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 མང་པོའི་ཞབས་བདེ་ལ་བསྟེན་ནས་སྟུན་མོང་གི་རིག་གནས་དང་། སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མདོ་སྡག་ས་
 ཀྱི་གཞུང་ལུགས། སྡག་ས་སྟེགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་བཞེ་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་སྦྱངས་པས་
 མཁས་པ་དང་གྲུབ་པར་བརྟེན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོར་གྱུར། དགའ་ལྡན་ནམ་པར་རྒྱལ་
 པའི་སྤྱིང་དུ་བྱང་ཅེ་བྲ་གྲ་འདེབས་མཛད་ཅིང་སྐྱ་ས་བརྒྱུད་ནས་མདོ་སྡག་ཆོས་ཀྱི་འཆད་ཉན་མཛད་
 པས་གྲ་བློ་བཟང་དུ་འདུས་ཤིང་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་མང་དུ་བྱོན་ནོ། །འགོལ་
 གནས་སུ་ཡང་དཔེན་ཕྱག་འདེབས་མཛད་ཅིང་དགེ་འདུན་མང་པོའི་ཆོགས་པ་བསྐྱུངས་སོ། །དགྲུང་ལོ་
 དོན་ལྡ་ལ་རབ་དགོངས་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་གཤེགས། དགོངས་རྗེས་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་བཞེངས་པའི་དདུལ་
 ཀྱི་སྟོ་མང་མཆོད་རྟེན་དདུལ་གདུང་རིན་པོ་ཆའི་གཡོན་གསུམ་པར་བཞུགས་སོ། །ཁོང་ནི་བྱང་ཅེ་རི་
 ཐཱ་རབས་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །

གངས་ཅན་མཁས་གྲུབ་རིམ་བྱོན་གྱི་མིང་མཛོད་ལས་བྱུང་།

ཞུ་སྤྲིན་པ་འི་གསལ་བཤད།

གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སྡོན་བྱོན་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་གི་འབད་འབྱུངས་ལས། བོད་
མིའི་ཤེས་རིག་གི་ཉིང་བཅུད་དང་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ནོར་དུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྒྲེགས་བམ་ཁྱི་
སྐག་མང་པོ་ཞིག་གྱུར་སྟེར་ནའང་། རུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་འགྲོགས་པའི་མིའི་ཉེས་སྤྱོད་
ཀྱི་དབང་གིས་རྩ་ཆའི་གསུང་རབ་མང་པོ་ཞིག་རྩ་བརྒྱལ་དུ་བྱིན་ཟེན་པ་དང་། ལྷག་འགྲོས་གང་མང་
ཞིག་རྩ་བརྒྱལ་དུ་འགྲོ་ཉར་ཡོད་པར་བརྟེན་རུས་རབས་འདིའི་བོད་མི་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་རྩ་ཆའི་བའི་
གསུང་རབ་དེ་དག་གཅེས་ཉར་བྱེད་རྒྱུར་བཅོན་དགོས་པ་ནི་རུས་ལ་བབ་པའི་ལས་འགན་བརྒྱུ་དུ་
མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ངེས། དེ་བས་འདི་ག་ཙམ་སྤྲིན་ཁང་ལ་མཆོན་ནའང་རྩ་ཆའི་གསུང་རབ་དེ་དག་
ཉར་ཆགས་དང་སྤྱད་སྟོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཙམ་སྤྲིན་གི་ལས་ཀ་གཉེར་བཞིན་པ་སྟོས་ཅི་དགོས།

དེང་རབས་ཀྱི་འབྲུལ་ལས་སྐབས་བདེ་དུ་བྱིན་པ་དང་བསྐྱེད་ནས་གསར་དུ་ཙམ་སྤྲིན་བྱས་པའི་
དེབ་དང་འབྲུལ་དེབ་གང་མང་ཞིག་ཁྲབ་བརྒྱུ་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་དགའ་འོས་པ་ལྟ་བུར་སྤང་
མོད། སྤྱིར་གསུང་རབ་དབང་བསྐྱེད་དང་ཞུ་སྤྲིན་བྱེད་སྐབས་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་ནོར་ཤོར་ནའང་
ཆབས་ཆེ་བའི་སྟོན་ཆ་འབྱུང་སྤྱད་པས་བསྐྱེད་ལྟ་དང་བཅོ་བཅོས་མེད་པར་སོར་འཛོག་གིས་བདག་
ཉར་བྱ་རྒྱ་ཅི་ནས་ཀྱང་གཤེད་ཆེ་ཞིང་། གཤེད་ཉེ་ནོར་བར་ངེས་པའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་བཅོས་དགོས་ཀྱིས་
ནའང་ཁ་གསལ་གྱི་མཆན་ཡིག་འགོད་རྒྱ་ཏ་ཅང་གཤེད་ཆེ་བ་ཡིན།

འདི་ག་ཙམ་སྤྲིན་ཁང་ལ་མཆོན་ན། བར་གཞི་ཆད་ལྡན་ཞིག་མ་བྱིར་བཟུང་ནས་དེའི་ཡིག་
འགྲོས་སོར་བཞག་གིས་ཙམ་སྤྲིན་བྱེད་རྒྱ་རྩ་དོན་དུ་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། དེའི་བར་གཞི་མི་འབྲུ་བ་

གཞན་ཡང་ལག་སོན་བྱུང་ན་པར་གཞི་གཞན་དག་ལའང་གང་རུས་ཤིག་སྤར་བཞིན་ཡོད། མ་ཕྱིར་
ཡིག་ཞོར་མངོན་གསལ་ཅན་བྱུང་ན་བཅས་ཏེ་མཆན་གྱིས་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཕྱི་དང་
པར་གཞི་སོ་སོར་སྟག་ཆད་བྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་མཐའ་མཆན་བཀོད་དེ་
གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད།

འབྲུལ་དེབ་འདིར་མཆོན་ན། མ་ཕྱི། ༡༥བཤན། གྱིས་ *གྱིས་ ཞེས་བ་ལྟ་
བྱ་འབྲུང་བས་དེ་དག་གི་དོན་ནི། མ་ཕྱིའི་ཤོག་གངས་༡༥རྒྱབ་དོས། ཡིག་ཐེང་༥བ་ན། ཐེད་སྒྲའི་ཐང་
གྱིས་གྲེས་ཡོད་བ་ལ། མ་ཕྱིའི་གྱིས་དེ་ཡིག་ཞོར་ཡིན་པས་ཞུ་སྒྲིག་པས་སྒྲུལ་ཆོག་གི་གྱིས་སུ་བཅས་
ཡོད་ཅེས་ཡིན་ལ། ཡང་། མ་ཕྱི། ༡༦བཤན། ༥ *དཔེ་གཞན་ན། ༥ ཞེས་བ་ལྟ་བུ་མ་ཕྱི་ཤོག་
གངས་༡༦གི་རྒྱབ་ན། ༥ ཞེས་ཡོད་ཀྱང་དཔེ་གཞན་ཞིག་ན། ༥ ཞེས་ཡོད་ཅེས་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་
ཆར་གོ་རྒྱ་རེ་ཡོད་པས་འདི་ནོར་དང་དེ་འགྲིག་གི་ཁ་ཆོན་མ་བཅད་བ་ཡིན། ཡང་། མ་ཕྱི། ༣༥བཤན།
སྟོར་ *ཨ་ཡུ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས། བཀོར་ ཞེས་བ་ལྟ་བུ་མ་དཔེར་སྟོར་ཞེས་ཡོད་བ་དེ་ཉིད་ཨ་
ཡུ་ཡོངས་འཛིན་གྱི་སྟོ་སྟོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་བརྒྱུད་ན་ཏུ་བཀོར་ཞེས་བཀོད་ཅིང་བརྒྱུད་པ་
ཡོད་པར་གོ་དགོས།

ཞུ་སྒྲིག་པའི་ཤེས་ཆ་དང་དོ་སྣང་གིས་མ་འདང་བར་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ནོར་འབྲུལ་ཤོར་བ་སོགས་
གཞིགས་ཆེ་ཀུན་པན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་རྒྱབ་སྟོར་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་ལྡན་ནམས་ནས་
འདི་གའི་ཅོམ་སྒྲིག་ཁང་དུ་ཁ་གསལ་གྱི་དོ་སྟོན་དང་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་རེ་བསྐྱུལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། འདི་
ནས་ཀྱང་གང་མགྲོགས་ངང་པར་གཞིར་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ལེགས་སྒྲིག་ཞུས་ཏེ་སྤུས་ཀ་དེ་ལེགས་སུ་
གཏོང་ངེས་ཡིན།

མེར་བྲེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཅོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས།

ཕྱི་ལོ་༢༠༢༥ལྷོ་ལོ་༡༠བར།

མེ་མུང་ཉི་མའི་འོད་ཟེང་བཞགས་སོ། །

ཐེ་བཅུན་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་དུས་ཐམས་
ཅད་དུ་ཕྱག་འཆའ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །བཅེ་བ་ཆེན་པོས་གནས་སྐྱབས་
ཐམས་ཅད་དུ་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ།

བྱམས་དང་སྦྱང་རྗེའི་ཅ་བ་ལས་བྱུང་བའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གྲ་
གཟིངས་ལེགས་བསྒྲམས་ཏེ། །ཕྱིན་དུག་བསྐྱུ་བ་བཞི་ཡི་དར་ཆེན་འཕྱར། །སྟོང་
བ་མེད་པའི་བཙོན་འགྲུས་རྒྱང་གིས་བསྐྱོད། །ལུས་ཅན་འཁོར་བའི་མཆོ་ལས་
རབ་བསྐྱལ་ཏེ། །རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བཞིན་སྦྱིང་དུ་འབྲིད་མཛད་པ། །དེད་དཔོན་
མཆོག་གྱུར་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དང་། །བྱམས་པ་ཐོགས་མེད་དབྱིག་གཉེན་སྟོ་
བརྟན་ཞབས། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་སྒྲུབ་འཕགས་མཆོག་ཞི་བ་ལྷ། །གསེར་སྦྱིང་
རྒྱལ་པོ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ལ། །རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་སྐྱུ་མཆེད་རྣམ་གསུམ་
སོགས། །བརྒྱད་པར་བཅས་པའི་ཞབས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཆའ། །ཤིང་རྩ་ཆེན་
པོའི་ལམ་སྟོལ་སོ་སོ་རྣམས། །མ་འདྲེས་གསལ་བར་སྤྱེ་ནས་ལེགས་འདོམས་
པ། །སྦྱིགས་དུས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཙོང་ཁ་པ། །འཇམ་དབྱངས་ཆེན་པོའི་
ཞབས་ལ་གྲུས་ཕྱག་འཆའ། །དེ་ཡིས་ལེགས་པར་འདོམས་པའི་གདམས་པ་

མཆོག། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ། །ཡང་དག་ཇི་བཞིན་
བདག་གིས་བཤད་པར་བྱ། །ཐེག་མཆོག་ལམ་གྱི་སྐལ་ལྷན་དང་བས་ཉོན། །

འདིར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱང་བའི་གདམས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་སློབ་སྦྱང་སྟན་ཆུད་ཆེན་མོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་འཆད་པ་ལ་གཉིས།
རྟོག་ལྡན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་གང་ལས་བརྒྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གདམས་པའི་ཆེ་
བ་དང་བཅས་ཏེ་བརྗོད་བཤད་གི་རྒྱལ་པོ་དངོས་ཀྱི་
དོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཁུངས་བཅུན་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་
གང་ལས་བརྒྱད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་གདམས་པའི་ཆེ་བ་ཐུན་མོང་དུ་བརྗོད་བཤད་
གདམས་ངག་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་
སྟོན་སྟེན་གདམས་པའི་ཆེ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བརྗོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མན་ངག་བདུད་ཅིའི་སྤྱིར་པོ་ནི། །གསེར་སྤྱིང་པ་ནས་བརྒྱད་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་
ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ངམ། འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བཀའ་
སྤྱལ་བ་ཐམས་ཅད་བསྟུན། ངའམ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འབྲུལ་པ་མ་ལུས་
པ་ཟད་པ་ཅམ་གྱི་ཆེད་དང་། གཞན་གྱི་དོན་ལྷུང་ལེན་པའི་བསམ་པ་གོམས་
པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཆ་ལག་དང་བཅས་པར་འདུ་ལ། སྤྲ་མ་ལས་བརྒྱམས་ནས་
བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས།
རྗོད་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་བགྱི་བའི་ཐེག་དམན་གྱི་

སྒྲེ་སྒྲོད་གསུངས་སོ། །ཕྱི་མ་ལས་བརྩམས་ནས་བརྗོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་
ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ལྟུང་སྤྱོད་མཛུགས་སྤྱོད་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
མདོ་སྤྱལ་གྱི་གསུང་རབ་བཀའ་སྤྱུལ་བ་ལས། འདིར་སྤྱལ་བ་དང་ལྡན་པའི་
གང་ཐག་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའི་ཐབས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པའི་སྒྲོ་བྱང་རྩལ་སེམས་སྒྲོང་གི་
གདམས་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་སྒྲོང་བའི་གདམས་པ་བཀའ་སྤྱུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཤིང་
ཏྲ་ཆེན་པོ་སོ་སོའི་ལུགས་གསུམ་དུ་གནས་ལ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་
ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་ནད་དང་། དེ་དག་གིས་སྦྱེད་པའི་སྦྱེ་ཀ་
ན་འཆི་སོགས་སྤྲུག་བསྐྱེད་མ་ལུས་པ་འཛོམས་ཤིང་མི་གནས་པའི་སྤྱི་དན་
ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་བདུད་རྩིའི་ནང་ནས་
རབ་མཆོག་གཙོ་བོ་དམ་པ་སྟེ། སྦྱིར་བདུད་རྩི་ཨ་མྱི་ཏ་འཆི་བ་མེད་པའི་གོ་
འཕང་སྦྱར་བ་ལ་དཔེར་ན་བཀོལ་ཤེས་པའི་སྤྲུག་པ་ཞིག་གིས་ལེགས་པར་
ནད་རྩིས་ཐེན་ནས་སྦྱར་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ན་ཀྱང་འཆི་བ་ལས་གྲོལ་པའི་གོ་
འཕང་སྦྱར་བར་བྱེད་མོད། དེ་དག་གི་ནད་ནས་གཙོ་བོ་འམ་རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་ནི་
གང་གི་དྲི་ཚོར་བ་ཅན་གྱིས་སྤྱལ་དུག་དག་པོ་དུག་རྩོད་པོ་སྦྱར་དུ་བྱས་པར་
བྱེད་པ་དག་ཀྱང་ཕྱིར་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ་ཅི་མ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་འཆི་བ་མེད་པའི་གོ་འཕང་སྦྱར་བ་

ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་འདུག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཆང་བས་གོམས་
པར་བྱས་ན་འཁོར་བའི་སྐྱེ་ཁག་ན་འཆི་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བའི་གོ་འཕང་སྟེར་
བར་བྱས་མོད། འོན་ཀྱང་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ལམ་
གྱི་ཡན་ལག་ཆང་བས་གོམས་པར་བྱས་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
དགྲ་བཙུགས་པ་ཆེན་པོ་ནམས་དང་། དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཟད་པར་མ་སྤངས་པའི་བསམ་
གྱིས་མི་བྲབ་པར་བསྐྱར་བའི་འཆི་འཕོ་བ་དེ་ཡང་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་ནམས་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྟེར་བར་བྱེད་
པས་ན་འཆི་བ་མེད་པའི་གོ་འཕང་སྟེར་བའི་བདུད་རྩི་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྟོར་
པོ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ། ཤིང་
རྩ་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་ལམ་སྟོལ་ནམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བརྒྱད་པ་ཆུ་པོ་
གསུམ་འདྲེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྒྲུ་མ་གསེར་གླིང་པ་ལ་མངའ། དེའི་གདམས་པ་བུམ་
པ་གང་བྱེད་ཚུལ་དུ་རྫོགས་ཆེན་པོ་རྩི་ལྟ་བུ་ལ་མངའ། རྫོགས་ལ་རྒྱ་གར་ཁ་ཆེ་
ལུ་རྒྱན་བལ་པོ་བོད་ནམས་སུ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་སྟོབས་མ་བསམ་
གྱིས་མི་བྲབ་པ་ཞིག་བྱོན་ནའང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྒྲུ་མ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་བརྒྱད་འཛིན་ཆེན་པོ་ནི་སྟོལ་མས་ལུང་བསྟན་པའི་འབྲོམ་
སྟོན་པ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་སོ། །

བཤེས་གཉེན་སྟོན་པ་ལ་བྱང་དུ་སྐྱེད་བྱས་ཕྱོགས་ལྷ་རྒྱུན་གྱི་ཡུལ་གྲ་དང་
མཚུངས་པ་བྱལ་ཐོབ་ཏུ་སྤྲང་ངེ་བ་གཅིག་བྱོན་གསུངས་པའི་ནང་ནས་སྒྲ་མ་ཉིད་
གྱི་འཕྲིན་ལས་གྱི་བཀའ་བབས་ནས་བསྟན་པ་གསལ་བར་མཛད་པ་སྤྱི་མཆེད་
རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་གསུམ། དེའི་ནང་ནས་གྱང་འཕགས་པ་གནས་བརྟན་ཡན་
ལག་འབྱུང་གི་སྤྱུལ་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་ཏོ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་
གྲགས་པ་དེ་ལ་བཤེས་གཉེན་སྟོན་པའི་མདོ་སྤྲུགས་གྱི་གཞུང་མན་ངག་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མངལ།

དུ་ཏོ་བ་ཆེན་པོ་ལ་འཕྲིན་ལས་གྱི་དར་རྒྱས་ཆེ་བ་བྱུང་སྟེ། ས་རྒྱུན་གཉིས།
སྤྱི་སྤྱོད་ཆོམས་གཉིས། བསྐྱབ་སྤྱོད་གཉིས་ཏེ་གཞུང་དྲུག་ལ་ཉན་བཤད་གྱི་
མཐེལ། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བྱུགས་དམ་གྱི་མཐེལ་དུ་མཛད་དེ།
སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་པའི་བྱ་བ་བཤད་སྤྱོད་གྱིས་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ལས་
སྟོབ་མ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་པ་རྣམས་ཁོལ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཤ་སྟག་བྱུང་བ་རྣམས་གྱི་
ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་གཉལ་ན་སྤང་གཉོས་གཉིས། གཙང་ན་རམ་སྤང་
གཉིས། ཁམས་ན་བྱ་པག་གཉིས། དོལ་ན་འབེ་རོག་གཉིས། དབུས་གྱི་ཉི་ཟླ་
བྱང་གཅིག་ཏུ་གྲགས་པའི་སྤང་ཤར་གཉིས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྲལ་བ།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྤྲིང་བ། དྲག་དཀར་བ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བྱོན་པའི་
ནང་ནས་ཞང་སྟོན་ཆེན་པོ་ཤར་བ་ལ་གཞུང་གདམས་ངག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་མངའ་ཞིང་འཕྲིན་ལས་གྱི་བཀའ་བབས་སུ་གྲགས་ཏེ་བྱ་བ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་

བརྒྱ་ཅམ་ལ་གཞུང་དྲུག་དང་གདམས་ངག་གི་བཤད་པ་མང་དུ་མཛད་པ་ལས་
 བཀའ་བབས་ཀྱི་བྱ་བཞིར་གྲགས་པ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ལུང་སྐྱུ་གཤེགས་ལ་དང་
 ཚུགས་ཀྱི་བཀའ་བབས། སྐབས་ཀ་བ་ཆེན་པོ་ལ་བཤད་པའི་བཀའ་བབས།
 ཉི་མལ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་བཀའ་བབས། འཆད་ཁ་བ་ཆེན་
 པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བཀའ་བབས་ཏེ། དགོ་བཤེས་ཆེན་པོ་འཆད་ཁ་བ་
 ཁོང་དག་དང་པོར་གཉལ་ལྷགས་ཞིང་པའི་བྱང་དུ་གླང་རི་ཐང་པའི་སློ་སྦྱང་ཆོག་
 བརྒྱད་མ་གསུན་པས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དད་པའི་རྒྱ་བགྱིས། དེ་ནས་
 རིམས་ཀྱིས་སྒྲ་སར་ཐེབས་ཏེ་སློ་སྦྱང་གི་ཆོས་སྒྲར་ཅད་གཅོད་དགོངས་པ་ན།
 གོགས་སློ་ཆེན་འགའ་ཞིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲ་མ་བྱ་བ་ཉི་མ་དང་རྒྱ་བ་བཞིན་
 དུ་ཐུག་པ་ལ་ཁུར་ནས་ངོམ་དུ་རུང་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལགས་པས་ཤ་ར་བ་ཆེན་
 པོ་དང་བྱ་ཡུལ་བ་རྣམ་གཉིས་གང་རུང་གི་བྱང་དུ་གཤེགས་པ་འཐད་ཟེར་པའི་
 གོས་བཞིན་དུ་གཞིའི་ཁང་པ་གནས་ན་ཤ་ར་བ་ཆེན་པོ་བཞུགས་པའི་བྱང་དུ་
 གྱོན། དེའི་ཆེ་དགོ་པའི་བཤེས་གཉན་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་གསུང་གིན་འདུག་པ་
 གསུན་པས། བྱིངས་སེ་ཉོགས་སེ་འདྲ་བ་ཅིག་ལས་ནན་ཏར་སློ་འཁུལ་ངས་
 བ་ཁོ་ན་མ་བྱུང་། ཁོང་དག་ལ་ཆོས་ལུགས་འདི་བཞུགས་སམ་མི་བཞུགས།
 ཉམས་སུ་ལེན་གཏུབ་བམ་མི་གཏུབ་ཞུས་ནས། མི་བཞུགས་པའམ་ཉམས་
 སུ་ལེན་མི་གཏུབ་གསུང་ན་གཞན་དུ་འགོ་དགོངས་ཡོད་པའི་ཆེ་ཉིན་གཅིག་
 དགོ་འདུན་རྣམས་སྟོན་མོ་ལ་སྐྱོན་བྱངས་བཞུད་པའི་ཤུལ་དུ། དགོ་པའི་བཤེས་

གཉེན་པ་མཆོད་ཏེན་གཅིག་སྒྲུང་བ་ལ་བསྒྲོར་བ་མཛད་དུ་བྱོན་པའི་བྱང་དུ་
 བྱིན་ནས་ཕྱམ་ཅེ་གདན་དུ་བཏིང་འདིར་གཅིག་བཞུགས་པ་ཞུ་དང་བཀའ་
 གོས་གཅིག་ཞུ་རྒྱ་བདོག་ཞུས་པས། སྒྲོན་པ་ཡས་ལ་གོས་མཆོད་པ་ཅི་ཡོད།
 གོས་ཐག་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཁྲིའི་སྒྲིང་དུ་གཅད་ཟེན་པ་ཡིན་གསུང། གླང་རི་ཐང་
 པའི་ཆོག་བརྒྱད་མ་དེ་བཏོན་ནས་ཆོས་ལུགས་འདི་འདྲ་ཡང་གདའ་ན། འན་བྱ་
 ཀྱན་སྒྲོ་མོད་དུ་ཐལ་བས་གནས་ཁང་མ་རྙེད་པ་དང་གཞན་གྱིས་བརྟན་བཅོས་
 གྱེད་མཁན་བྱང་བའི་ཆེ་ཉམས་སུ་གླངས་པས་ཅུང་ཟད་པན་བའང་བྱང། དེས་
 འགའ་ནི་བརྟུབ་དྲགས་པ་རང་ཡང་མ་བྱང་ལགས་ན་ཉམས་སུ་གླང་དུ་བྱང་ངམ་
 མི་བྱང། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་འགོ་འམ་མི་འགོ་ཞུས་པས། བོ་དེ་ཅེའི་
 བྲེང་བ་བརྒྱ་ཅེ་གཅིག་ཕྱག་ན་བཟང་ཡིན་སྒྲུང་བ་དེ་བསྒྲོག་གིན་བསྒྲོག་གིན་
 མཛད་ནས་སྒྲོན་པ་ཡས་ལ་བརྟུབ་མ་བརྟུབ་ཀྱི་ཁ་ན་མེད། འབྲས་བུ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་གཅིག་མི་འདོད་ན་པར་ཞོག །འདོད་བྱིན་ཆད་ལམ་དེར་མ་
 ཞུགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་གསུང། གསུང་ལུགས་འདིས་ནང་
 བ་སྒྲོང་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་དེས་སྟམ་པ་བྱང། ལུང་ཆོས་པ་ལུང་དགོས་ན་
 ཟེན་སོ་གང་ན་ཡོད་ཞུས་པས། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ལ་ཆོད་མར་མི་བྱེད་པ་སུ་
 ཡོད། དེན་པོ་ཆེའི་བྲེང་བ་ལས། བདག་ལ་དེ་དག་སྒྲིག་སྒྲིན་ཅིང། །བདག་དགེ་
 མ་ལུས་དེར་སྒྲིན་ཞོག །ཅེས་གསུངས་སྒྲུང་བ་གསུང། འན་བྱ་ཆོས་ལུགས་
 དེ་ལ་མོས་པ་གཅིག་ལགས། ཕྱགས་རྗེས་འདྲིན་པར་ཞུ་ཞུས་པས་སྒྲོད་རུས་

བར་གྱིས་དང་རྒྱུན་གྱིས་ཆོར་བར་བྱ་ཡི་གསུང། འོན་ཆོག་མཆོས་ཀྱི་དུས་སུ་
ཆོས་སྐད་དེ་ཉུག་ཙམ་ཡང་མི་འོང་བ་སྒྲུང་བ་ཅི་ལགས་ཞུས་པས། ཆོས་སྐད་
བཏང་བས་ཅི་པན་བསྐྱབ་དུ་བཏུབ་པ་མེད་པ་གསུང། དེ་ནས་ཕྱག་གསུམ་
ལུལ་ནས་ནང་དུ་གནས་པའི་སྤྲུལ་གྱི་དཔེ་ཆའི་ནང་ནས་རིན་པོ་ཆའི་སྤེང་བ་
ལ་བལྟས་པས་རྗེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་གཟིགས་པས་རྣམ་རྟོག་གི་འཕྲོ་
འདུ་གཞན་རྣམས་བསྐྱུངས་ནས་འདི་ཉིད་ལ་གཅིག་བྲིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གཞོར་ལོ་
གཉིས་ལྷག་ཙམ། དཔྱེ་གོང་དུ་ལོ་དྲུག་། ཤར་བར་ལོ་བཞི་སྟེ་མདོར་ན་ལོ་བཅུ་
བཞིའི་བར་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་པའི་བྱང་དུ་བསྟེན་ནས་གོམས་པར་བྱས་
པས་རྣམ་པར་དག་པའི་ཁྱོད་བ་འཁྲུངས་པས་པ་ཞིང་གསེར་དུ་གཙོངས་ནས་
རྟོངས་ཀྱི་ཕུབ་མའི་གསེབ་དུ་ཉལ་བའི་དོན་ཡང་ད་བྱང་བ་ཡིན་ཅེས་སོགས་
གསུང། འཆད་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ལ་རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གྲ་པ་དགུ་བརྒྱ་
ལྷག་ཙམ་བྱུང་བའི་ནང་ནས། གྲོ་སའི་རྣལ་འབྱོར་བྱང་སེང་། རན་ཙ་རབ་ཀྱི་
རྣལ་འབྱོར་བྱང་ཡེ། བ་ལམ་གྱི་གན་པ་སྟོན་དར། ལྟོ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ།
བརྒྱ་སྤངས་ཐང་བ། རམ་པ་ལྟ་སྤྲིངས་པ་ཆེན་པོ། མཉམ་མེད་རྒྱལ་བ་སེ་ལ་
སོགས་པ་འགོ་བ་དུ་མའི་མགོན་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པ་མང་དུ་བྱོན། ཁྱད་པར་དུ་
སེ་སྤྱིལ་བྱ་བས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གི་བར་དུ་ལུས་དང་གིབ་མ་བཞིན་དུ་བསྟེན་
ནས་གཞུང་དང་གདམ་དག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཐོས་ཏེ་བྱམ་པ་གང་བྱའི་
ཚུལ་དུ་བཞུགས་སོ། །

སེམས་ལྷ་ཆེན་པོ་ལྷ་དང་གི་དབང་ལྷ་གསུང་དཔོན་སོགས་ལས་རིམ་གྱིས་
བརྒྱད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤྱོད་གི་གདམས་པ་ནམས་ནི། མཐུ་སྟོབས་དང་
ཐུགས་རྗེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་མངའ་བའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལྷ་རིན་པོ་
ཆེ་ཤྲུག་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོའི་སྤྱན་སྐྱར་བདག་གིས་
ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་བཀའ་དྲིན་མཐོས་སོ། །

རམ་པ་ལྷ་སྤྱིངས་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ནམས་དང་། སྟོགས་དུས་ཀྱི་སེམས་
དཔལ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་སྤྱོད་པོ་སྟོགས་མེད་བཟང་པོ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་
དོན་བདུན་མའི་ནམ་བཤད་ཆེན་མོ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ཐུ་བོ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་
པོ་སྤྱོད་པ་མཆོག་དཔལ་བཟང་པོའི་སྤྱན་སྐྱར་སྟོབས་ལྷ་སྤྱིངས་པའི་དོན་བདུན་
མ་ལ་ཉམས་ཁྲིད་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་འདིག་ཉེན་གྱི་འདྲིན་པ་དམ་
པ་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ནམ་པར་འཕྲུལ་བ་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་སྤྱན་སྐྱར་ཞུས་པའི་ཆེ་ཤིང་ཉེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤྱོད་
གི་ལུགས་སོ་སོ་བ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས། འཆད་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་སྒོ་སྤྱོད་འདི་
འཕགས་པ་ཞི་བ་ལྷའི་གཞུང་ལ་བཞེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤྱོད་གི་གདམས་
ངག་ཏུ་སྤྱོད་བས་དེའི་ལུགས་སུ་བཤད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཅ་ཆོག་འདི་ནམས་
ལ་མང་ཉུང་དང་གོ་རིམ་སོགས་འདྲ་ལ་འདྲ་མེད་སྤྱོད་པ་ནམས་ལེགས་པར་
འཕྲུགས་བསྟེན་ཏེ་བཤད་ན་མཁས་པ་མགྲུ་བ་བསྐྱེད་པའི་གདམས་ངག་ཏུ་
འགྲུར་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱའོ་གསུང། དེ་དག་ནི་ལོ་རྒྱུས་དང་གདམས་

པའི་ཆེ་བ་མདོ་ཙམ་དུ་བརྗོད་པའོ། །

༥ གཉིས་པ་གདམས་ངག་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་པ་གདམས་པའི་ཆེ་བ་བྱེ་བྲག་དུ་བརྗོད་པ་ནི། རྩོམ་
ཉི་མ་ལྟོན་ཤིང་བཞིན། །གཞུང་དོན་ལ་སོགས་ཤེས་པར་བྱ། །སྟོགས་མ་ལྟ་
པོ་བདོ་བ་འདི། །བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩོམ་
རིན་པོ་ཆེ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་ཤིང་ཆང་བས་དབུལ་བ་སེལ་ཞིང་དགོས་འདོད་
སྟོལ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཆ་ཤས་དུམ་བུ་ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རྒྱན་བྱེད་པར་དུ་
འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་རྩོམ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་
འདོར་ལ་དབུལ་བ་ཡང་ནམ་པར་སྟོག་གོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་འོག་ནས་འཆད་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྟོང་གི་གདམས་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ཐུགས་རྒྱུད་
ལ་འབྱུངས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། གཞུང་གི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཙམ་གྱི་དོན་ཐུགས་རྒྱུད་
ལ་འབྱུངས་ནའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར། ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསེར་རྒྱན་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན།
འཁོར་བའི་དབུལ་བ་ཡང་ནམ་པར་སྟོག་གོ། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དངོས་ལ་
ཐུན་པས་ཁེབས་པའི་གནས་མེད་སྐབས་མེད་པར་མ་ཟད། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
ཤར་པའི་ཆེན་གླིང་དེར་ཐུན་པས་ཁེབས་པར་བྱེད་པའི་གནས་མེད་སྐབས་
མེད་པ་བཞིན་དུ་འོག་ནས་འཆད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྟོང་གི་གདམས་པ་
ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། གཞུང་གི་ཆ་ཤས་

གཅིག་ཅེས་གྲི་དོན་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་ནའང་བདག་འཛིན་གཏི་ཐུག་མ་
 རིག་པ་དང་དེས་བྲངས་པའི་རང་གཅེས་འཛིན་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉི་
 བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཐུན་ནག་གི་གནས་མེད་སྐབས་མེད་དོ། །སྤྲུག་གྲི་ཤིང་
 སྒྲོན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་ནད་བཞི་བརྒྱ་ཅ་བཞི་སེལ་བའི་མ་སྤྲུ་ཡོད་
 པར་མ་ཟད། སྤྲུག་ཤིང་གི་ཅ་བ་འབྲས་བྱ་འདབ་མ་མེ་རྟོག་ཡལ་ག་ལོ་མ་དག་
 གིས་ཀྱང་ནད་དེ་དག་ཞི་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། འོག་ནས་འཆད་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་སྒྲིང་གི་གདམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་
 པ་ལྟ་བུ་སྒྲོས། གཞུང་གི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཅེས་གྲི་དོན་སྤྲུགས་རྒྱུད་ལ་འབྱུངས་
 ནའང་ཉོན་མོངས་བརྒྱུད་ཁྲི་བཞི་སྒྲིང་གི་གཙོང་ནད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་
 པའི་སྤྲུག་དམ་པའོ། །

ཁྱད་པར་དུ་སྒྲོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་སྤྲུགས་མ་ལྟ་བུ་བདོ་བའི་དུས་སུ་བྱོན་ལ།
 དེང་སང་སྤྲུགས་མ་ལས་ཀྱང་སྤྲུགས་མར་གྱུར་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་བསམ་
 རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ལས་མེད། འུ་རྒྱུ་ལས་ངན་དང་སྤྲིག་གསོག་པ་ལས་མེད། རང་
 མ་གཏོགས་པ་གཞན་གང་ལའང་མི་ལེགས་པ་བྱུང་བའི་ཆེ་གོ་ལོག་གི་རྗེས་
 སུ་ཡི་རང་བྱེད། རང་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་སུ་ལ་ལེགས་པ་བྱུང་བེད་ཡང་
 ཐུག་དོག་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཐུག་གཟེར་སྒྲེ། ལུས་ངག་
 ཡིད་གསུམ་གྲི་སྒྲིང་པས་གཞན་གཞོད་འབའ་ཞིག་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་
 འཛིག་རྟེན་གྲི་ཁམས་གང་བའི་སྐབས་འདིར། དཀར་པོ་ལ་དགའ་བའི་བསྐྱར་

སྤང་དང་ལྷ་སྤྱ་རྣམས་བསྟན་པ་དང་འཁོར་རྣམ་བཞི་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་ཞིང་ཁམས་
གཞན་དུ་གཤེགས། རྒྱ་པོ་ལ་དགའ་བའི་མི་དང་མི་མ་ཡིན་གཏུག་པ་ཅན་
རྣམས་མཐུ་དང་རུས་པ་རྒྱས་ཏེ། སྤྱིར་ཡང་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་སུ་བཀྲ་མི་
ཤིས་པ་སྣ་ཆོགས་གཏོང་། བྱད་པར་བསྟན་པའི་སྦྱོར་བྲགས་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་
སྤྱབ་པ་རྣམས་ལ་སྦོ་སྣ་ཆོགས་ནས་བར་ཆད་དང་གོགས་བྱེད་ཅིང་རྒྱུན་ངན་རུ་
འཛིངས་པའི་སྤྱབས་འདིར་ཆོས་འདི་ལྟ་བུ་ལ་མ་འབད་ན་ཆོས་མགོ་ཐོན་པར་
མི་འདུག་ལ། ཆོས་འདིའི་སྦྱོར་བྲགས་ནས་འབད་ན་རྒྱུན་ངན་ལམ་དུ་བྱེད་པའི་
སྦོ་ནས་གོགས་སུ་འཆར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་དམ་པའི་ཆོས་སྤྱབ་པའི་
འགལ་རྒྱུན་ལ་མཐུན་རྒྱུན་གཞོ་ཤེས་ན་མཁས་པའང་དེ་ཡིན་ལ། རྒྱུན་ངན་
གོགས་སུ་བསྐྱར་བར་རུས་ན་རུས་པ་ཅན་ཡང་དེ་ལ་ཟེར་ཏེ། རྒྱུན་ངན་ལམ་
འཁྱེར་གྱི་མན་ངག་འདི་ནི་ལྟས་ངན་གཡང་དུ་འགྱུག་པའི་མན་ངག་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལྟར་ལམ་དུ་བྱས་པས་རྒྱུན་ངན་གྱི་འབྲང་ལས་གྲོལ། གཉེན་པོའི་ཐང་བདེ་མོ་
ལ་ཕྱིན་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་སྒོམ་པའི་ལུས་འདོམ་གང་གྲུ་བཞི་པོ་འདི་ཉིད་བདེ་བ་
ཅན་གྱི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་དེ་ལ་ཟེར་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུན་ངན་པ་གང་
གིས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བའི་རྒྱུན་དུ་མི་འགྱུར་བར་བདེ་བའི་
གོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མི་འཁྱུགས་པའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱང་དེ་
ལ་ཟེར་ཏེ། ལུས་སེམས་གྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་མེ་ཆོགས་སྤངས་པ་ལྟ་བུས་ཀྱང་གཡོ་
ཤིང་འཁྱུག་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོང་ཁྱེར་སྦྱིད་པའི་འབྲུང་གནས་ཀྱང་

དེ་ལ་ཟེར། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པ་འང་དེ་
ལ་ཟེར་གསུང། དག་པོའི་ཞིང་ཁམས་སུ་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་ཆོག་པ་བསགས་
བ་བས། སྒྲིག་པ་མ་ལུ་བདོ་ཞིང་བྱི་ནང་གི་འགལ་རྒྱུན་གྱིས་གང་བའི་སྐབས་
འདིར་ཅུང་ཟད་འབད་ན་ཡང་ཆོག་པ་འདུམ་པ་སྦྱར་བར་གསུངས་པའི་དུས་ངན་
དུས་བཟང་དུ་བྱ་བའི་ཐབས་བྱུང་བར་ཅན་ཏེ་དངོས་གཞི་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །

༥ གཉིས་པ་གདམས་པ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་
པ་ལ་གཉིས། སྟོན་འགྲོ་རྟེན་གྱི་ཆོས་སེམས་པ་དང་། དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱང་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོར་སྟོན་འགྲོ་དག་
ལ་བསྐྱབ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དལ་འགྲོར་རྟེན་དཀའ་ཞིང་དོན་ཆེ་བའི་རྒྱལ་
བསམ་པ། ཆེ་འདིར་རིང་དུ་མི་སྟོད་པ་འཆི་བ་མི་རྟག་པའི་རྒྱལ་བསམ་པ།
ལས་རྒྱ་འབྲས་སེམས་པ། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པའོ། །

འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱང་གི་བར། དམིགས་ནམ་
སྦྱང་བ་ནམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐུན་གྱི་ངོ་པོ་དང་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་རྣལ་འགྲོར་
གཉིས་གཉིས་སུ་བྱ་ལ། དང་པོ་ལ་ཡང་། ཐུན་གྱི་མགོ་དང་། དངོས་གཞི་དང་།
མཐུག་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱ་ཞིང་། དང་པོ་སྒྲ་མ་གསེར་སྤིང་པའི་རྣམ་པར་ཐར་
བ་ནས་བྱང་བ་ལྟར་གནས་བརྒྱན་རྟེན་བཟམ་ནས་མཐུལ་ཕྱལ་ཏེ་དོན་ཆེན་པོ་
གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་གསོལ་བ་གདབ་པའི་བར་སྦྱང་བའི་ཆོས་ཆན་དུག་ཆང་

བར་བྱ། གཉིས་པ་དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟ་ལ་སྟག་གི་བར་
དུ་རང་རེ་སེམས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་སོང་ཤིང་། སེམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་
ཀྱི་དབང་དུ་སོང་། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལས་མཛོན་པར་འདུས་
བྱས། དེ་དག་གི་རྒྱུ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྟག་བསྐལ་སྤྲོ་ཆོགས་སྤོང་བ་ཡིན་
ལ། ངང་ཚུལ་དེ་ལས་སྒྲོག་སྟེ་སེམས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པར་བྱས་ལ། གཞག་
ན་གཞག་སར་འདུག་ཅིང་། བཏང་ན་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བཀྱིར་རུང་བའི་
ལས་རུང་དུ་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་འོང་བ་ལ་སྐབས་གང་ཡིན་གྱི་
དམིགས་པ་བསྐྱར་རྒྱ་མ་གཏོགས། གཞན་གང་ལ་ཡང་འཕྲོ་བའི་བྱིང་ཚོད་ཀྱི་
དབང་དུ་མ་སོང་བར་བྱས་ལ། སྐབས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འད་གོ་རིམས་
དང་། གངས་རི་ལྟར་ཡིན་པ་བཞིན་རིག་པ་གསལ་ཞིང་མི་འཕྲོ་བར་བསྐྱར་བར་
བྱ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་ལ་སྒྲོབ་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་འདི་ཐམས་
ཅད་དབྱེད་སྒྲོམ་ལ་སྟག་གོ། །གསུམ་པ་མཐུག་ཏུ་ནི་འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྟོད་
པའི་སྟོན་ལམ་སོགས་སྟོན་ལམ་རྣམས་པར་དག་པ་རྣམས་གདབ་པར་བྱའོ། །དེའི་
ཚུལ་གྱིས་ཉིན་མཆན་དུས་དྲུག་ཏུ་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱའོ། །སྟན་མཆམས་
རྣམས་སུ་ནི་དབང་པོའི་སྟོ་སྟོམ་པ། ཤེས་བཞིན་དུ་སྟོད་པ། བས་ཀྱི་ཆོད་
རིག་པར་བྱ་བ། མི་ཉལ་བར་རྣམས་འཕྱོར་ལ་བཙོན་ཞིང་ཉལ་བའི་ཆེ་རི་ལྟར་
བྱ་བ་རྣམས་ཞི་གནས་དང་ལྟག་མཐོང་གི་ཉོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེ་བའི་རྒྱར་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་གསུངས་པས་དེ་ལྟར་བྱའོ། །

དང་པོ་ནི། དལ་འབྱོར་རང་བཞིན་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ལས་ལོག་ཅིང་འབྱོར་
པ་བརྒྱུ་ཆང་བ་སྟེ། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ནི་བཤེས་སྤྱིང་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བ་
འཛིན་དང་དུད་འགྲོ་ཉིད། །ཡི་དྲགས་ཉིད་དང་དཔལ་བར་སྦྱེ་བ་དང་། །རྒྱལ་
བའི་བཀའ་མེད་པ་དང་མཐའ་འཁོབ་ཏུ། །སྒྲ་སྒྲོར་སྦྱེ་དང་སྒྲེན་ཞིང་སྤྱགས་པ་
ཉིད། །ཆེ་རིང་ལྟ་ཉིད་གང་ཡང་རུང་བར་ནི། །སྦྱེ་བ་ཞེས་བགྲི་མི་ཁོམ་སྦྱོར་
བརྒྱད་པོ། །དེ་དག་དང་བལ་ཁོམ་པ་རྟེན་ནས་ནི། །སྦྱེ་བ་སྒྲོག་པའི་སྤྱད་དུ་
འབད་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་མིའི་འགྲོ་བས་བསྐྱུས་པ་བཞི། མི་
མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བས་བསྐྱུས་པ་བཞི་སྟེ་དེ་དག་དང་བལ་བའོ། །འབྱོར་པ་
བརྒྱུ་ལ་རང་འབྱོར་ལྟ་ནི། མི་ཉིད་དབྱུས་སྦྱེས་དབང་པོ་ཆང་། །ལས་མཐའ་མ་
ལོག་གནས་ལ་དད། །གཞན་འབྱོར་ལྟ་ནི། སངས་རྒྱས་བྱེན་དང་དེས་ཆོས་
གསུངས། །བསྟན་པ་གནས་དང་དེ་རྗེས་འབྲུག་གཞན་བྱིར་སྤྱོད་ནི་བཅེ་བའོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་དལ་འབྱོར་བྱད་པར་ཅན་རང་སྟེང་དུ་ཆང་བའི་ཚུལ་བསམས་
ལ། དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་ངེས་ལེགས་བྱང་ཚུབ་གསུམ་སྦྱབ་པའི་རྟེན་ལ་སྦྱིར་
མི། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྤྱིང་གསུམ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་རང་ཅག་འཛམ་བྱ་
སྤྱིང་པ་མདོ་སྤྱགས་ཀྱི་གཞུང་ཀྱན་ནས་ཐར་ལམ་སྦྱབ་པའི་རྟེན་ལ་བསྐྱགས་
ཏེ། འཕགས་པ་དབའ་བོས། གང་ཞིག་ཐོབ་ན་འཁོར་བ་ཡི། །པ་རོལ་སོན་
པའི་ས་བོན་བསྐྱུན། །བྱང་ཚུབ་དབལ་གྱི་ས་བོན་མཆོག་ཡིད་བཞིན་རོར་བུ་
ལས་ལྷག་པའི། །ཡོན་ཏན་རྒྱན་གྱི་མི་རྣམས་ནི། །སྤྱེའིག་འདིར་དེ་འབྲས་མེད་

བྱེད། ཅེས་དང། སྟོན་འཇུག་ལས། འདི་འདྲའི་དལ་བ་རྟེན་གྱར་ནས། བདག་
གིས་དགོ་གོམས་མ་བྱས་ན། འདི་ལས་བསྐྱས་པ་གཞན་མེད་དེ། འདི་ལས་
ཚྲངས་པའང་གཞན་མེད་དོ། གལ་ཏེ་བདག་གིས་དེ་རྟོགས་ནས། ཚྲངས་པས་
ཕྱིས་ཀྱང་སྟོན་ལུག་ན། འཆི་བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་ཆེ། རྒྱ་ངན་ཆེན་པོ་ལྷང་
བར་འགྱུར། དཔྱལ་མེ་བཟོད་དགས་དུས་རིང་དུ། བདག་གི་ལུས་ལ་སྟེག་
གྱུར་ན། འགྲོད་པ་མི་བཟད་མེ་འབར་བས། སེམས་གདུང་འགྱུར་བར་གཤོན་
མི་བ། འཁོར་ཏུ་རྟེན་དཀའ་པན་པའི་ས། རི་ཞིག་ལྟར་སྟེ་རྟེན་གྱར་ནས། བདག་
ནི་ཤེས་དང་ལྡན་བཞིན་དུ། ཕྱིར་ཡང་དཔྱལ་བ་དེར་བྲིད་ན། སྟེགས་ཀྱིས་
ཚྲངས་པར་བྱས་པ་བཞིན། བདག་ལ་འདིར་སེམས་མེད་དུ་བྱེད། ཅེས་ཚྲངས་
བདག་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། བདག་གིས་ཁོང་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། གཞན་ཡང་འཕགས་པ་དཔའ་བོས། གང་ཞིག་དགོ་བས་ལྷག་པའི་
མི། བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་ཀྱིས་ཐོབ་ནས། འདིར་ནི་ཚྲངས་པས་བསོད་ནམས་
གཏེར། རྩེད་ཐད་ཅུ་ཡང་མི་སོག་པ། དེ་དག་འཛིག་ཏེན་པ་རོལ་ཏུ། མི་
བཟད་མུ་ངན་ཁང་པར་འཇུག རིན་ཆེན་སྤྱིང་ཕྱིན་ཆོང་པ་ནི། ལག་པ་སྟོང་
པས་རང་བྱིས་བཞིན། དགོ་བརྩའི་ལས་ཀྱི་ལམ་མེད་པར། ཕྱི་ནས་ཡང་
ནི་འཐོབ་མ་ཡིན། མི་མ་ཐོབ་པར་བདེ་བ་ནི། རི་ལྟར་དེ་བདེ་ལྷག་བསྟལ་
ཉིད། དེ་བས་པ་རོལ་བསྐྱུ་ཡོད་མིན། དེ་ལས་མཆོག་ཏུ་ཚྲངས་པ་མེད། ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བསམས་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་པོ་ལོན་འདོད་སྟེད་དེ། སྟོན་འཇུག་

ལས། འདི་ལ་སྒྲུང་རྒྱུ་ནས་ནི། །དེ་རང་གི་དོན་བྱེད་ཆུག། ཅེས་དང།
མི་ཡི་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། སྤྱག་བསྐྱེད་ཆུ་བོ་ཆེ་ལས་སྒྲོལ། །བྱ་འདི་བྱིན་ས་
ཉིད་དཀའ་བས། །སྤྲོད་ས་བ་དུས་སུ་གཉིད་མ་ལོག། ཅེས་དང། བུ་ཉོ་བའི་དཔེ་
ཆོས་ལས། སྤྱིན་བུས་བྱག་འཆལ་རྒྱུ་ལ་ཞོན། །གཙང་བའི་ཉ་དང་མེའུའི་
བཞ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གནས་སྐབས་མངོན་མཐོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་ཆེ་བ་ནི། མངོན་མཐོ་ལྟ་མིའི་
གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་རྒྱ་ཆུ་ལ་ཁྲིམས་གསུམ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་
ཡང་། སྤར་ལྟར་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མི་ཉིད་མཆོག་ཏུ་བསྐྱེད་ས་ཏེ། ཐོབ་དཀའ་
འཛམ་གླིང་མིའི་ལུས། །དེ་ཐོབ་དུས་སུ་དགོ་བ་ནི། །རབ་ཏུ་འབད་ཏེ་སྤྱད་པར་
བྱ། །ཞེས་སོ། །

ཉིད་པར་དཀའ་བའི་ཆུ་ལ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉིད་པར་དཀའ་བའི་
ཆུ་ལ་སེམས་པ་ལ་གཉིས། །དང་པོ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བལ་མོ་ཆེར་ན་
མི་རྣམས་ནི། །དམ་པ་མ་ཡིན་སྤྱོད་ས་ཡོངས་འཛིན། །དེས་ན་སོ་སོའི་སྤྱེ་
བོ་རྣམས། །པལ་ཆེར་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
མཐོ་ངེས་ཐོབ་པའི་རྟེན་ལའང་བཅས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་
འཛེམ་མེད་དུ་སྤྱོད་ཅིང་བྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་སྤྲོ་མ་སེམས་ཐོབ་པ་ཤིན་ཏུ་
ཉུང་བས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ནི་མང་ལ། བདེ་འགྲོའི་ལུས་ཐོབ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་
དཀོན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་གི་སྤྱོད་པ་འདི་འདས་ནི། །མི་ཡི་ལུས་

ཀྱང་ཐོབ་མི་འགྱུར། །མི་ལུས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ན། །སྤྲིག་པ་འབའ་ཞིག་དགེ་
བ་མེད། །ཅེས་དང་། བཤེས་སྤྲིངས་ལས། རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡེངས་གཉའ་ཤིང་
བྲག་པ་དང་། །རུས་སྤལ་འཕྲད་པ་བས་ཀྱང་དུད་འགོ་ལས། །མི་ཉིད་ཆེས་
ཐོབ་དཀའ་བས་མི་དབང་གིས། །དམ་ཚེས་སྤྲད་པས་"དེ"འབྲས་མཆིས་
པར་མཛོད། །གང་ཞིག་གསེར་སྟོད་རིན་ཆེན་སྤྲས་པ་ཡིས། །དན་སྤྲུགས་
འབྲུག་པར་བགྱིད་པ་ཐེ་བས་ཀྱང་། །གང་ཞིག་མི་རུ་སྤྲེས་ནས་སྤྲིག་པའི་
ལས། །བགྱིད་པ་དེ་ནི་ཆེས་རབ་སྒྲུན་པ་ལགས། །ཞེས་སོ། །

འབྲས་བུའི་སྟོན་ནས་རྟོན་པར་དཀའ་བ་བསམ་པ་ནི། སྤྱིར་དན་སོང་གསུམ་
ལྟ་བུའི་འགོ་བ་ནི་མང་ལ། མཐོ་རིས་ཀྱི་རྟོན་ཐོབ་པ་ནི་ཉུང་། རྟེན་པར་མཐོ་རིས་
ཀྱི་རྟོན་ལའང་མི་ཁོས་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་རྟོན་དེ་བས་ཀྱང་ཉུང་། རྟེན་པར་
དུད་ལ་འབྱོར་ཐོབ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྟོ་ཁ་སྤྲུགས་པ་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ཅུ་
དུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་དེ་ལྟར་དོན་ཆེ་ཞིང་རྟོན་དཀའ་བའི་དལ་འབྱོར་རིན་པོ་ཆེ་
ཐོབ་པའི་དུས་འདྲིར་སྤྲིང་པོ་ལེན་འདོད་སྟོ་དུ་མ་ནས་སྤྲད་དགོས་ལ། རྟོན་དེ་
ལ་སྤྲིང་པོ་ལེན་ལུགས་ཀྱང་། སྤྱིར་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། བདེ་བ་
འདོད་ཅིང་སྤྲུག་བསྐྱལ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་ཀྱང་རུས་སམ་སྤྲུམ་ན་
ཤིན་ཏུ་ཡང་རུས་ཏེ། ཕྱིའི་རྒྱུན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་
མཇལ་ཞིང་། རང་གི་རྒྱུན་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་རྟོན་བཟང་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་བ་ཕྱི་མའི་སྐབས་སུ་སྤྲུབ་པས་ཆོག་མོད་སྤྲུམ་ན། དེ་ལྟར་བྱར་

མི་རུང་སྟེ། བྱི་མ་འདི་འབྲེལ་ལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལོ་ཟླ་
བ་བྱི་མ་ནམས་ལ་སྐྱབ་བས་ཆོག་མོད་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་བྱར་མི་རུང་སྟེ། སྐྱིར་
འཆི་བར་ངེས་ཤིང་ནམ་འཆི་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་པོ་ལེན་
པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་
བ་ཉིད་རབ་མཆོག་གཙོ་བོ་དམ་པའོ་སྟམ་དུ་བསམས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
སྟོང་གི་སྟོན་འགྲེལ་ཡན་ལག་ཏུ་འབྱུང་བར་བྱའོ། །

༥ གཉིས་པ་ཆེ་འདིར་རིང་དུ་མི་སྟོད་བར་འཆི་བ་མི་རྟག་པ་སེམས་པའི་
ཚུལ་ལ། འཆི་བ་མ་བསམས་ཤིང་མ་བླན་པའི་ཉེས་དམིགས་འདི་བྱིའི་ཤུང་
ཁྲོལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཚུལ་སེམས་པ་དང་། འཆི་བ་མི་རྟག་
པ་བསམས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པའི་བན་ཡོན་ནི་འདི་བྱིའི་ལེགས་ཆོགས་
ཐམས་ཅད་འབྱུབ་པའི་སློ་གཅིག་ཤུར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འཆི་བ་མི་རྟག་པ་
སེམས་པ་དེ་ཡང་ཆེ་འདིའི་ལུས་ལོངས་སྟོད་གཉིན་ཉི་དུ་སོགས་ལ་ཆགས་
པའི་དབང་གིས་དེ་དག་དང་འབྲལ་བ་ལ་སྐྱག་པ་སྦྱེད་བ་ནི་ལམ་ལ་ཡེ་མ་
སྦྱངས་པའི་འཆི་བ་ལ་སྐྱག་ལུགས་ཡིན་པས་འདིར་དེ་སྦྱེད་བ་མིན་ནོ། །འོ་ན་
གང་སྟམ་ན། ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བ་ཐམས་ཅད་འཆི་
བ་ལས་མ་འདས་པས་དེ་ལ་སྐྱག་པར་བྱས་ཀྱང་རེ་ཤིག་དགག་པར་མི་རུས་
མོད། འོན་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་བྱི་མའི་དོན་སྐྱབ་པ་མ་བྱུང་བར་འཆི་བ་ལ་འཇིགས་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་བསམས་ན་དེ་དག་བསྐྱབས་ནས་འཆི་ཁར་མི་སྐྱག་པར་བྱར་

ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

༥ འཆི་བ་མི་རྟག་པ་སེམས་པའི་ཚུལ་དངོས་ནི། སྤྱིར་འཆི་བར་ངེས། རྣམ་
འཆི་ཆ་མེད། འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་སྟོངས་པའི་
ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འཆི་བདག་ངེས་པར་འོངས་ཏེ། ལུས་ཇི་འདྲ་
ཞིག་སྤངས་ཀྱང་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་ཏེ། ཆོས་ལས། གང་ཡང་སངས་
རྒྱས་རང་སངས་རྒྱས། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱང་། །སྤྱི་ལུས་འདི་
ནི་སྟོང་མཛད་ན། །སྤྱི་བོ་པལ་བ་སྟོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་སོ། །ཡུལ་གང་དུ་ཀུན་
ཀྱང་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་དུ་གནས་ན་འང་འཆི་བས་མི་
ཚུགས་པའི། །ས་སྟོགས་དེ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །བར་སྤང་ལ་མེད་རྒྱ་མཆོའི་
ནང་ན་མེད། །དེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་ན་འང་མེད། །ཅེས་སོ། །དུས་
ནམ་སྤྱིས་ཀྱང་འཆི་བ་ལས་མ་འདས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤང་དང་འབྱུང་བར་
འབྱུང་བ་ཇི་སྟེད་པ། །ཀུན་གྱིས་ལུས་འདི་བཏང་ནས་འགོ་བ་དང་། །དེ་ཀུན་
འཇིག་པར་མཁས་པས་ཏོགས་གྱིས་ཏེ། །ཆོས་ལ་གནས་"གྱིས་འཇིག་པར་
སྤྱད་པ་སྟོད། །ཅེས་སོ། །འཆི་བདག་ལ་ཐོས་པས་མི་ཐར་ཞིང་རྒྱུན་གང་གིས་
ཀྱང་རྒྱོག་ཏུ་མེད་དེ། རྒྱལ་བོ་ལ་གདམས་པ་ལས། དཔེར་ན་སྟོགས་བཞི་ནས་
དེ་བོ་ཆེན་པོ་སྤྱི་བ། བརྟན་པ། སྤྱིང་བོ་དང་ལྷན་པ། མ་ཞིག་པ། མ་གས་པ།
འཕམ་མེད་པ། བེན་ཏུ་མཐེགས་པ། གཅིག་ཏུ་སྤྱུག་པ་བཞི་གནས་ལ་རེག་ཅིང་
ས་རྒྱོག་སྟེ། རྒྱ་དང་འཁོར་དང་འཁོར་གལ་བ་དང་། ཡལ་ག་དང་། ལོ་མ་ཐམས་ཅད་

༡ མ་སྟེ། ༡༤བཅུ། གྱིས་ *གྱིས་

དང་། སེམས་ཅན་སྟོག་ཆགས་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཕྱེ་མར་འཐག་ཅིང་འོང་
 བ་ལ་ནི་མགྲོགས་པས་འབྲོས་པའམ། སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པའམ། འོར་གྱིས་
 བསྐྱོག་པའམ། རྩས་དང་སྒྲགས་དང་སྤྲོན་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པར་སྤྲ་བ་ནི་མ་
 ཡིན་ཅོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་འདི་དག་འོང་
 སྟེ། དེ་དག་ལ་མགྲོགས་པས་འབྲོས་པའམ། སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པའམ། རྩས་
 དང་། སྒྲགས་དང་། སྤྲོན་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱོག་པར་སྤྲ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཅོ། །བཞི་གང་
 ཞེན། རྒྱ་བ་དང་། ཉ་བ་དང་། འཆི་བ་དང་། རྒྱུད་པའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྒྱ་བ་
 ནི་དར་ལ་བབ་པ་འཛོམས་ཤིང་འོང་། ཉ་བ་ནི་ནད་མེད་པ་འཛོམས་ཤིང་འོང་།
 རྒྱུད་པ་ནི་སྤུན་སྤྲུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་ཤིང་འོང་། འཆི་བ་ནི་སྟོག་
 འཛོམས་ཤིང་འོང་སྟེ། དེ་དག་ལ་ནི་མགྲོགས་པས་འབྲོས་པའམ། སྟོབས་ཀྱིས་
 བསྐྱོག་པའམ། འོར་གྱིས་བསྐྱོག་པའམ། རྩས་དང་། སྒྲགས་དང་སྤྲོན་ནམས་
 ཀྱིས་བསྐྱོག་པར་སྤྲ་བ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་ཆེ་ལ་སྟོན་པ་མེད་ཅིང་འབྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་པས་
 དེས་པར་འཆི་བ་བསམ་པ་ནི། ཆེའི་ཆད་ཀྱང་ཉུང་ཟད་ལས་མེད་ལ། དེར་ཡང་
 སྟོན་པ་མེད་ལ་འབྲིད་བྱེད་བར་མ་ཆད་དུ་ཡོད་དེ། ལོ་རྒྱ་བ་སོང་བས་འཛད། རྒྱ་
 བ་ཡང་ཞག་སོང་བས་འཛད། ཞག་ཀྱང་ཉིན་མོ་དང་མཆན་མོ་སོང་བས་འཛད་
 དེ། སྟོད་འཇུག་ལས། ཆེ་འདིར་རྟག་དུ་གོད་འགྱུར་ཞིང་། སྟོན་པ་གྲུད་ནས་
 ཡོང་མེད་ན། །བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་དཔེ་དུ་

མའི་སྒོ་ནས་བསམ་སྟེ། ཆོམས་ལས། དཔེར་ན་ཐགས་ནི་བརྒྱུད་བ་ལ། །སྤྱན་
ནི་གང་དང་གང་བརྟག་པའི། །སྤྱན་གྱི་ཉིང་ལ་གཏུགས་པ་ལྟར། །མི་རྣམས་
སྟོག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་ངེས་པར་གསལ་བ་དག། བོམ་པ་གང་དང་
གང་འདོར་བས། །གསོད་པའི་བྱང་དུ་བསྟེན་པ་ལྟར། །མི་རྣམས་སྟོག་ཀྱང་
དེ་བཞིན་ནོ། །ཚུ་ལྟར་བྱག་ཏུ་འབབ་པའི་རྒྱན། །སྟོག་པ་མེད་པ་ངེ་ལྟ་བུ། །དེ་
བཞིན་མི་ཡི་ཆེ་འགྲོ་བ། །སྤྱར་ནི་སྟོག་པར་འགྱུར་བ་མེད། །དཀའ་བ་ཉིད་
དང་ཐུང་བ་དང་། །དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱལ་ལྟར་བ་དག། ལྷུར་བ་ཁོ་ནར་འཛིག་
འགྱུར་ཏེ། །ཚུ་ལ་དབྱུག་གུས་བྲིས་པ་བཞིན། །དཔེར་ན་ཕྱགས་རྩི་དབྱུག་
ཐོགས་ཀྱིས། །སྤྱགས་རྣམས་གནས་སུ་བྱིན་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་གྲ་དང་ན་
བ་ཡིས། །མི་རྣམས་འཆི་བདག་བྱང་དུ་སྦྱེལ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས་
ཀྱང་། སྤིད་གསུམ་མི་རྟག་སྟོན་ཀའི་སྤྱིན་དང་འབྲ། །འགྲོ་བའི་སྦྱེ་འཆི་གར་ལ་
བལྟ་དང་མཚུངས། །འགྲོ་བའི་ཆེ་འགྲོ་ནམ་མཁའི་སྟོག་འདྲ་སྟེ། །རི་གཟར་
འབབ་ཚུ་ལྟ་བུར་སྤྱར་མགྲོགས་འགྲོ་ཞེས་སོ། །

༥ གསུམ་པ་གསོན་པའི་ཆེ་ལ་ཡང་ཆོས་བྱ་བའི་ལོང་མེད་པར་ངེས་པར་
འཆི་བ་སེམས་པའི་ཚུལ་ནི། མངལ་འཇུག་ལས། དེ་ལས་ཀྱང་བྱེད་ནི་གཉིས་
ཀྱིས་ཁེབས་སོ། །ལོ་བརྟན་ནི་བྲིས་པའོ། །ལོ་ཉི་ཤུ་ནི་རྣས་པའོ། །ཐུང་ན་དང་།
སྦྱེ་སྤྱགས་འདོན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཇུག་
པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཅད། ལུས་ལས་བྱུང་བའི་ནད་རྣམ་པ་དུ་མ་བརྒྱ་སྟེ།

མས་ཀྱང་བཅད་དོ། །ཞེས་དང་། འཆད་ཁ་བའི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ལོ་དྲུག་ཅུ་ལ་
ལྟོ་རྒྱབ་དང་ན་ཆོས་བཅད་པའི་ཤོལ་ན་ཆོས་སུ་འགྲོ་བ་ལོ་ལྔ་ཡང་མེད། ཅེས་
གསུངས། སྦྱེས་རབས་ལས། གྲེ་མའོ་འཛིག་རྟེན་ཉོན་མོངས་དག །གནས་པ་
མི་བརྟན་དག་འཁོར་འགྱུར། །ཀྱུ་སྤྱ་ཏུ་ཡི་དཔལ་འདི་ཡང་། །དྲན་པར་བྱ་བ་ཉིད་
དུ་འགྱུར། །འགྲོ་བ་འདི་ལྟ་བུར་ནི་འཁོད་པ་ལ། །སྦྱེ་བོ་འཛིགས་པ་མེད་པ་ངོ་
མཆར་གྱེ། །ལམ་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་འཆི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བཀག །དོགས་
པ་མེད་པར་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་སྦྱོད། །ན་དང་ག་དང་འཆི་བའི་གཞོན་གྱིད་
དག། །མ་སྤྱ་ཆེན་དགག་ཏུ་མི་རུས་ཡོད་བཞིན་དུ། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་ཉམ་
ངར་ངེས་འགྲོ་ན། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་འདི་ལ་དགའ་བར་སེམས། །ཞེས་
དང་། ཀ་ནི་ཀའི་སྦྱིང་ཡིག་ལས་ཀྱང་། འཆི་བདག་བཅེ་བ་མེད་པ་ཅན། །སྦྱེས་
ཅལ་དོན་མེད་གསོད་གྱུར་པ། །གསོད་པ་མངོན་དུ་འོང་བཞིན་དུ། །མཁས་པ་
སུ་ཞིག་བག་རྒྱུང་སྦྱོད། །དེ་སྦྱང་དཔལ་འཆེན་བཟོད་མེད་དེས། །མདའ་ནི་མི་
བཟད་འཆོར་མེད་པ། །དེ་མི་ནི་སྦྱིང་མ་འཕངས་པ། །དེ་སྦྱིང་རང་གི་དོན་ལ་
འབོད། །ཅེས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་སེམས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། འཛ་སྦྱ་
སྦྱིང་པའི་ཆེ་ལ་ངེས་པ་མེད་པ་བསམ་པ་ནི། སྒྲ་མི་སྟན་པའི་ཆེ་ནི་ངེས་ལ།
གཞན་རྒྱམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཆེ་ཆོད་བྱབ་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་པལ་ཆེར་
ངེས་པ་མང་ལ། འཛ་སྦྱ་སྦྱིང་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། མཛོད་ལས། འདི་

ན་མ་ངེས་ཐ་མར་ནི། །ལོ་བརྒྱ་དང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད། །ཅེས་དང་། ཆོམས་
ལས། སྤྱི་ལོ་བོ་མང་མཐོང་བ། །ཕྱི་ལོ་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཕྱི་ལོ་སྤྱི་
བོ་མང་མཐོང་བ། །སྤྱི་ལོ་ཁ་ཅིག་མཐོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྤྱི་ལོ་བ་བྱད་
མེད་མང་པོ་དང་། །དར་ལ་བབ་བའང་འཆི་འགྱུར་ན། །དེ་ལ་མི་འདི་གཞོན་
ཞེས་”ཏྟ། །གསོན་པའི་གདེང་བྱོད་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཁ་ཅིག་མངལ་དུ་འཆི་
བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་བཅས་པའི་སར། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་གོག་ཅ་མ་
ན། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་ཡོངས་རྒྱལ་ན། །ལ་ལ་ཆུན་དང་ལ་ལ་གཞོན། །ལ་ལ་
དར་ལ་བབ་པའི་མི། །རིམ་གྱིས་རབ་ཏུ་འགོ་འགྱུར་ཏེ། །འབྲས་བུ་སྟོན་པ་ལྟར་
བ་བཞིན། །ཞེས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་འཆི་རྒྱུ་མང་ཞིང་གསོན་རྒྱུ་ཉུང་བའི་ཚུལ་སེམས་པ་ནི།
རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། །འཆི་བདག་རྒྱུ་གྱི་ནང་གནས་པ། །རྒྱུང་དམར་ནང་
འདུག་མར་མེ་བཞིན། །ཞེས་དང་། བཤེས་སྤྱིང་ལས་ཀྱང་། ཆེ་མི་གཞོད་མང་
རྒྱུང་གིས་བཏབ་པ་ཡི། །ཚུ་ཡི་ཚུ་བྱུང་བས་ཀྱང་མི་ཉག་ན། །དབུགས་རྩ་བ་
དབུགས་འབྱུང་གཉིད་གྱིས་ལོག་པ་ལས། །སད་ཁོམ་གང་ལགས་དེ་ཀུན་ངོ་
མཆར་ཆེ། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས་ཀྱང་། ཏུས་པ་མེད་པས་འབྱུང་ཀུན་
ལ། །ཆོགས་པ་ཞེས་བྱ་སྤྱི་འགྱུར་ཏེ། །འགལ་བ་རྣམས་ལ་བདེའོ་ཞེས། །ཞེས་
སོགས་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། །འཆི་བའི་རྒྱུ་ནི་མང་བ་སྟེ། །གསོན་
པའི་རྒྱུ་ནི་ཉུང་བྱེད་ཅིག །དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་འཆི་བའི་ཡང་། །དེ་བས་ཉག་ཏུ་

ཆོས་མཛོད་ཅིག་། ཅེས་སོ། །

༥ གསུམ་པ་ལུས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཆུང་བས་ནམ་འཆི་ངེས་མེད་བསམ་པ་ནི།
བཤེས་སྤྱིང་ལས། ས་དང་ལྷན་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཉི་མ་བདུན། །འབར་བས་བསྐྱེགས་
པའི་ལུས་ཅན་འདི་དག་ཀྱང་། །ཐལ་བ་ཡང་ནི་ལུས་པར་མི་འགྱུར་ན། །ཤིན་ཏུ་
ཉམ་ཆུང་མི་ལྟ་སྒྲོས་ཅི་འཆལ། །ཞེས་དང་། ཀའི་ཀའི་སྤྱིང་ཡིག་ལས། འཆི་
བདག་སྤྱད་དང་མི་བཤེས་པ། །སྒྲོ་བྱར་དག་ཏུ་འབབ་འགྱུར་བས། །སང་དག་བྱ་
ཞེས་མ་བཞེས་པར། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་བསྐྱར་ཏེ་མཛོད། །འདི་སང་དེད་ནི་འདི་
བྱ་ཞེས། །བྱ་བ་མི་ལ་བཟང་པོ་མིན། །ནམ་ཞིག་ཁྱོད་ནི་མེད་འགྱུར་བའི། །སང་
དེ་གདོན་མི་བླ་བར་འོང་། ཞེས་སོ། །

༥ གསུམ་པ་འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་
སྤྱོད་ས་པ་བསམ་པ་ནི། འཆི་བའི་ཆེ་གཉེན་བཤེས་ལུས་ཡོངས་སྤྱོད་གང་
གིས་ཀྱང་མི་སྤྱོད་ས་ཏེ། ཀའི་ཀའི་སྤྱིང་ཡིག་ལས། རྣམ་སྤྱོན་འབྱེན་པ་སྤྱོན་
ལས་ཀྱིས། །ཁྱོད་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་བཏང་འགྱུར་བས། །གསར་པའི་ལས་དང་
རྗེས་འབྲེལ་ཞིང་། །འཆི་བདག་གིས་ནི་བྱངས་པ་ན། །དགོ་དང་སྤྱིག་པ་མ་
གཏོགས་པ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་ལོག་ནས། །འགའ་ཡང་ཁྱོད་རྗེས་མི་
འབྲང་བར། །མཁུན་པར་མཛོད་ལ་ལེགས་པར་སྤྱོད། །ཅེས་དང་། ལྷོ་ཇ་ག་ཏ་
མི་“”ཏས་“”ཀྱང་། །ལྷ་གཅིག་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་འབྱོར་ཀྱང་། །གཤེགས་ནས་འཛིག་
རྟེན་གཞན་བཞུད་ཆོ། །སྤྱང་མ་ཐང་ལ་དགས་བཅོམ་ལྟར། །གཅིག་བྱ་སྤྲས་མེད་

བཙུན་མོ་མིན། །ན་བཟང་མ་མཆིས་བཤེས་མ་མཆིས། །རྒྱལ་སྤིད་མ་མཆིས་
ཁབ་མ་མཆིས། །དཔག་མེད་མཐུ་དཔུང་མངའ་ལགས་ཀྱང་། །གཟིགས་སུ་
མ་མཆིས་གསན་མ་མཆིས། །གཅིག་ཅམ་ཉིད་ཅིག་སྤྱི་ཐག་གིས། །རྗེས་སུ་
འབྲང་བ་མི་མངའོ། །མདོར་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་ཅམ་ཡང་། །དེ་ཆེ་མེད་ན་གཞན་
ཅི་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམས་པའི་མཐར་སྦྱིར་འཆི་བར་ནི་ངེས།
ནམ་འཆི་ལ་ནི་ཆ་མི་འདུག །འཆི་བའི་ཆེ་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་
མི་སྟོངས་པས་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་བསྟོམ་པ་ནི་རབ་གཙུག་པོར་གྱུར་པའོ་སྙམ་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས་དེ་
ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱའོ། །

༥ གསུམ་པ་ལས་དང་འབྲས་བུ་སེམས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་ཅང་
མེད་དུ་མི་འགོ་བར་སྐྱེ་བ་སྦྲང་དགོས་ལ། སྐྱེ་ས་ཡང་བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོ་
གཉིས་ལས་ནི་མེད། དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལ་རང་དབང་མེད་ཅིང་ལས་ཀྱི་གཞན་
དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་འདོར་ལེན་ཚུལ་བཞིན་
དུ་བྱ་བ་ལ་འབད་པར་རིགས་ལ། དེ་ལ་བཞི་ལས། ལས་ངེས་པའི་ཚུལ་སེམས་
པ་ནི། བདེ་སྤྱད་སྤྱ་རགས་ཐམས་ཅད་དགེ་སྤྱིག་གིས་རྗེས་སུ་བྱེད་དེ། རིན་
ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། མི་དགེ་བ་ལས་སྤྱད་བསྐྱལ་ཀྱན། །དེ་བཞིན་ངན་འགོ་
ཐམས་ཅད་དོ། །དགེ་ལས་བདེ་འགོ་ཐམས་ཅད་དང་། །སྐྱེ་བ་ཀྱན་ཏུ་བདེ་བ་
དག །ཅེས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་ལས་འཕེལ་ཆེ་བའི་ཚུལ་སེམས་པ་ནི། རྒྱ་དགེ་སྤྲིག་ཚུང་དུ་
ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྲུག་ཆེས་ཆེ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ། ཆོས་ལས། སྤྲིག་
པ་ཚུང་དུ་བྱས་པས་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་འཛིག་ས་ཆེན་དང་། །ཡུང་ཁོལ་
ཆེན་པོ་བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །ཁོང་པར་སོང་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །བསོད་ནམས་ཚུང་
དུ་བྱས་པས་ཀྱང་། །འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་བདེ་ཆེན་འབྲེན། །དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་
བྱེད་འགྱུར་ཏེ། །འབྲུ་ནམས་སྤུལ་ཆོག་སྤྲིན་པ་བཞིན། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་
ལས། མཁའ་ལ་བྱ་དག་སྤྲིང་བ་ཡི། །གྲིབ་མ་ལྷན་ཅིག་འགོ་བ་བཞིན། །ལེགས་
པར་བྱས་དང་ཉེས་པར་བྱས། །དེ་དག་འགོ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་། །རི་ལྟར་ལམ་
རྒྱགས་ཉུང་བ་དག །ལམ་ཁྱགས་སྤྲུག་བསྐྱེད་འགོ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལས་
བཟང་མ་བྱས་པའི། །སེམས་ཅན་དག་ནི་ངན་འགོར་འགོ། །རི་ལྟར་ལམ་རྒྱགས་
མང་སྤྲོགས་པ། །ལམ་ཁྱགས་བདེ་བར་འགོ་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ལས་བཟང་
བྱས་པ་ཡིས། །སེམས་ཅན་དག་ནི་བདེ་འགོར་འགོ། །ཞེས་དང་། སྤྲིག་པ་ཤིན་
ཏུ་ཚུང་དུ་ལའང་། །མི་གཞོད་སྣམ་དུ་བརྟན་མི་བྱ། །རྒྱ་ཡི་ཐིགས་པ་བསགས་
པས་ཀྱང་། །སྤྲོད་ཆེན་ཁད་ཀྱིས་གང་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྤྲིག་པ་ཚུང་
བྱས་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཕྱི་བཞིན་མི་འོང་མ་སེམས་ཤིག །རྒྱ་ཡི་ཐིགས་པ་ལྟུང་
བ་ཡིས། །སྤྲོད་ཆེན་གང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །རྩུང་ཟད་བསགས་པའི་སྤྲིག་པས་
ཀྱང་། །བྱིས་པ་རབ་ཏུ་གང་བར་འགྱུར། །དགེ་བ་ཚུང་བྱས་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཕྱི་
བཞིན་མ་འོང་མ་སེམས་ཤིག །རྒྱ་ཡི་ཐིགས་པ་ལྟུང་བ་ཡིས། །བྱམ་ཆེན་གང་

བ་ཇི་བཞིན་དུ། རྩུང་ཟད་བསགས་པའི་དགོ་བ་ཡིས། བརྟན་པ་རབ་ཏུ་གང་
བར་འགྱུར། ཞེས་སོ། །

༥ གསུམ་པ་ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པའི་ཚུལ་སེམས་པ་ནི། བདེ་
སྤྱག་མྱོང་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ལས་མ་བསགས་ན་དེའི་འབྲས་བྱ་གཏན་མི་མྱོང་
སྟེ། ཉྟན་པས་ཆོགས་གངས་མེད་བསགས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་
ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་བསག་མི་དགོས་ཀྱང་ཆ་གཅིག་བསག་
དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

༥ བཞི་པ་ལས་བྱས་པ་རྩུད་མི་ཟ་བའི་ཚུལ་སེམས་པ་ནི། བྱད་པར་
འབགས་བསྟོད་ལས། བྲམ་ཟེ་ནམས་ནི་དགོ་སྤྱིག་དག། བྲིན་པ་ལེན་བཞིན་
འཕོ་བར་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་བྱས་རྩུད་མི་ཟ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་མེད་
གསུངས། ཞེས་དང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་བྱས་ནས་རེག་
པར་མི་འགྱུར་མིན། གཞན་ཀྱིས་བྱས་པ་ཆོར་བར་འགྱུར་བ་མེད། ཅེས་དང་།
འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་། ལས་ནམས་བསྐལ་བ་བརྒྱར་ཡང་ནི། རྩུད་མི་ཟ་
བའང་ཆོགས་དང་དུས། རྟེན་ན་ལུས་ཅན་ནམས་ལ་ནི། འབྲས་བྱ་དག་ཏུ་
འགྱུར་བ་ཉིད། ཅེས་སོ། དེ་ལྟར་ལས་ངེས་འཕེལ་ཆེ་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་
བྱས་པ་རྩུད་མི་ཟ་བའི་ཚུལ་ནམས་ལེགས་པར་ངེས་ནས་ནག་པོའི་ལས་ལམ་
ནམས་ཀྱན་སྟོང་ཚུན་ཆད་ནས་འགོག་ཅིང་། དཀར་པོ་དགོ་བའི་ལས་ལ་འབད་
པར་བྱ་དགོས་ལ། དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་བྱང་རྩུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་

པོ་ཆེ་སྒྲིང་བ་ནི་གཙོ་བོ་རབ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའོ་སྦྲུལ་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲིང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱའོ། །

༥ བཞི་བ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ལ་དྲུག་ལས། དང་པོ་
ངེས་པ་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ནི། འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཆེ་དག་
གཉིན་པན་ཚུན་འགྱུར་བར་ཤེས་ནས་འཁོར་བའི་ཆོས་ལ་སྒྲོ་གཏད་བྱ་ས་
གང་ཡང་མེད་པར་བལྟས་ལ་སྒྲོ་བར་བྱ་སྟེ། བཤེས་སྒྲིང་ལས། པ་ནི་བྱ་ཉིད་
མ་ནི་ཚུང་མ་ཉིད། །སྒྲེ་བོ་དག་གྱུར་པ་ཡང་བཤེས་ཉིད་དང་། །སྒྲོག་པ་ཉིད་
དུ་མཆི་བས་དེ་སྤྲད་དུ། །འཁོར་བ་དག་ན་ངེས་པ་འགའ་མ་མཆིས། །ཞེས་
དང་། དཔུང་བཟང་གིས་ཁྱུས་པ་ལས། དེ་ཤིག་གཅིག་ན་དག་ཡང་མཛའ་
བོར་འགྱུར། །འཛའ་བོ་ཡང་ནི་དེ་བཞིན་དག་འགྱུར་ཏེ། །དེ་བཞིན་ཁ་ཅིག་
ཀྱང་ནི་བར་མར་འགྱུར། །བར་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ནི་དག་བོར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་
འཛའ་བཤེས་འགྱུར་བར་རིག་ནས་ནི། །སྒྲོ་བྱོས་ལྡན་པས་ནས་ཡང་ཆགས་
མི་བྱ། །གཉིན་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་ཏོག་དག་ །སྒྲོག་ནས་དག་ལ་ཅི་
བདེར་གཞག་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་ངོམས་མི་ཤེས་པའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་ནི། བཤེས་
སྒྲིང་ལས། དེ་ངེས་རྒྱ་མཆོ་བཞི་བས་ལྟག་པ་ཡི། །འོ་མ་འཕྱང་སྟེ་ད་དུང་སོ་
སོ་ཡི། །སྒྲེ་བོའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་འཁོར་བ་པས། །དེ་བས་ཆེས་མང་ཉིད་
ཅིག་བཏུང་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ནི་མཆོན་པ་ཅན་སོ། །དེ་ཉིད་

ལས། རི་ལྷར་མཛེ་ཅན་སྤྱིན་བྱས་ཉིན་པ་ནི། །བདེ་བའི་དོན་དུ་མེ་ལ་ཀྱན་
བསྟེན་ཀྱང་། །ཞི་བར་མི་འགྱུར་དེ་ཉིད་འབྲ་བར་ནི། །འདོད་པ་ནམས་ལ་ཆགས་
བའང་མཐུན་པར་མཛོད། །ཅེས་དང་། བར་སྤྱིན་བསྐྱས་པ་ལས་ཀྱང་། འདོད་
པ་དེ་དག་ཐོབ་པ་དང་། །ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་དང་། །མང་དུ་སྤྱད་
བས་མི་ངོམས་ན། །དེ་ལས་ནད་ཆེན་གང་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་འདོད་ཡོན་ལ་རི་
ཅམ་སྤྱད་ཀྱང་ངོམས་པ་མེད་པར་གསུངས་ལ། །བྱད་པར་དུ་བྱ་ངན་བསལ་བ་
ལས་གསུངས་པ་ལྷར་བསམ་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡང་དང་ཡང་དུ་
དཔྱལ་བ་ན། །ཟངས་ཁུན་སྐྱོལ་བ་གང་འབྱུངས་པ། །རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་ཚུལ་
ཡང་། །དེ་ཡི་ཆད་ཅམ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཁྱི་དང་པག་ཏུ་གྱུར་པ་ན། །མི་གཙང་
བ་ནི་གང་ཐོས་པ། །རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྷན་པོ་ཡི། །ཆད་ལས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པར་
གྱུར། །མཛེའ་བཤེས་རབ་ཏུ་བྲལ་བ་ཡིས། །འཁོར་བའི་གནས་སུ་གང་དུས་
པ། །མིག་གི་འཆི་མའི་ཐིགས་པ་ཡི། །སྟོད་དུ་རྒྱ་མཚོ་དྲང་མ་ཡིན། །པན་
ཚུན་དག་ཏུ་ཅོད་པའི་བྱིར། །མགོ་བོ་བཅད་པ་གང་ཡིན་པ། །སྤངས་ན་དེ་ལྟ་
མཐོ་བ་ནི། །ཆངས་པའི་འཛིག་ཉེན་ལས་ཀྱང་ཐལ། །སྤྱིན་བྱར་གྱུར་ཅིང་རབ་
བཤེས་པས། །ས་ལུད་ཐོས་པ་གང་ཡིན་པ། །འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ནང་དུ། །དེ་
ཡིས་བཀང་ན་ཤིན་ཏུ་འགོངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྷར་སྤྱད་པའི་ཕུན་ཚོགས་
རི་སྟེད་ཐོབ་ཀྱང་བསྐྱས་པ་དང་། །ད་དུང་མ་འབད་ན་དེ་ལྷར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་
བསམས་ལ་སྐྱོ་བར་བྱ་སྟེ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གསང་ཕུ་བའི་ཞལ་ནས།

ད་གཤོད་འཁོར་བ་འདིར་གན་བྱལ་མང་པོ་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་འདི་ཉམས་ལ་རེ་
མ་བབ་གསུང་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་སྒྲུང་གི་བར་དུ་བསམ་མོ། །

༥ གསུམ་པ་ལུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། སེམས་
ཅན་རེ་རེས་ལུས་སྒྲངས་ནས་དོར་བའི་རུས་པ་མ་གོད་ན་ལྷན་པོ་ལས་མང་སྟེ།
རེ་རེའི་བདག་ཉིད་རུས་པའི་ཕྱང་པོ་ནི། །ལྷན་པོ་མཉམ་པ་ཉིད་ཅིག་འདས་གྱུར་
ཏེ། །ཞེས་སོ། །

༥ བཞི་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཉིང་མཆམས་སྒྲུར་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། མ་
ཡི་ཐུག་མཐའ་རྒྱ་ཤུག་ཆེག་གུ་ཅ་མ། །རི་ལུས་བགྱངས་ཀྱང་ས་ཡིས་ལང་མི་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་མདོ་བྲངས་པ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་དཔེར་
ན་སྒྲེས་བུ་འགའ་ཞིག་གིས་ས་ཆེན་པོ་འདི་ལ་རྒྱ་ཤུག་གི་ཆེག་གུ་ཅ་མ་གྱི་རི་
ལུ་ཐོགས་ཏེ། འདི་ནི་བདག་གི་མའོ། །འདི་ནི་བདག་གི་མའི་མའོ། །ཞེས་འདོར་
བར་བྱེད་ན་དག་སྒྲོང་དག་ས་ཆེན་པོ་འདིའི་འཛིམ་པ་ནི་ཆེས་སྒྲ་བར་ཟད་པར་
འགྱུར་གྱི། མི་ནམས་གྱི་མ་རྒྱད་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༥ ལྷ་པ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་པ་
ནི། བཤེས་སྒྲིང་ལས། བརྒྱ་བྱིན་འཛིག་ཉེན་མཆོད་འོས་གྱུར་ནས་ནི། །ལས་
གྱི་དབང་གིས་ཕྱིར་ཡང་ས་སྟངས་ལྟར། །འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་ཉིད་དུ་གྱུར་
ནས་ཀྱང་། །འཁོར་བ་དག་ཏུ་ཡང་བྲན་ཉིད་དུ་འགྱུར། །མཐོ་རིས་བུ་མའི་བྱ་
མ་རྟེན་པ་ལ། །རིག་པའི་བདེ་བ་ཡུན་རིང་སྒྲོང་ནས་སྒྲུབ། །དཔུལ་བར་འཐག་

ཅོད་དབང་པའི་འབྲུལ་འཁོར་གྱིས། །རེག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་བསྟེན་འཆའ་
ལོ། །ཀར་པའི་རེག་པས་ནེམ་པར་བདེ་བཅོད་བ། །ལྷན་པའི་སྟོ་ལ་ཡུན་རིང་
གནས་ནས་ཀྱང་། །སྤར་ཡང་མེ་ཟུར་རོ་ཐུགས་རྒྱ་བ་ཡི། །སྤྱག་བསྐལ་མི་
བཟད་པོག་སྟམ་བཀྱིད་འཆའ་ལོ། །མཐོ་རིས་བྱ་མོས་འབྲོངས་ཤིང་དགའ་
བ་དང་། །རྣམ་པར་མཛེས་ཆའ་སོན་པར་རྟེན་ནས་སྤར། །འདབ་མ་རལ་གྱི་
འབྲེལ་ཆའ་གནས་རྣམས་གྱིས། །ཀར་ལག་ན་བ་སྟོག་ཅོད་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དལ་
གྱིས་འབབ་པར་ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་ནི། །གདོང་མཛེས་གསེར་གྱི་བད་མ་ལྷན་ཞུགས་
ནས། །སྤར་ཡང་དཔུལ་བའི་ཆུ་ཐོ་རབ་མེད་བ། །ཚུ་རྟོ་བཅོད་སྟགས་ཆུ་
ཆན་འཇུག་འཆའ་ལོ། །ལྷ་ཡུལ་འདོད་བདེ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་། །ཆངས་
ཉིད་ཆགས་བྲལ་བདེ་བ་ཐོབ་ནས་སྤར། །མནར་མེད་མེ་ཡི་བྱད་ཤིང་གྱུར་
བ་ཡིས། །སྤྱག་བསྐལ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་བསྟེན་འཆའ་ལོ། །ཉི་མ་ཆེ་བ་ཉིད་
ཐོབ་རང་ལུས་གྱི། །འོད་གྱིས་འཛིག་ཉེན་མཐའ་དག་སྤང་བྲས་ཀྱང་། །སྤར་
ཡང་ཐུན་ནག་སྟག་ཏུ་ཕྱིན་གྱུར་ནས། །རང་གི་ལག་པ་བརྒྱུང་བའང་མཐོང་
མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་། བསགས་པ་ཀུན་གྱི་མཐའ་
འཛིང་ཅིང་། །མཐོན་པོ་ཀུན་གྱི་མཐའ་ལྷུང་འགྱུར། །སྤང་པའི་མཐའ་ནི་འབྲལ་
བ་སྟེ། །གསོན་པའི་མཐའ་ནི་འཆི་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༥ སྤྱག་པ་གྲོགས་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་སེམས་བ་ནི། དེ་ལྟར་ནོངས་
པར་འགྱུར་འཆའ་བསོད་ནམས་ནི། །རྣམ་གསུམ་མར་མེདེ་སྤང་བ་རབ་བཞེས་

ཤིག་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་མ་ཚུ་བས་མི་བཞི་བའི། ལུན་ནག་མཐའ་ཡས་ནང་དུ་འབྱུག་
འཆའ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་དུག་ནི་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། འཁོར་བ་ལ་ཡིད་བརྟན་
བྱས་མེད་པ་དང་། དེའི་བདེ་བ་ལ་རྩི་ཅམ་སྤྱད་ཀྱང་ངོམས་པའི་མཐའ་མེད་པ་
དང་། རྟོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། ལུས་ཐོབ་པ་
ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བ་ནི། ཡང་དང་ཡང་དུ་ལུས་འདོར་བའོ། །པན་གཞི་ད་
བྱས་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བ་ནི་ངེས་པ་མེད་པའོ། །ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་
ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ནི་མཐོ་དམན་དུ་འགྱུར་བའོ། །འགྲོགས་པ་ལ་ཡིད་
བརྟན་མི་རུང་བ་ནི། རྟོགས་མེད་པར་འགྲོ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་ཡང་ཡང་ཉིང་
མཆམས་སྒྲོར་བ་སྟེ། སྟེ་བ་བརྒྱད་པའི་མཐའ་མི་མངོན་པའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱུས་
ནས་བསམ་པར་བྱའོ། །སྒྲོའི་མཐུ་ཆེན་བཤེས་སྤྱིང་ལས། དེས་བ་འདོད་བས་
ཐོངས་དང་འཆི་བ་དང་། །ན་དང་གླ་སོགས་སྤྱག་བསྐྱུལ་དུ་མ་ཡི། །འབྱུང་
གནས་འཁོར་བ་འདི་ལ་སྒྲོ་མཛད་ཅིང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱག་བསྐྱུལ་
བརྒྱད་བསམ་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱུལ་གསུམ་བསམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བ་སྤྱི་
དང་བྱེ་བྲག་རིགས་དུག་སོ་སོའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་ནམས་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོ་མང་
པོ་ནས་བསམས་ན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བའི་སྒྲོ་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་
སྒྲོ། ཀུན་སྒྲོང་བྲག་པོས་བསམས་ན་ཤུགས་བྲག་སྒྲོ། ཡུན་རིང་པོར་བསམས་
ན་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བའི་སྒྲོ་རྒྱུན་རིང་སྒྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟར་
འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་དེ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲོ་སྒྲིས་པའི་

ཆོ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཏེ་ཐར་བར་བསྐྱོད་པའི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་གཙོ་བོ་རབ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་ཤེས་པར་
བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བར་བྱའོ། །སྟོན་
འགྲོ་ཏེན་ཀྱི་ཆོས་སེམས་པའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༥ དངོས་གཞི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།
ཀྱན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་དང་། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སྦྱོང་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་འབྲུག་སྟོ་སེམས་སྦྱེད་ཁོ་
ནར་བསྟན་པ། སེམས་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འབྲུག་དགོས་ན། འབྲུག་པའི་སྟོ་
གང་ནས་ཡིན་སྟམ་ན། དེ་ལ་རྒྱལ་བས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
དང་། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་གསུངས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་
པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ནི་མེད་དོ། །དེ་གཉིས་གང་གི་སྟོར་འབྲུག་ཀྱང་། འབྲུག་
སྟོ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་ནམ་སྦྱེས་པ་ན་གཞན་གང་
ཡང་མ་སྦྱེས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ནམ་བུལ་བ་ན་
སྦྱོང་བ་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏྲན་ཅི་ཡོད་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ལ་
སོགས་པའི་སར་ལྟར་ཞིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
གཞུང་དུ་མ་ལས་གསུངས་ཤིང་། རིགས་པས་ཀྱང་འབྲུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
དང་པོར་ཐེག་ཆེན་པར་རྒྱུད་པ་ཡང་སེམས་དེ་བསྦྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་འཛོག་ལ།

སྤྱིས་ཐེག་ཆེན་པོའི་ནང་ནས་འཛོལ་བ་ཡང་། དེ་དང་བཅས་པ་ཅམ་གྱིས་འཛོལ་
 པས་ན། ཐེག་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་དེ་ཡོད་མེད་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་བྱེད་
 བོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྒྲོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་
 གིས། །འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་
 རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་དང་། དེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་
 སུ་སྐྱེས། །སངས་རྒྱས་སྤྱི་སུ་ད་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་
 རྒྱལ་སྤྱི་སུ་འགོ་བར་གསུངས་ལ། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་
 པ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན། རྩི་རྩི་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་ཀྱང་།
 གསེར་གྱི་རྒྱན་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། རྩི་
 རྩི་རྩི་པོ་ཆེ་ནི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ། དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་
 རྫོགས་པོ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་སེམས་སྐྱེད་པའི་
 རྩི་རྩི་པོ་ཆེ་ནི་ནན་ཏན་དང་བཅས་ཡང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ། འཁོར་བའི་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
 རྣམ་པར་བརྫོགས་པོ། །ཞེས་སྒྲོད་པ་ལ་མ་བསྐྱབས་ཀྱང་སེམས་དེ་ཡོད་ན་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔར་གསུངས་པ་དང་། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱིས་ཀྱང་། བདག་ཉིད་
 དང་ནི་འཛིག་ཉེན་འདིས། །སྤྱི་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་ཙུ་བ་བྱང་
 ཆུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །ཞེས་དང་། ལག་ན་རྩི་རྩི་

དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཟུངས་
སྒྲགས་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་འདི་དང་། ཤིན་ཏུ་ཐབ་བ་འདི་
དང་། གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་དང་། གསང་བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསང་བ་སེམས་
ཅན་སྡིག་པ་ཅན་ནམས་ལ་བསྟན་དུ་མི་རུང་བ་འདི་ནི་ལག་ན་རྩོ་རྩོད་ཀྱིས་
ཤིན་ཏུ་དཀོན་པ་ཞིག་སྤྲས་ཏེ། འདི་ནི་སྟོན་མ་ཐོས་ན་འདི་སེམས་ཅན་ཅི་ལྟ་
བྱ་དག་ལ་བཤད་པར་བྱ། ལག་ན་རྩོ་རྩོད་སྤྲས་པ། འཇམ་དཔལ་གང་དག་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་། གང་གི་ཆེ་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་བྱུང་པར་གྱུར་བ་དེའི་ཆེ། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་
བ་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྟོ་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ལེ་ཤེས་ཆེན་
པོར་དབང་བསྐྱར་བའི་གཟུངས་སྒྲགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འབྱུག་པར་བྱའོ།
གང་དག་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོགས་པར་མ་གྱུར་བ་དེ་དག་ནི་གཞུག་པར་
མི་བྱ་སྟེ་དེ་དག་ནི་དགྲིལ་འཁོར་བསྟར་ཡང་མི་གཞུག་གོ། །དེ་དག་ལ་ནི་བྱག་
རྒྱ་དང་གསང་སྒྲགས་ཀྱང་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་
སྟོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་དཀར་
པོ་ནམ་པར་འཕེལ་བར་བྱེད་པས་ཞིང་ལྟ་བུའོ། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་བརྟེན་
པས་ས་ལྟ་བུའོ། །དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་གཙོད་པས་ནམ་ཐོས་
ཀྱི་བྱ་ལྟ་བུའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་བས་པ་

ལྟ་བུའོ། །དོན་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུའི་
རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའོ། །བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པས་བུམ་
བ་བཟང་པོ་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་དབང་པོ་པར་བྱེད་པས་མདུང་ཐུང་ལྟ་
བུའོ། །ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འགོག་པས་གོ་ཆ་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་
མོངས་པའི་མགོ་ལྷང་བར་བྱེད་པས་རལ་གྱི་ལྟ་བུའོ། །ཉོན་མོངས་པའི་ཤིང་
གཙོད་པས་སྟ་རེ་ལྟ་བུའོ། །གཙེ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱོབ་པས་མཆོན་ཆ་
ལྟ་བུའོ། །འཁོར་བའི་ཚུའི་ནང་ན་གནས་པ་སྟེང་དུ་འབྱེན་པས་མཆིལ་བ་ལྟ་
བུའོ། །སྐྱིབ་པ་དང་ཁེབས་པའི་ཅ་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཐོར་བར་བྱེད་པས་
རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུའོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་དང་སྒོན་ལམ་
ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་བྱིར་མདོར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་
དུ་བཅས་པའི་འདྲིལ་རྟེན་གྱིས་མཆོད་པས་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བུའོ། །རིགས་གྱི་བྱ་
དེ་ལྟར་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཆོད་
མེད་པ་གཞན་དག་དང་ཡང་ལྟན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱུས་གྱི་གོ་འཕང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། གང་རྒྱུད་ལ་འཁྱུངས་ན་སྤར་བསགས་གྱི་ལས་གྱི་སྐྱིབ་པ་
ཐམས་ཅད་སྟེག་པར་བྱེད་པ། ཐུག་བསྐྱལ་དང་འདྲིལ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
སྐྱོབ་པར་བྱེད་པ། མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གྱི་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཟད་
མི་ཤེས་པ་འབྱེན་པར་བྱེད་པ། གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོ་བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་

བའི་མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་ལྷ་བྱ་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པའི་རྒྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ཉིང་ལེན་ས་བོན་བྱང་པོ་ལྷ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་མཐོང་ནས་སྤིང་
ཐག་པ་ནས་སློབ་ར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་དལ་འབྱོར་ཐོབ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་ཏུ་
ཡོད་པ་སྐལ་བ་དང་ལྷན་ལ། བྱང་པར་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཉམས་སུ་སྤང་དུ་ཡོད་པ་ནི་བདག་གིས་རྟོག་པ་ལེགས་པར་རྟོག་དོ་སྙམ་ནས་
ངེས་པ་ཤུགས་ཐག་བསྐྱེད་པ་ནི་གལ་ཆེའོ། །

༥ གཉིས་པ་སེམས་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་
རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་དངོས་ཀྱི་གདམས་པ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་
གི་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་དོན་དོན་གཉིར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་སྦྱོང་བའི་རིམ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སྦྱོང་བའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྦྱོན་ཡོན་གྱི་སྟོན་ས་བདག་གཞན་བཟེ་
བར་བསྟན་པ། གཞན་དོན་དོན་གཉིར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་དངོས་སོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་ལ། གཞན་
དོན་དོན་གཉིར་དང་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིར་གཉིས་སུ་མཛད་ཅིང་། དང་པོ་ལ་དོན་
བྱ་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་སྤྱག་པ་པངས་པ་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཐོང་
བ་དགོས་པ་ནི་མཚུངས་ལ། དེ་གང་གིས་བསྐྱབ་པ་ནི་རྒྱ་འབྲས་བདུན་མའི་
སྟོན་ས་འཁྲིད་པའི་ཆོ། གཉིན་སྟོགས་ལ་ཡིད་འོང་། དག་སྟོགས་ལ་ཡིད་དུ་མི་
འོང་། བར་མ་ལ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་སྟོ་སྟེ་བར་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་

གཉེན་དུ་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ལ། གཉེན་གྱི་མཐར་སྐྱབས་པ་ཡིན་པས་མར་ཤེས་པ།
 རིན་པོ་ལ། བྱས་པ་བཟོ་བ་གསུམ་བསྐྱོམ་པའི་སྐྱོན་ས་ཡིད་འོད་གི་རྣམ་པ་ཅན་
 དུ་བསྐྱབ་པའོ། །འཕགས་པ་ཞི་བ་ལྟའི་གཞུང་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཕྱོགས་
 ལ། རང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་བསམས་ཏེ་སྤྱོད་
 དབྱང་ཞིང་། གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་ཕན་ཡོན་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་བསམས་ཏེ།
 རོན་བྱ་ཡུལ་སེམས་ཅན་པངས་ཤིང་སྤྱག་པ་ཡིད་འོད་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱབ་
 པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་སྤྱུལ་ཆེན་པོ་འཆད་ཁ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒྲོང་གི་ཚུལ་ནི་
 ཕྱི་མ་ལ་བཞེན་པ་ཡིན་པས། དེ་འཆད་པ་ལ་གཉིས། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཉེས་
 དམིགས་བསམས་པའི་སྐྱོན་ས་དོར་བྱར་བསྟན་པ། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་
 ཕན་ཡོན་བསམས་པའི་སྐྱོན་ས་ཉམས་སྤྱོད་བྱར་བསྟན་པའོ། །

༥ དང་པོ་ནི། ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་བདུན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ།
 རང་ཅག་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་འདོད་པ་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་དང་
 འདོད་པ་མ་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་ལེ་ལན་བདུན་སྤྱི་རོལ་གཞན་དུ་
 འཆོལ་བ་དེ། ལེ་ལན་བདུན་སྤྱི་རོལ་ལ་འཆུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མནར་མེད་ནས་
 སྤྱིད་ཅེའི་བར་འགོ་བ་རིགས་ལྷའམ་དུག་ཏུ་སྦྱེས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡུན་རིང་
 ལ་དར་དག་པ་སྒྲོ་སྒྲུ་ཆོགས་ནས་སྒྲོང་བ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མེད་དང་། མི་མཐུན་
 པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་ལ་བཞེན་
 ནས་བྱང་ལ། ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སོག་པས་ཉོན་མོངས་གཙོ་ལ། ཉོན་

མོངས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་འདི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཐམས་
ཅད་བསྐྱེད་པའི་ཅ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་འདུག་ལས། འཛིག་ཏེན་དག་ན་འཆེ་བ་
གང་ཡོད་དང་། འཛིགས་དང་སྤྱག་བསྐྱལ་ཇི་སྟེད་ཡོད་གྱུར་པ། །དེ་ཀྱན་བདག་
ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་ན། །འདྲེ་ཆེན་དེས་ཀོ་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་དང་།
གཞན་ཡང་བདག་འཛིན་གྱིས་གཙོ་བྱས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལ་
གཞོད་པ་ནི་གཞོད་པའི་ངོ་བོ་ཆེ། དུས་ལུན་རིང་ཁོང་དང་མ་ཐུན་པ་སྐྱབ་ཏུ་
མེད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ལུན་རིང་རྒྱན་ཆགས་དགར་གྱུར་པ། །གཞོད་
པའི་ཆོགས་རབ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་གཅིག་བྱ། །བདག་གི་སྟོང་ལ་ངེས་པར་
གནས་འཆའ་ན། །འཁོར་བར་འཛིགས་མེད་དགའ་བར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་
དང་། གཞན་ཡང་རང་གཅེས་འཛིན་གྱིས་གཞོད་པ་དུ་མ་ལ་སྦྱར་ཞིང་། བན་པ་
བསྐྱབ་པའི་སྒོ་བཀག་པ་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་འཁོན་རྣམས་བྲན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
ལྟར་གཏི་ཐུག་མ་རིག་པས་བྱངས་པའི་རང་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་། གཞན་
ཡལ་བར་འདོར་བ་འདིས་ལོག་པར་ལྟ་བའི་མཆོན་ལྗོན་པོ་བཟུང་སྟེ། དག་
སྟེག་བྱུང་དུ་བསད་ནས་མཛོན་མཛོངས་ལེགས་ཀྱི་སྟོག་ཅ་གཙོད་པའི་སྟེག་
ཅན་ཤན་པ་མཁན་དེ་ཡང་འདིར་འདུག །རང་གཅེས་འཛིན་འདི་དུག་གསུམ་
ཀྱི་རྒྱལ་པ་ཐོགས་ནས་དག་པའི་ལོ་ཐོག་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཆོམ་རྒྱན་པ་
དེ་ཡང་འདིར་འདུག །སྟོང་གི་ཕུག་ཏུ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་རྩས་ངན་དུ་
མ་བསགས་ནས་མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་གཞོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྤྱན་འཛེན་པར་

བྱེད་པའི་ཕྱང་བྱེད་ལྷག་པའི་མགོ་པོ་ཅན་དེ་ཡང་འདིར་འདུག། །ལས་ཀྱི་ཞིང་
 ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ། མེད་ལེན་གྱི་ཚུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཅུས་ཏེ་
 འགྲོ་བ་ལྔའམ་རྒྱག་ཏུ་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུ་གྲུ་དུ་མ་འབྲུབ་པར་བྱེད་པའི་སོ་
 རམ་མཁན་པོ་དེ་ཡང་འདིར་འདུག། སྒྲོན་བྱོན་ཟིན་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུངས་
 ལྷན་འདས་རྣམས་དང་། རང་རེ་ལ་ཡང་སྲིད་པ་འདིར་སྐྱེ་བྱི་མེད་པའི་ཡུན་རིང་
 ཅིག་སོང་བ་ལ། ད་དུང་ཡང་འཛིག་ཏེན་དང་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་
 ཏན་གང་ཡང་མ་འབྲུབ་བ་སྒྲིན་མོ་ལག་པ་སྒྲོང་པར་བཙུངས་པའི་སྒྲོམ་ལས་ལེ་
 ལོ་མཁན་དེ་ཡང་འདིར་འདུག། སྲིད་ཅེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་གང་དུ་སྐྱེས་
 གྲང་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གནས། སྐྱ་དང་འགྲོགས་གྲང་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གྲོགས། ཅི་
 ལ་ལོངས་སྒྲོད་གྲང་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ལོངས་སྒྲོད་ལས་མ་འདས་པར་བཙུངས་ལྷན་
 འདས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་། དགོངས་འབྲེལ་མཁན་པོ་དག་གི་གཞུང་ལུགས།
 ལྷ་མ་དམ་པའི་མགྱུར་གྱི་བུམ་པ་ལས་ཐོས་ཤིང་ངེས་གྲང་། བྱི་གན་ཟན་ལ་
 འདུ་བ་ལྟར་འཁོར་བའི་ཕུན་ཆོག་ལ་རེ་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་དྲུང་དེ་སྒྲོད་
 པའི་བརྒྱབ་སེམས་མཁན་པོ་དེ་ཡང་འདིར་འདུག། བན་པ་འོང་མི་འོང་ཆ་མེད་
 པའི་ས་ནས་གཡུལ་ངོ་བོ་སྒྲོག་པའི་མན་པ་ཅིག་འོང་དུ་རེ་ནས་སྒྲོར་མགོ་མང་
 དུ་བྱེད། གཞོད་ཀྱིས་དོགས་མི་དོགས་ཆ་མེད་པའི་ས་ནས་འདི་བྱིར་ཕྱང་བའི་
 གཞོད་པ་ཆེན་པོ་ཅིག་བྱུང་གིས་དོགས་ནས་བྱི་ལམ་འགོག་པའི་རགས་ཅིག་དུ་

༦ མ་གྱི། ༣༥༡༡། མོ་ *སོ་

༧ མ་གྱི། ༣༥༡༢། སྒྲོར་ *ཨ་གྲུ་ལོངས་འཛིན་གྱིས། བཞོར་

མ་འཕྲུག་པའི་རེ་དོགས་མཁན་དེ་ཡང་འདྲིར་འདུག། གྲི་ཁ་མདའ་ཁ་མདུང་ཁ་
 བྱེད་པའི་ཁོད་དུ་ཡང་ཁེ་ཅིག་ཐོབ་དུ་རེ་ནས་འཆང་བར་བྱེད། ཁྱོད་ཅིག་ཁེལ་
 བ་བྱུང་ན། མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན་གྲོགས་སྤྱིང་རག་མ་པ་མ་ཉེ་དུ་ནམས་
 ལ་འགེལ་བར་བྱེད་པའི་ཁེལ་མེད་གཞུང་དན་པོ་དེ་ཡང་འདྲིར་འདུག། ཡ་གི་
 དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་ནས། མ་གི་སློ་ཤིག་གི་བར་ཐམས་ཅད་ལ་མཐོ་ལ་སྤྲག་
 དོག། མཉམ་པ་ལ་འགྲན་སེམས། དམའ་བ་ང་རྒྱལ། བསྟོད་ན་དེགས། མི་སྟོན་
 བརྗོད་ན་ཁོང་ཁྱོ་སྤྲུལ་པའི་བ་ཡན་སྒྲ་མེད། ཏྲ་ཡན་སྤྲུལ་མེད་ལྟར་ཉོན་མོངས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས། ཁ་ཡན་པ་དེ་ཡང་འདྲིར་འདུག། དགོ་སྤྲུག་ལས་
 བདེ་སྤྲུག་འབྱུང་བ་མི་འཁྲུལ་ཞིང་ངེས་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གསུང་རབ།
 དགོངས་འགེལ་མཁན་པོ་ནམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས། དཔལ་ལྡན་སྒྲ་མ་དམ་པའི་
 མགྱར་ཀྱི་བུམ་པ་ལས་ཐོས་ཤིང་ངེས་ལ། བདེ་བ་འདོད་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅུང་
 ཟད་ཅམ་ཡང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་གཞན་ཀྱིས་བསྐྱེད་ན་ཡང་དགོ་བའི་སྤྲུགས་
 ལ་སློ་འགྱོར་མི་ཉན། བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་ཚུ་བྱར་དུ་འབབ་པ་ལྟར་
 དམ་དམ་ལུགས་ཀྱིས་འཇུག་པར་བྱེད་པ་འགལ་འདུ་ལྟག་སྟོན་དུ་ཁས་ལེན་
 པའི་སྤྲུག་ཅན་ལོག་ལྟ་ཅན་དེ་ཡང་འདྲིར་འདུག། ཉོན་མོངས་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་
 སྟོང་པོ་འདི་དག་གིས་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། དེང་སང་གི་བར་དུ་
 གཞོད་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་མ་ལ་སྤྱུར། བན་བདེ་བསྐྱབ་པ་དུ་མའི་སློ་བཀའ་
 ཀྱང་། ད་དུང་ཡང་འདི་དག་གི་སྟོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མཐོང་བའི་མིག་མེད་པ་ལྟེར་

བཟོ་སྐྱེལ་པོ་ལྟ་བུའི་ཏ་རེ་ལོང་དེ་ཡང་འདིར་འདུག། མདོར་ན་གྲོད་དང་སྤྱག་
 བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་གཞི་རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་ལུས་ངག་
 ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒྲོད་པ་བཏང་ན། སྤྱི་དག་དང་ནང་འཇུག་འདི་སྤྱིའི་གཞི་དེ་པ་
 ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་སྤྱ་ལྟས་ལྟས་ངན་གྱི་ཉུ་མགོ་སྒྲོན་ལྟ་བུ་དེ་རང་གཅེས་
 འཛིན། གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྒྲོར་ཤེས་བར་བྱས་ལ། འདི་ལ་དགྲར་ཅེར་
 གྱིས་བཟུང་ལ། དག་ཟུན་གྱི་རུ་བྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་ཞི་བ་ལྟའི་ཞལ་
 ནས། ཁྱོད་གྱིས་ཁོ་བོ་གར་བརྒྱག་པའི། སྒྲོན་གྱི་དུས་དེ་གཞན་ཡིན་ཏེ། ངས་
 མཐོང་ད་ཁྱོད་གར་དུ་འགོ། ཁྱོད་གྱི་དེགས་པ་ཀུན་གཞོམ་བྱ། བདག་གིས་
 གཞན་ལ་ཁྱོད་བཙོངས་གྱི། སྒྲོ་བར་མ་སེམས་ཞོ་ཤ་ལུལ། གལ་ཏེ་བག་མེད་
 གྱུར་ནས་ཁྱོད། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མ་བྱིན་ན། ཁྱོད་གྱིས་ཁོ་བོ་དཔྱལ་བ་
 ཡི། སྤྱང་མ་རྣམས་ལ་སྦྱིན་དུ་ངེས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་རེ་ལྟ་ཞིག་ཁོ་བོ་བྱིན་
 པས་ཡུན་རིང་སྤྱག་ ང་ནི་འཁོར་རྣམས་ཤན་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་གྱིས་རང་དོན་
 སེམས་པ་གཞོམ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། གཞན་ཡང་ཐོག་མེད་ནས།
 རང་གཅེས་འཛིན་གོམས་པའི་དབང་གིས་གནས་ཁང་ལྟ་བུ་ཅིག་ན་གྱི་བ་ཅིག་
 ཅིག་ཟེར་ནའང་ཁོ་བོའི་རྣ་བ་བཅད་དམ་སེམས། འབྲུག་ཅིག་ཏུག་ཟེར་ནའང་ཁོ་
 བོའི་མགོ་ལ་བརྒྱབ་གྱིས་དོགས། ལུལ་གཉན་ཟེར་བར་སླེབ་ན་ཁོ་བོ་སྤྱགས་
 ནས་ཁྱིར་གྱིས་དོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལ་གཏམ་ངན་གྱིས་དོགས་ནས་
 སྤྱག་བསྐྱེལ། ལ་ལ་དག་མ་སྤུལ་གྱིས་དོགས་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ། ལ་ལ་གཉན་

མ་འཁྲུངས་ཀྱིས་དོགས་ནས་སྐྱལ་བསྐྱེད་ཏེ། མདོར་ན་ལ་ལ་ཅེས་སྐྱལ་ཏུ་
 བཅུག་ལུང་ལུང་ཅེས་སྐྱལ་ཏུ་བཅུག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལེ་ལན་གྱི་ཅ་བ་དོས་
 ཟེན་བར་བྱའོ། །དགེ་བཤེས་སྣ་མོ་བ་ཇ་བརྒྱུད་ཅ་ན་བདག་འཛིན་གྱི་མགོ་ལ་
 ཇ་ཇ་ཞེས་དང་། དགེ་བཤེས་འབན་སེམས་ཀྱི་མཁར་སྒོར་བཞུགས་པའི་མདུང་ཐུང་
 རྒྱུ་ལོ་བཟུང་ནས། ཁོང་བསྐྱེམ་ན་ངའང་བསྐྱེམ། ཁོང་སྒྲོད་ན་ངའང་སྒྲོད། ཅེས་
 དང་། སྤང་རི་ཐང་བས། ཁེ་དང་རྒྱལ་ཁ་སེམས་ཅན་ལ་འབྲལ། ཅི་སྟེན་ལེགས་
 ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཁོང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས་སོ། །གྲོང་དང་བྱུང་ཁ་ཐམས་
 ཅད་རང་གིས་སྤང་། ཅི་སྟེན་གཤོད་པ་དང་སྐྱལ་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་རང་གཅེས་
 འཛིན་ལས་བྱུང་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྐྱུངས་ན་ལོ་བ་དུག་
 སྐབས་ཀྱིས་ན་བ་ལྟར་ཁྲིམ་མེ་འདུག་པ་དེ་ལྟན་ནི་བ་ཅིག་”སྟོད་”འོང་ངོ་། །དེ་
 ཚུགས་བྱུང་རིང་ལ་ཤམ་ཐབས་གཡག་ཁལ་ཅིག་ཟད། བུམ་པ་སྟོང་མགོ་ཐོག་
 ཏུ་བཞག་ཀྱང་། ཆེ་རིལ་པོ་ཐོས་པ་བྱས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལོག་ནས་ཡིང་ཡིང་
 བྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་”རྟོང་ཁེབས་པ་”་ཚུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བྱས་ནས། །སྟེ་
 མོང་བྱ་ནད་ལངས་པ་ལྟར་ཅི་བྱེད་ཅི་རུ་མ་བདེ་བ་ཚུགས་ཐབས་མེད་པ་ལས་
 མི་འོང་བས། རང་གི་མཐེབ་གང་པོ་མ་ཤོར་བར་ཆིར་རེ་ཞོན་པ་ཅིག་དགོས། དེ་
 ལྟར་འབད་རུས་ན་གདོད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ། ཡངས་པ་ཆེན་པོ། བྱགས་པ་ཆེན་
 པོ། རྒྱ་གྲོས་ཆེན་པོ་བྱ་བ་དེ་ལ་ཟེར་གསུང་། མདོར་ན་རང་གཅེས་འཛིན་གྱིས་

༡༠ མ་ཕྱི། ༣༧བཞུ། རྟོད་ *ཨ་ཀྲ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས། གདོད
 ༡༡ མ་ཕྱི། ༣༧ནམ། རྟོང་ཁེབས་པ་ *ཨ་ཀྲ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས། རྟོད་ཁེབས་པ

གཞི་གཟུང་བའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་གསུངས་ཀྱང་ཟད་པའི་མཐའ་མེད་དེ། འོན་
 ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ཅུམ་རེ་གསུང་རབ་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་དོན་སྒྲུལ་དམ་
 པའི་མན་ངག་གིས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་མཆོང་ཐོག་ཏུ་བསྒྲོར་བའི་ཚུལ་གྱིས་
 ཡང་ཡང་སེམས། འཇལ། དེས་བར་རྟོག་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ཡོད་ན་སྤྱི་རོལ་ན་
 རི་ལྟ་བུར་འདུག་ཀྱང་སེམས་རྒྱུད་ཆོས་དང་འདྲེས། དོན་ཐོག་ཏུ་ཁེལ་བ་འོང་
 ལ། འདི་མེད་ན་ཡོན་ཏན་དུ་མིང་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་འཛིན་གྱི་
 གསོས་སུ་སོང་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་ཉོན་ཡོད་དོ། །

༥ གཉིས་པ་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་པན་ཡོན་བསམ་བའི་སྒྲོ་ནས་ཉམས་
 སུ་སྒྲང་བར་བསྟན་པ་ནི། ཀུན་ལ་བཀའ་བློན་ཆེ་བར་བསྒྲོམ། །ཞེས་གསུངས་
 ཏེ། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་དབྱུ་མ་འཇུག་པ་ནས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱམས་པ་སྟོང་རྗེ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གཤམ་ཆེ་ལ། དེ་
 དག་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་སྟེ། སེམས་ཅན་བདེ་བས་ཐོངས་པ་རྣམས་
 ལ། དམིགས་ནས་བྱམས་པ། སྤྱག་བསྐྱེལ་མེ་ཆོགས་པ་སྤྱངས་པ་ལྟ་བུས་
 གཟེར་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་བཅེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒྲེ་སྟེ། སྤྱོད་
 འཇུག་ལས། བྱམས་སེམས་ལྡན་ལ་མཆོད་པ་གང་། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཆེ་
 བ་ཉིད། །ཅེས་སོ། །དེར་མ་ཟད་བྱམས་སྟོང་རྗེ་སྤྱོད་དུ་སོང་བ་ཅན་གྱི་སྒྲན་མེད་
 པའི་བྱང་ཚུབ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་

ནས་སྐྱེ་སྐྱེ། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་པན་བདེ་མ་ལུས་པ་བསྐྱབ་
ཅིང་། གཞོད་པ་དང་སྒྲུག་བསྐྱལ་མཐའ་དག་སེལ་བར་བྱས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
ཉག་གཅིག་ཏུ་མཐོང་ཞིང་། བྱམས་སྦྱིང་རྗེས་བསྐྱལ་ནས་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱེ་སྐྱེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་
ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །བསྐྱེད་པའི་
དངོས་པོ་བཞི་དང་། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་
བ་དང་། གནས་པ་དང་། བོད་ནས་བོད་ཏུ་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱོད་
པའི་རྟེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་བྱམས་སྦྱིང་རྗེས་སྐྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་
སྐྱོད་པ་རང་གི་རོ་བོ་རྣམས་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས། འབྲས་བུ་
སངས་རྒྱས་འབྱུབ་པའི་རྒྱ་ཆོག་གས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན། མདོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ལྷན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
ཀྱང་དོན་བྱ་ཡུལ་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་སྟེ། མདོར་ན་ཐེག་པ་ཆེན་
པོ་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སེམས་ཅན་གཅིས་པར་འཛིན་པ་སྟེ། མིག་
གིས་སེམས་ཅན་ལྟ་ན་ཡང་། །འདི་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སངས་རྒྱས་
ཉིད་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། །བྲང་ཞིང་བྱམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟ། །ཞེས་སོ། །གཞན་
ཡང་དཔེར་ན་ཞིང་ས་ཤིན་ཏུ་གཤིན་པ་ལ་ས་བོན་གྲུང་པོ་བཏབ་ནས་ལེགས་
པར་བསྐྱངས་ཤིང་བསྐྱངས་ན་སྟོན་ཐོག་བཟང་མང་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས་ཞིང་
ས་བཟང་པོ་ལ་ཆེས་ཆེར་གཅིས་སྤྲས་སུ་བྱེད་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་གྱི་ཞིང་ལ་

བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱོད་དྲུག་བསྟན་བ་བཞིའི་ས་བོན་བྱང་པོ་
བཏབ་ནས་ལེགས་པར་བསྟུངས་ཤིང་བསྟུངས་ན། དོན་གཉིས་མཐར་སྤྱོད་
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་འབྱུང་བར་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་
ཀྱི་ཞིང་ལའང་ཆེས་ཆེར་གཅེས་སྤྲོས་སུ་བྱས་ཏེ་འཕངས་ཤིང་སྟུག་པ་ཡིད་དུ་
འོང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་གྲུས་པར་བྱསྟེ། སྟོང་འཇུག་ལས། དེ་སྤྱིར་
སེམས་ཅན་ཞིང་དང་ནི། །རྒྱལ་བའི་ཞིང་ཞེས་སྟབ་པས་གསུངས། །འདི་དག་
མགྲུ་བྱས་མང་པོ་ཞིག་འདི་ལྟར་ཕྱན་སྤྲོས་པ་རོལ་སྤྱོད། །སེམས་ཅན་རྣམས་
དང་རྒྱལ་བ་ལས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་འགྲུབ་འབྲ་བ་ལ། །རྒྱལ་ལ་གྲུས་བྱ་དེ་
བཞིན་དུ། །སེམས་ཅན་ལ་མིན་ཅི་ཡི་ཚུལ། །བསམས་པའི་ཡོན་ཏན་རང་གིས་
མིན། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་
བཅས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་སུ་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བཀྱར་
བར་འོས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡོན་ཏན་མཆོག་ཆོགས་གཅིག་བྱ་ཡིས། །ཡོན་
ཏན་ཤས་ཅོམ་འགའ་ཞིག་ལ། །སྤང་ནའང་དེ་ལ་མཆོད་དོན་དུ། །ཁམས་གསུམ་
ཕུལ་ཡང་ཆུང་བར་འགྱུར། །སངས་རྒྱས་ཆོས་མཆོག་སྟེ་བའི་ཤས། །སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད་པས་ན། །འདི་ཅོམ་དག་གི་ཆ་བསྟན་ནས། །སེམས་ཅན་
མཆོད་བྱར་རིགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །སེམས་ཅན་གཅེས་པར་གཟུང་
སྟེ་དེ་དག་གི་པན་བདེ་བསྐྱབས་པ་ལས་མངོན་མཐོང་པའི་ལེགས་འབྱུང་ཞིང་།
སེམས་ཅན་ཡལ་བར་བོར་བ་ལས་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་གསུངས་

ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་ཡི། །འདོད་
 དང་མི་འདོད་འབྲས་བྱ་སྟེ། །སེམས་ཅན་ལ་ནི་པན་པ་དང་། །གཞོན་པ་ལས་
 བྱི་འབྱུང་བར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་བརྟེན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །གོ་འཕང་
 གླ་མེད་རྟེན་གྱུར་ན། །ལྟ་དང་མི་ཡི་ཡོངས་སྦྱོང་གང་། །ཆོངས་དང་དབང་
 དང་བྲག་པོ་དང་། །འཇིག་རྟེན་སྦྱོང་བའི་རྟེན་དེ་དག །སེམས་ཅན་པན་པ་ཅམ་
 ཞིག་གིས། །མ་དངས་པ་ནི་འགྲོ་གསུམ་འདིར། །འགའ་ཡང་མེད་པ་མཆར་
 ཅི་ཡོད། །སེམས་དཔྱུལ་དུད་འགྲོ་ཡི་དྲགས་སུ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་རྣམ་པ་དུ་མའི་
 དངོས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱོང་བ་གང་། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་གཞོན་ལས་
 བྱུང་། །བགྲེས་སྒྲོམ་པན་ཚུན་བརྟེན་པ་དང་། །གཟེར་བ་ཡིས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 ཉིད། །བརྒྱུག་པར་དཀའ་ཞིང་ཟད་མེད་དེ། །སེམས་ཅན་གཞོན་པའི་འབྲས་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཐེག་པ་དཔལ་པའི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཅན་ཡལ་
 བར་དོར་བས་ཉི་ཆེ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཅམ་ལས་མི་ཐོབ་ཅིང་། ཐེག་པ་མཆོག་གིས་
 དེགས་ཅན་གྱིས་གཞན་གཅེས་པར་བཟུང་བས་སྒྲན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་
 དུ་མཛད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་བྲལ་བ། །དུག་བཞིན་
 འབད་པས་སྤང་བར་བྱ། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ཆགས་བྲལ་བས། །བྱང་ཆུབ་
 དཔལ་པ་ཐོབ་མིན་ནམ། །སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་དོར་བས། །རྫོགས་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ། །དེ་ལྟར་པན་དང་མི་པན་པའི། །འབྲས་བྱ་འབྱུང་བར་
 དབྱུང་བ་ན། །དེ་དག་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་ནི། །རང་དོན་ཆགས་ཤིང་རྫོགས་

གནས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་གཞོད་བྱེད་དུ་སྤང་བའི་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་སྟོན་
 རོག་མེད་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས། །རང་རེས་རོག་མེད་
 རས་གཞན་གཞོད་བྱས་པའི་ལས་ཀྱིས་སྟོན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པའི་དབང་
 གིས་གཞོད་བྱེད་འདི་དག་གིས་བསམ་པ་ངན་པས་ཀྱུན་ནས་བསྐྱང་བའི་སྦྱོར་
 བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དྲག་པོ་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས། སྦྱིར་འཁོར་བ་མཐའ་
 མེད། བྱེ་བྲག་ངན་འགྲོ་རྣམས་སུ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་ཆོག་མེད་པའི་ལེ་ལན་རང་
 ཅག་ལ་སྤྱག་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཞི་བ་སྤྱི་ཞལ་ནས། བདག་གིས་ལས་
 ཀྱིས་བསྐྱེད་བྱས་ནས། །བདག་ལ་གཞོད་བྱེད་རྣམས་བྱུང་སྟེ། །དེ་ཡིས་སེམས་
 ཅན་དཔྱལ་འདོར་ན། །བདག་གིས་དེ་དག་མ་བརྒྱག་གམ། །ཞེས་སོ། །ཁྱད་
 པར་ད་ལྟ་རང་ཅག་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྦྱོར་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ་འདི་
 དག་གིས་སྦོ་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་ནས་གཞོད་པ་དུ་མ་བྱས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
 ཀྱི་བར་ཆད་བྱས་པའི་དབང་གིས་སྦྱིར་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད། བྱེ་བྲག་ཏུ་ངན་
 སོང་དུ་གཞོལ་ཞིང་འབབ་པ་ངན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐྱེད་དུ་མའི་སྦོད་དུ་འགྱུར་བ་
 སྦྱོང་རེ་རྗེ་སྟུང་དུ་བསམ་ཞིང་། གཞན་ཡང་གཞོད་བྱེད་འདིས་བདག་གི་མ་
 བྱས་པ་གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད། བདག་གིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤ་ཐོས། ཁྱག་འཕྱང་།
 རུས་པ་ཐུར། བགས་པ་གྲོན་པ་བགང་བ་ལས་འདས་པ་བྱས། རུ་ཞོ་འཕྱངས་
 བ་རྣམས་བསགས་ན་སྟོང་གསུམ་སྟོད་དུ་རྒྱུངས། བསད་པ་དང་བརྒྱབ་པ་དང་
 རོགས་པ་ཡང་གངས་ཀྱིས་མི་ཆོད་པ་བྱས་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྫིན་ལན་

དང་ལན་ཆགས་བསྐྱར་བར་ད་རེས་བྱོད་ལ་དབང་། བདག་ལ་འོས་བཀའ་འདྲིན་
ཆེ་སྟམ་དུ་བསམ་བར་བྱ་སྟེ། དམིགས་གྱིས་བཀར་ནས་གཏོང་ལེན་གཉིས་གྱི་
སྐོན་ས་བྱམས་སྟོང་། བྱད་བར་དུ་གཞོད་བྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་བས་གཞི་
བྱས་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བྱལ་གྱི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་སྟེ་གཞོད་བྱེད་དེ་
བཟོད་བའི་ཡུལ་ཡིན་པས་བཟོད་པ་བསྐྱོམ། བཟོད་པ་ཡོད་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པ་གཉིས་དེའི་སྟོན་དུ་སོང་ལ། གསུམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བས་སོ། །དོན་
དུ་བསྐྱོར་གྱིས་བསྐྱོར་ན་ཡུལ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ལག་མཐེལ་དུ་སྟེར་མཁན་
ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཆད་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། དག་འམ་འོན་
ཏེ་མཇེལ་ཡང་རུང་། ཏོན་མོངས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ནམས་ལ། །དགོ་བཤེས་ཡིན་
པར་སྲུས་མཐོང་བ། །མི་དེ་གང་ན་གནས་གྱིང་བདེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། མཁན་སྟོབ་གྱིས་སྟོམ་པ་ཕོག་པས་ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱར་སོང་ནས་འིན་ཆེ་བ་ལྟར། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གྱིང་
བཟོད་པ་རྫོགས་ལ། དེས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་རྒྱར་འགྱུར་བས། ཁར་“རྫོགས”^{༡༩}་
བྱང་བ་ལྟེན་མ་འཕུལ་ཟེར་བ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྟོད་འཇུག་ལས། དེ་བས་ངལ་བས་
མ་བསྐྱབས་པར། །བྱིས་དུ་གཏེར་ནི་བྱང་བ་ལྟར། །བྱང་ཆུབ་སྟོད་པའི་རྫོགས་
གྱུར་པ། །དག་ལ་བདག་གིས་དགའ་བར་བྱ། །ཅེས་དང་། གང་དག་བདག་ལ་
ཁ་ཟེར་རམ། །གཞན་ཡང་གཞོད་པར་བྱེད་པའམ། །དེ་བཞིན་ཕྱར་ཁ་གཏོང་
ཡང་རུང་། །ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སྐལ་ལྷན་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་

༡༩ མ་གྱི། རྩམས་པ། རྫོགས་ *མ་གྲུ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས། རྫོགས་

འཆད་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། བན་བཏགས་ལན་དུ་གཞོད་བྱེད་ཀྱང་། །ཡང་
ལན་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ། །འཇམ་བུའི་སྒྲིང་གི་སྒྲེ་མཆོག་ནི། །ཉེས་པའི་
ལན་ཡང་ལེགས་པར་འདོན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོང་ཤེས་ན་དཔའ་ལུས་ལ་
ཡོད་ན་མཆོན་ཐང་ལ་འབྲུམ་ཞེས་པའམ། དེ་ཆེན་སྒྲིང་ལ་ཕྱིན་ན་ཁྱི་རྒྱག་
"གིས" འོ་མི་རྟེན་ཟེར་བ་ལྟར་སྒྲོ་མི་སྒྲོང་བའི་དུས་མེད་པ་ཅིག་འོང་སྟེ། ཆོས་
ཀྱི་མདོ་གཅིག་ལུ་འདི་ཡིན་པས། འདི་ཡོད་ན། མི་གཅིག་པོ་ལ་ཆོས་གཅིག་
པོ། ཆོས་གཅིག་པོ་ལ་གོ་ཆོད་པོ། ཟེར་བ་ལྟར་ཡིན། དོན་འདི་ལྟ་བུ་ཅིག་གོ་
ན་ཆོས་ཀྱི་མིང་བྱང་ཚུབ་སེམས་སྒྲོང་ཞེས་སོགས་ཅི་སྐད་བཏགས་ཀྱང་ཆོག་
སྟེ། དཔལ་ལྷ་མོ་ལ། མིང་བརྒྱ་མ་ལ་མཆོན་སྟོང་མ། །གང་ནས་བོས་ཀྱང་ཁྱོད་
ཀྱི་མིང་། །གང་ནས་བཏགས་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་མཆོན། །ཞེས་བ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྒྲང་
རི་ཐང་པའི་ཞལ་ནས། དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་སེམས་ཅན་ལ་
འཇལ་བ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སྐད། ཡང་ཁོང་གི་ཞལ་ནས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
སེམས་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བ་ལ། ཅི་བྱེད་ཚོག་གིས་མ་བདེ་ཟེར་
བའི་ཚུལ་དུ། གང་ན་འདུག་ཀྱང་གཞན་རེ་མིག་ཟུར་ལ་མ་བདེ་ནས། དེས་སྒོས་
སྒྲངས་བ་སྟམ་བྱེད་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱས་མ་བདེ་བར་སོང་བ་ཡིན་གསུང་
སྐད། གཞན་གཅེས་པར་འདྲིན་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། རང་གཅེས་པར་འདྲིན་པའི་
ཉེས་དམིགས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་འཕགས་པ་ཞི་བ་ལྟའི་ཞལ་ནས་བཀའ་སྩལ་ཏེ།
མང་དུ་བཞག་ལྟ་རྒྱུ་ཞིག་དགོས། །བྱིས་པས་རང་གི་དོན་བྱེད་དང་། །ཐུབ་པ་

གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་བྱད་བར་ལྷོས། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་
ལེགས་པར་བསམས་ནས་རང་གཅེས་འཛིན་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་
ཁུངས། གཞན་གཅེས་འཛིན་ལས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་མཐོང་ན།
དོན་བྱ་ཡུལ་སེམས་ཅན་འཕངས་ཤིང་སྤྱད་པ་ཡིད་འོང་གི་ནམ་པ་ཅན་དུ་སྒོ་
སྒྲེ་སྒྲེ། དེས་ན། རང་གཅེས་འཛིན་དང་། གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བའི་སྒོ་གཉིས་
གོ་ས་འཕོ་བྱུང་བྱུང་གི་བར་དུ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཚུལ་
མདོར་བསྡུས་བཟོད་ཟིན་ཏོ། །

༥ གཞན་དོན་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་སྦྱོང་ཚུལ་དངོས་ལ་གཉིས།
དངོས་གཞིའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དང་། རྗེས་དང་སྤྱན་མཆོམས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱམས་པ་བསྐྱེམ་པ་དང་།
སྤྱིང་རྗེ་བསྐྱེམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏོང་ལེན་གཉིས་པོ་སྟེལ་མར་སྦྱང་། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། ལུས་ལོངས་སྦྱོང་དགེ་ཅ་གཞན་ལ་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་བྱམས་པ་
བསྐྱེམ་པ་ལ། ཐོག་མར་པན་ཡོན་བསམས་ན་སྒོ་བ་ཤུགས་བྲག་སྒྲེ་བར་འབྱུང་
བས་པན་ཡོན་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དཀྱིགས་པའི་
ཞིང་དག་ན། །མཆོད་པ་ནམ་མང་དཔག་མེད་ཇི་སྟེད་པ། །སྒྲེ་མཆོག་ནམས་
ལ་དེ་ཡིས་ཉག་མཆོད་པས། །བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱི་བྱངས་དང་ཆར་མི་
པོད། །ཅེས་དངོས་པོ་རྒྱ་ཆེ་བས་ཡུལ་མཐར་སྤྱད་པའི་ཞིང་ལ། དུས་ཉག་ཏུ་
མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་ཆེ་བར་གསུངས་པ་དང་། །འཇམ་

དཔལ་གྱི་ཞིང་བཀོད་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཤར་གྱི་མཆོམས་ན་སངས་རྒྱས་དབང་
ལྷག་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ན། དགེ་
སྟོང་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་བདེ་བ་
དང་ལྷན་ནོ། །དེར་ལོ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ཆངས་སྟོང་སྟུང་པས་ནི་ཞིང་འདིར་
ཐ་ན་སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་ཡུན་ཅམ་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་
པའི་སེམས་བསྐྱེད་ན། སྤྲ་མ་ལས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་བསྐྱེད་ན་གང་
ཉིན་མཆོན་དུ་གནས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་བཤད་པ་དང་། རིན་ཆེན་སྤེང་བ་
ལས། རྗེ་འུ་ཆོས་སུམ་བརྒྱའི་ཁ་ཟས་དག ཉིན་རེ་དུས་གསུམ་སྟེན་པས་
ཀྱང་། །བྱམས་པ་ཡུད་ཅམ་ཐང་ཅིག་གིས། །བསོད་ནམས་དག་ལ་ཆར་མི་
པོད། །ལྷ་མི་བྱམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། །དེ་དག་ཀྱང་ནི་བསྐྱུང་བ་དང་། །ཡིད་
བདེ་བ་དང་བདེ་མང་དང་། །དུག་དང་མཆོན་གྱིས་གཞོད་མེད་དང་། །འབད་པ་
མེད་པར་དོན་འཛོལ་དང་། །ཆངས་པའི་འཛིག་ཏེན་སྟེ་འགྱུར་ཏེ། །གལ་ཏེ་གོལ་
བར་མ་གྱུར་ཀྱང་། །བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་འཛོལ་བོ། །ཞེས་གསུངས་
ཏེ། བྱམས་པ་ཡོད་ན་ལྷ་མི་བྱམས་ཤིང་ངང་གིས་འདུ་བ་དང་། རྒྱལ་བས་ཀྱང་
བདུད་སྟེ་བྱམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་པམ་པར་མཛད་པས་བསྐྱུང་བའི་མཆོག་ཏུ་
འགྱུར་བ་སོགས་སོ། །ལུས་ཡོངས་སྟོང་དགེ་ཅ་བཏང་བའི་སྒོ་ནས་བྱམས་པ་
སྟོམ་པ་གང་ནས་བཤད་སྟུང་ན། སྟོང་འཇུག་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆོ་
གས་ལེན་པའི་ཆོ། སྟོར་ཆོག་རྫོགས་ནས་དངོས་གཞིའི་སྐྱབས། དམ་འཆའི་

ཆོ་ག་དངོས་བརྗོད་པའི་གོང་དུ། བྱམས་སྤྱིང་རྗེའི་དཔེགས་རྣམ་བཤྲོད་པའི་
ཆོ། ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགོ་ཅ་གཏོང་བར་གསུངས་ལ། སྤྱིར་དེ་དག་གཏོང་བའི་
ཚུལ། གསུང་རབ་ནས་བཤད་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །བཏང་བའི་དགོས་པ་
ནི། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།
ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དགོ་ཅ་བཏང་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་གིས་ལུས་དང་
ལོངས་སྤྱོད་དང་། །དགོ་བ་དུས་གསུམ་སྟེས་པ་རྣམས། །སེམས་ཅན་ཀྱང་
ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་ཕྱིར། །“འཕངས་”^{༡༥}པ་མེད་པར་གཏང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་དག་གི་ནང་ནས་ལུས་གཏོང་བ་ནི་ཤ་ཁྲག་སོགས་མི་གཙང་བའི་རྣམ་
པར་བྱས་ནས་སྤྱིར་བཏང་དུ་མི་རུང་ལ། དེ་དག་དོན་དུ་གཉེར་བ་ལ་ནི་གཏོང་
བའི་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

འོ་ན་ལུས་རི་ལྟར་གཏོང་ན། སྤྱིང་པོ་བཞོད་པའི་མདོ་ལས། བདག་ཉིད་འགོ་
བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཆོ་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལུས་སུ་བསྐྱར་ནས། ཞེས་
དང་། དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་མདོ་ལས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ནི་སྒོ་སྒྲ་ཆོགས།
ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས། རྣམ་བྱངས་སྒྲ་ཆོགས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་
འཆོ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་ཀྱང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེ་བར་འཆོ་བའི་གཞིར་བསྐྱར། ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་
ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནི་ལུས་སུ་
བསྐྱར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ལ་གང་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཏོང་བ་

སྟེ། སྒྲོད་འདུག་ལས། ལུ་གཤེ་བསྐལ་པ་བར་མའི་ཆེ། །བདག་ནི་ཟས་དང་
སྒོམ་དུ་གྱུར། །སེམས་ཅན་འཕོངས་ཤིང་བཀའ་པ་ལ། །ཡོ་བྱད་འཁོད་གྲུ་སྒྲ་
ཆོགས་སུ། །མདུན་ན་ཉེ་བར་གནས་གྱུར་ཅིག །ཅེས་དང་། །བདག་ནི་མགོན་
མེད་རྣམས་ཀྱི་མགོན། །ལམ་ཁྲུགས་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་དང་། །ཀལ་འདོད་
རྣམས་ཀྱི་གྲུ་དང་ནི། །གཟིངས་དང་ཟམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། །སྤྱིང་དོན་གཉེར་ལ་
སྤྱིང་དང་ནི། །མར་མེ་འདོད་ལ་མར་མེ་དང་། །གནས་མལ་འདོད་ལ་གནས་
མལ་དང་། །བདག་ནི་ལུས་ཅན་བློན་འདོད་པ། །ཀུན་གྱི་བློན་དུ་འགྱུར་བར་
ཤོག །རིག་སྒྲགས་གྲུབ་དང་བྱམ་པ་བཟང་། །དཔག་བསམ་གྱི་ནི་ཤིང་དག་
དང་། །ས་སོགས་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དང་། །ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་རྟག་པར་
ཡང་། །སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡི། །རྣམ་མང་ཉེར་འཆོའི་གཞིར་ཡང་
ཤོག །དེ་བཞིན་ནམ་མཁའའི་མཐས་གཏུགས་པའི། །སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་
རྣམ་ཀུན་ཏུ། །ཐམས་ཅད་སྒྲུང་ན་འདས་བར་དུ། །བདག་ནི་ཉེར་འཆོའི་གཞིར་
ཡང་ཤོག །ཅེས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་ས་ལས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་དཔེན་པར་སོང་སྟེ་ནང་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསམ་པ་དག་ཅིང་སྟོང་
ཐག་པ་ནས་དང་བས་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དག་གིས་སྦྱིན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྣམ་པ་
སྒྲ་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དག་མོས་ཤིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
སྦྱིན་པ་དག་སྟོབ་བར་བྱེད་དེ། །དེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོགས་རྒྱུང་དུས་
ཆོགས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་

ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་སྦྱིན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་པ་
འདི་ལ་གཉིས། བརྟུང་ལ་བཏང་བ་དང་། སྟོང་ལ་བཏང་བ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་ལ་དབྱལ་བ་དང་། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་
ལ་དབྱལ་བ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། རང་རེའི་ལུས་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པའི་ཆ་དཔྱལ་བརྒྱད་ཅུ་
བྱར་ཅན་ལ་སོགས་པ་གང་དཔྱལ་བརྒྱད། ཉི་ཆེ་བ་དང་ཉི་འཁོར་བའི་སེམས་
ཅན་དཔྱལ་བ་དེ་སྟེང་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་བཏང་བས་དེ་ཐམས་ཅད་གསེར་འབྱུར་
ཀྱི་ཅིས་སྦྱགས་གསེར་དུ་བྱེད་པ་ལྟར། འབགས་པའི་ནོར་བདུན་གྱིས་སྦྱག་
པའི་མཐོ་རིས་ཡོན་ཏན་བདུན་ལྷན་གྱི་དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ཤིག་སྦྱག་ཐོབ་པར་
བསམ་མོ། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་ཟས་གོས་སོགས་གང་ལ་
ཅི་འདོད་པ་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལུས་སྟུ་བྱས་པ་ལས་དམིགས་ལུལ་
དེ་དག་ལ་ཁ་ཟས་རོ་བརྒྱ་བ། གོས་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་བ། ཁང་བ་བཅེགས་པ་ལྟ་
བརྒྱ་བ་དང་། སྟོན་ལམ་གཅིག་དུ་བྱས་པའི་གྲོགས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟེ།
གང་གིས་ལོངས་སྟོང་པའི་རྟོན། ལུལ་གང་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་ལོངས་སྟོང་།
གང་དང་ལྷན་ཅིག་ལོངས་སྟོང་པའི་འཁོར་སུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་རྐྱེན་དུ་གྱུར་བར་བསམ་མོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཕྱིའི་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོན་
ཉིད་དང་ལྷན་པས་དགྲེས་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འཛིན་བ། གང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་

བའི་གཞི་མདོ་སྤྲུགས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིའི་རྒྱུན་རྒྱུ་མཁས་དང་། བང་
གི་རྒྱུན་དང་སོགས་འཕགས་པའི་འོར་བདུན། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྤྱོད་པ་སོགས་
བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་སྟེ། མདོར་ན་བྱམས་སྤྱིང་རྗེའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་
ཚུབ་གྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྤྱེས་ཏེ། སྤྱོད་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་སྤྱོད་པས་
ཆོགས་གཉིས་མཐར་སྤྱིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་རྒྱུད་
ཆོས་སྤྱིའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་བསམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་བཅུའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་ལུ་མེད་པ་ན་ཡི་དུགས་ཀྱི་རིགས་སུམ་ཅུ་སོ་དུག་
གིས་བསྐྱས་པའི་སེམས་ཅན་རི་སྟོད་ཡོད་པ་རྒྱུ་ལ་ལུས་བཏང་བས་སྤར་
བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་སྤྱིའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་བསམ་མོ། །དེ་
བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དུད་འགོ་བྱིངས་ན་གནས་པ་དང་ཁ་འཐོར་
བ་རྒྱུ་ལ་བཏང་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་བཅུའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཐུན་བརྒྱུད་ན་མའི་འགོ་བ་པ་མི་ཁོས་
པའི་སྤྱོད་གནས་སུ་སོང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཆེ་དེ་ལ་ཐར་ལམ་བསྐྱབ་པའི་སྐལ་
བ་མེད་པ་རྒྱུ་ལ་ལུས་བཏང་བས་སྤར་བཞིན་བསམ་མོ། །ཆེ་དེ་ལ་ཐར་ལམ་
སྤྱོད་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པའི་མི་རྒྱུ་ལ་ལུས་བཏང་བས་ལམ་བསྐྱབ་པའི་
སྤྱིའི་རྒྱུན་རྒྱུ་མཁས་དང་ནང་གི་བསམ་པའི་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཆང་ནས་སྤར་ལྟར་
གྱུར་པར་བསམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་ལ་སོགས་པའི་འདོད་
ལྷ་རིགས་དུག་ །ཆངས་རིས་ནས་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་བར་གྱི་གཟུགས་ཁམས་

གནས་རིགས་བཅུ་གཉིས། གཟུགས་མེད་སྐྱེ་མཆེད་ལུ་བཞིན་གནས་པའི་ཐར་
ལམ་ལ་མ་བཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་རེ་རེ་ལའང་ལུས་ཆང་བ་རེ་བཏང་
བས་སྒར་བཞིན་དུ་གྱུར་བ་དང་། སྲིད་པ་བར་མ་དོན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་བཏང་བས་དེ་བཞིན་དུ་བསམ་མོ། །

བྱེད་པར་དུ་རང་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་རིགས་ལ་གཏོང་བའི་ཚུལ་ནི། རང་
གི་ལུས་ལས་ཟས་གོས་གནས་ཁང་སོགས་ཕྱི་འཁྱེད་སྒྲ་ཆོགས་བྱུང་བར་
སྐྱུལ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱས་
བཀྱག་ལ། དེ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟར་བདེན་པ་བདར་ནས་སྦྱིན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
ལྟར་བྱེད་ཅག་གིས་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བདག་ཅག་གི་མ་ལན་གངས་
དུ་མར་བྱས། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱས་ཆད་ཀྱིས་པན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་
ནས་པན་བཏགས། གཞོད་པ་དང་སྐྱབ་བསྐྱལ་དུ་མ་ལས་སྦྱོབ་པའི་རིན་ཅན་དུ་
འདུག་ཨང་སྐྱམ་པའི་ཤེས་པ་ཉི་དུང་རེ་བ་བསྐྱེད་ལ། གཞན་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པ་
ནས་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་ཤ་ཐོས་ཁྲག་འཁྱུངས་དུས་པ་ལྟར་ལྷགས་
པ་གྲོན་བརྒྱབ་བསད་སྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་དུ་མའི་ལན་ཆགས་པས་ན། ད་
རེས་དེ་དག་གི་ལན་ཆགས་དང་རིན་འཇལ་བ་ཁོ་བོ་ལ་བབ། བྱེད་ལ་དབང་
བས་བྱེད་ཅག་ཟས་འདོད་པ་ལ་ནི་ཟས། གོས་འདོད་པ་ལ་ནི་གོས། གནས་ཁང་
འདོད་པ་ལ་ནི་གནས་ཁང་། ཐོགས་དང་འཁོར་གཡོག་འདོད་པ་ལ་ནི་འཁོར་
གཡོག། ཟས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་དཀར་གསུམ་འདོད་པ་ལ་ནི་དཀར་གསུམ།

མངར་གསུམ་འདོད་པ་ལ་ནི་མངར་གསུམ། གཤམ་གི་རྣམ་པར་འདོད་པ་ལ་
ནི་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་འབྱུང་བར་བསམས་ལ། ལྷོས་པ་མེད་པར་བྱེད་ཅག་གཤམ་
འདོད་པས་ནི་གཤམ་འདོད་པས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
རྣམ་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལྟར། རིང་ས་ན་རྩེན་པ། མི་
རིང་ས་ན་ཆོས་ལ་ཟོ། ཞེས་ལྟུག་པར་བཏང་ངོ། །དེ་ལྟར་བཏང་ཞིང་ཡུལ་དེ་དག་
གིས་ལོངས་སྤྱད་པས་གནས་སྐབས་སུ་ལུས་འགྲངས། སེམས་ཆོས། བཀྲེས་
སྒྲོམ་དབུལ་ལོངས་ཀྱི་སྤྱད་པས་ལྟར་བྱུང་། གཤམ་སེམས་གཤམ་པ་དང་།
སྤྱད་པའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་ཉི་ལེན་ཞི། གཤམ་པར་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་
ལ་འབྱུངས་ཏེ་ཆོག་པ་གཉིས་མཐར་བྱིན་ཏེ། སེམས་རྒྱུད་ཆོས་སྤྱི་བདེ་བ་དང་
ལྷན་པར་བསམས་ལ། བཞུགས་པའི་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་ཡིན། །གཤམ་པའི་འབྲས་བྱ་
སྤྱད་པས་ལྟར་ཡིན། །རང་གི་ལུས་ལ་དཔེ་ལོངས་ལ། །གཤམ་པ་གཤམ་པ་མ་བྱེད་
ཅིག །ཅེས་བརྗོད་ངོ། །དེས་འགའ་ནི་གཤམ་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་དང་མཆོས་སེམས་
ཀྱིས་བྱེ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རིམ་མུག་གིས་བཏང་བར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་
གཤམ་པ་སྤྱད་ཀྱི་འདི་གཤམ་པ་སྤྱད་ཀྱི་འདི་གཤམ་པ་སྤྱད་ཀྱི་འདི་གཤམ་པ་སྤྱད་ཀྱི་
ཅན་འདི་སྤྱད་ཀྱི་འདི་གཤམ་པ་སྤྱད་ཀྱི་འདི་གཤམ་པ་སྤྱད་ཀྱི་འདི་གཤམ་པ་སྤྱད་ཀྱི་
དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་པ་མཆོས་སེམས་ལྟར་མ་རྣམས་ལ་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༥ གཉིས་པ་ལམ་ཁྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་དབུལ་བའི་ཆུལ་ནི། ཐེག་པ་དམན་
པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ལུས་གང་ཅི་འདོད་འབྱུང་བའི་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་

ནམ་པར་ཕུལ་བས་སྐྱེ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་
མངོན་དུ་བྱེད་པར་ནུས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་ཆོག་མཚན་པ་ཆང་བ་རེ་རེ་རྟེན་དེ་
གོམས་པས་ཆོག་མཚན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། སེམས་རྒྱད་ཆོས་སྐྱུའི་བདེ་བ་དང་
ལྷན་པར་བསམ་མོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོག་མཚན་སྦྱོར་དང་། ས་བཙུལ་གནས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནམས་ལ་ལུས་སྤར་བཞིན་དུ་དམིགས་ཏེ་
ཕུལ་བས་ཆོག་མཚན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ། སེམས་རྒྱད་ཆོས་སྐྱུའི་བདེ་བ་དང་
ལྷན་པར་བསམ་མོ། །རྩ་བ་དང་བརྒྱད་པར་བཅས་པའི་དཔལ་ལྷན་སྒྲ་མ་དམ་
བ་ནམས་དང་ཕྱོགས་བཙུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་ཟུ་མེད་པ་ན་
བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནམས་ལ་ལུས་སྤར་བཞིན་དུ་
བསམས་ཏེ་ཕུལ་བས་དེ་དག་རེ་རེའི་བྱང་དུ་འང་ལུས་དུ་མར་སྦྱལ་ཏེ། ལུས་
རེ་རེ་ལའང་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་དུ་མར་སྦྱལ་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཡོན་
ཏན་ལས་བརྩམས་ཏེ་བྲག་འཆའ་བ་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ལུས་ལས་མཆོད་
པའི་ཆོག་མཚན་རབ་འབྲམས་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པར་དམིགས་ཏེ་ཕུལ་བས།
དེ་ནམས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱད་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འབྱུངས་པར་
བསམས་ཏེ། སྦྱོད་འབྲུག་ལས། སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་ལན་མང་དུ། །སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཆོད་བྱེད་ཅིང་། །སངས་རྒྱས་བདེ་བ་བསམ་ཡས་ཀྱི། །རྟག་
ཏུ་བདེ་དང་ལྷན་གྱུར་ཅིག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱིས་ནི། །འགྲོ་དོན་
ཐུགས་ལ་དགོངས་འབྲུབ་ཤོག །མགོན་པོ་ཡིས་ནི་གང་དགོངས་བ། །སེམས་

ཅན་རྣམས་ལ་འང་དེ་འབྱོར་ཤོག། ཉེ་བཞིན་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། ཉན་
ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བདེ་གྱུར་ཅིག། ཅེས་སོ། །བརྟུང་ལ་བཏང་བའི་ཚུལ་བཤད་
ཟིན་ཏོ། །

༥ གཉིས་པ་སྟོད་ལ་བཏང་བའི་ཚུལ་ནི། རང་རེའི་ལུས་ཡིད་བཞིན་གྱི་
ལུས་གྱི་རྣམ་པར་སྟོགས་བརྟུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་ལུ་མེད་
པའི་སྟོད་གྱི་ཞིང་རྣམས་ལ་བཏང་བས། སྟོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་མ་དག་པ་སྟོང་
དུ་མ། ཆེར་མ། གྲོ་མོ། གསེག་མ། ངམ་གྲོག། གཤམ་ས་ལ་སོགས་པ་མ་དག་
པའི་སྟོད་ཐམས་ཅད་གནས་འགྱུར་ཏེ། སྟོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་། རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་གྱི་རང་བཞིན་ལག་མཐེལ་ལྟར་མཉམ་པ། ཐ་
གྲུ་ཆེ་བ། ཡངས་པ། རེག་ན་འཇམ་ཞིང་བདེ་བ། ཇི་མ་མེད་ཅིང་འོད་གསལ་
བ། ཅན་དན་སྦྱལ་གྱི་སྒྲིང་པོའི་དྲི་བསྐྱུང་དང་ལྡན་པ། ལྷའི་མེ་ཏོག་སྣ་ཆོགས་
གྱིས་གཙལ་དུ་བགྲམ་པ། མཐར་རིན་པོ་ཆེའི་པ་གྲུས་བཙེགས་པ། གསེར་དང་།
དངུལ་དང་། ལུ་ཏིག་གི་སྤེལ་ས་གྲམ་བྱུར་བདལ་བ། ལྷུང་པ་ལ་དང་། གྱ་ལུ་
ཏ་དང་། བརྒྱ་འགྲིང་ཞིང་ལྷེམས་པས་ཁེབས་པ། ཚུ་བྱ་སྣ་ཆོགས་སྐད་སྟན་པ་
སྟོགས་པ། དགའ་ཞིང་འབྲོ་ལ་ལྷིང་བས་བརྒྱན་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་
པའི་མཆོ་དང་། རྩིང་དང་། ལྷིང་ཀ་དག་གིས་མཛེས་པར་བྱས་པ་སོགས་དག་
པའི་ཞིང་ཕུན་སྦྱུང་ཆོགས་པར་གྱུར་ཏེ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
ཆོགས་རྣམས་ལ་མཆོད་པའི་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུར་བསམ་ཞིང་། ཞིང་

དེ་དག་ན་ཡོད་པའི་བརྩུང་གི་སེམས་ཅན་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕུན་ཚོགས་འབྱོར་པ་
ལས་ང་རྒྱལ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། རྟེགས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱེན་དུ་སྐྱད་ཅིག་ཀྱང་
མ་སོང་ཞིང་། བྱང་ཚུབ་བསྐྱབ་པའི་མཐུན་རྒྱེན་ཤ་སྟག་བྱང་བར་བསམས་ཏེ།
སྟོད་འཇུག་ལས། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་ས་གཞི་དག །གསེག་མ་ལ་སོགས་མེད་པ་
དང་། །ལག་མཐེལ་ལྟར་མཉམ་བུ་རྒྱུའི། །རང་བཞིན་འཇམ་པོར་གནས་སྟུར་
ཅིག །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་བྱ་དང་ནི། །ཤིང་དང་འོད་ཟེར་ཐམས་ཅད་དང་། །ནམ་
མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། །རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཐོས་པར་ཤོག །"ཅེས་^{༡༤}
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༥ གཉིས་པ་ལོངས་སྟོད་གཏོང་བའི་ཚུལ་ནི། གང་ལ་གཏོང་བའི་ལུལ་རྣམས་
གྱི་རིམ་པ་ནི་སྤར་བཞིན་བྱ་ལ། རང་གི་ལོངས་སྟོད་ཟས་གོས་གནས་ཁང་འཁོར་
གཡོག་སོགས་ཅི་དང་ཅི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་གྱི་ལོངས་སྟོད་དུ་སྦྱལ་
ཏེ། ཞིང་དེ་དག་རྣམས་ལ་རྒྱས་པར་བྱེ་སྟེ་སྤར་བཞིན་བཏང་བས་དེ་དག་རེ་རེའི་
རྒྱེན་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལོངས་སྟོད་བསམ་
གྱིས་མི་བྲབ་པ་བྱུང་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འཛོལ་པའི་རྒྱ་
ཚོགས་ཤ་སྟག་བྱང་ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ་སེམས་རྒྱུད་ཆོས་སྐྱའི་བདེ་བ་དང་ལྷན་
པར་བསམ་མོ། །སྤྲོ་མ་དང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ལ་ཡིད་བཞིན་
གྱི་ལོངས་སྟོད་ཀྱི་རྣམ་པར་ལུལ་བས་སྦྱགས་རྒྱུ་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་
བྱུང་པར་ཅན་འབྱུངས་པར་སེམས་པ་ནི་སྤར་བཞིན་ནོ། །

༥ གསུམ་པ་དག་ཙ་གཏོང་བ་ནི། ལུས་འོངས་སྒྲོད་སྒྲུང་ཞིག་པ་ནམས་
 བཏང་དུ་མེད་པས། ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འགྱུར་བར་འགྱུར་བ་ནམས་
 གཏོང་བ་ཡིན་ལ། དག་པ་ནི་དུས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐམས་ཅད་གཏང་
 དུ་བྱང་སྟེ། འདས་པའི་དག་པའི་ས་ཐོན་ནམ། བག་ཆགས་བཏང་དུ་ཡོད་
 ལ། ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་གྱི་དག་པ་
 ཐམས་ཅད་བཏང་དུ་བྱང་སྟེ། སྒྲོད་འབྲུག་ལས། དག་པ་དུས་གསུམ་སྐྱེས་
 པ་ནམས། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་བསྐྱུབ་སྤྱིར། །སངས་པ་མེད་པར་བཏང་
 བར་བྱ། །ཞེས་སོ། །སྒྲོབ་དཔོན་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཀྱང་། དག་པ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བ་
 ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་བསགས་ཏེ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་
 ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་དང་། ནམ་མཁའ་
 མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས། བདག་གི་དག་པའི་ཙ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉི་བར་འཆོ་བར་མི་འགྱུར་བར་མ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་
 པ་ཐམས་ཅད་དག་ཙ་གཏོང་བའི་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དག་ཙ་སྟོབས་རྒྱུང་
 བ་དུད་འགྲོ་ལ་ཐན་ཆངས་ཅིག་བྱེན་པ་ལྟ་བུའམ། ཞར་ལ་བྱུང་བའི་དག་པ་
 ལྟ་འགའ་ཙམ་ཡན་ཆད་བྱུང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་དག་པ་སྟོབས་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཞིང་
 གི་རིམ་པ་དེ་དག་ལ་ཆ་ཆང་བ་རེ་རེ་བཏང་བས། ལུས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 ཀྱིས་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་མཛོད་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་པ་ཆང་བ་

རེ་རེ་རྟེན། ཚོགས་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་རྒྱད་ཚོས་སྤྱི་
བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་གཏོང་བའི་བསམ་བ་སྤྱདས་ཀྱང་ཅི་
ཞིག་པན་སྟམ་ན། ད་ལྟ་གཏོང་སེམས་ཀྱི་ཚོས་བ་མ་སྤྱདས་ན། ད་གཞོན་ཆུང་
དུ་ཡང་དངོས་སུ་གཏོང་བ་ལ་གོགས་སུ་འགྱུར་བར་ལག་བཟང་གིས་ཁྱས་པ་
ལས་གསུངས་ལ། ད་ལྟ་ནས་གཏོང་སེམས་སྤྱདས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་ན་
གོམས་པ་ངང་དུ་འགྱུར་བའི་དབང་གིས་ལུས་ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་གཏོང་བ་
ལ་དཀའ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རི་ལྟ་རི་
ལྟར་མང་དུ་མིས་བརྟགས་ན། །དེ་ལ་གནས་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི། །དེ་བཞིན་
དུ་ནི་དེ་ལ་སེམས་གཞིལ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་དཔའ་བོའི་ཞལ་ནས།
གཞན་པན་ལས་ལ་མ་སྤྱ་མེད་ཀྱང་། །དེ་ཡི་བསམ་བ་རྟག་ཏུ་བྱ། །གང་ལ་དེ་
ནི་ཡོད་གྱུར་ལ། །དེ་ལ་དེ་ནི་དོན་གྱིས་ཁྱེད་ལ། །ཞེས་དང་། “འཆད་”^{༡༢} ཁ་བ་
ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། ཅིས་སུ་ཅི་ཆེ་རྣམ་རྟོག་སྤྱོདས། །རབ་བདུན་ལ་སོགས་
དཔེར་སྒྲུབ་མང་། །ཞེས་དང་། སྤྱིས་རབས་ལས། མཐོང་ཞིང་སོས་སམ་རྗེས་སུ་
བན་ཡང་རུང་། །རེག་གམ་གཏམ་དུ་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། །རྣམ་པ་ཀུན་
ཏུ་འགོ་ལ་པན་བ་ནི། །བདེ་དང་ལྷན་པ་རྟག་ཏུ་བབྱིད་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སོ། །དེ་
ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་བ་ཐག་པས་བཏང་བའི་ཡུལ་སེམས་
ཅན་རི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་ངོས་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་དཔག་ཏུ་མེད་
བ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྫོགས་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་བསོད་

༡༢ མ་ཕྱི། ༥༧༡ན། འཆད་ *ཨ་ཀུ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས། མཆད་

ནམས་གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱིས། །ནམ་མཁའ་ཁམས་ནི་ཀུན་
བཀའ་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར། །འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
གསུངས། །གཏན་ཆོགས་ཀྱང་ནི་འདི་ལ་སྤང་། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་ཆོད་
མེད་ལ། །པན་འདོད་ཀྱང་ནི་དེ་འདྲའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་
སེམས་ཅན་ལ་བཏང་བའི་ཟས་གོས་སོགས་ལོངས་སྟོང་པའི་ཆེ། །གཞན་པན་
གྱི་བསམ་པ་བརྗེད་ཅིང་རང་ལ་སྟེད་པས་ལོངས་སྟོང་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
གྱི་ལྟངས་བ་དང་། །རང་ལ་སྟེད་པ་མེད་ཅིང་། །གཞན་པན་གྱི་བསམ་པ་བརྗེད་ན་
ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟངས་བར་གསུངས་ཤིང་། །གཞན་ལ་བསྐྱོས་པ་མིའི་
འགྲོ་བ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་ཤིང་རིག་ནས་བདག་གིར་བྱས་པའི་ཆེ། །རང་
དོན་དུ་རྒྱ་སེམས་ཀྱིས་སྟེད་ཅིང་རིན་ཐང་ཆོད་ན་སོ་ཐར་གྱི་པམ་པ་འབྱུང་བར་
བསྐྱབ་བཏུས་ལས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་དེ་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ལོངས་
སྟོང་པའི་ཆེ་ཇི་ལྟར་བྱ་སྦྱོར་ན། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱའོ་སྦྱོར་པའི་བསམ་པས་
སྟེད་ན་ཉེས་པ་མེད་དོ། །བསྐྱབ་བཏུས་ལས། །བདག་པོ་དང་བཅས་པའི་ལོངས་
སྟོང་ནམས་ཀྱིས་བདག་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་བསྐྱུང་ངོ་སྦྱོར་དུ་བསམས་
ནས་སྟེད་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། །ཐུག་ཏུ་ཉུ་རྗེ་པོའི་ལས་བྱེད་པ་གང་གིས་འཆོ་བ་
བདག་གི་རྗེས་ལོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་བསམས་ནས་གཞན་
ལ་བསྐྱོས་ཀྱང་། །སྟོར་བས་རང་གིས་ལོངས་སྟོང་ན་སྦྱིང་པོ་མེད་དོ་སྦྱོར་ན། །དེ་
ནི་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཉིད་ལས། །དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐད་དུ་

འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་མ་དེག་པར་མ་དད་པར་བྱ་བ་ནི་མི་དེགས་ཏེ། གཏོང་
བའི་སེམས་ངོ་མཆར་ཆེན་པོ་ཅན་ཡོངས་སུ་ཤེས་བའི་བྱིར། ཚུལ་འདི་ལ་ནི་
འགའ་ཞིག་གིས་ཐེ་ཆོམ་བྱ་བར་མི་དེགས་སོ། ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་སྟོང་རྗེ་བསྟོམ་པའི་ཚུལ། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྟོམ་པའི་པན་ཡོན་
སེམས་པ་མང་དུ་བཏང་ན་སྟོ་བྱགས་འཕེལ་བས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། གང་བྱིར་བཅེ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཏྲོག་ཕུན་ཆོགས་
འདིའི། །ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་ཚུ་འབྲ་ཡུན་རིང་དུ། །འོངས་སྟོང་གནས་ལ་
སྟོན་པ་ལྟ་བུར་འདོད་བྱུང་བ། །དེ་བྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྟོང་རྗེ་བསྟོང་
པར་བགྱི། །ཞེས་སོ། །དོན་གྱི་དབང་འདི་གཟིགས་ནས་ཆོས་ཡང་དག་པར་
སྟུང་པ་ལས་ཀྱང། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཆོས་མང་པོ་ལ་
བསྐྱབ་པར་མི་བགྱིའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཆོས་གཅིག་
རབ་ཏུ་གཟུང་ཞིང་རབ་ཏུ་རྫོགས་པར་བགྱིད་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལག་མཐིལ་ན་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །ཆོས་གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་
སྟེ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་འོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་མཆིས་ན་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་མཆིས་པ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
དཔེར་བགྱི་ན་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་གང་དུ་
མཆིས་པ་དེར་དབུང་གི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་མཆིའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་
བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་གང་དུ་མཆིས་པ་དེར་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆིས་སོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་དཔེར་བཤིན་སྟོག་གི་དབང་པོ་མཆིས་པ་དེར་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་མཆིས་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་གཞན་རྣམས་འགྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

༥ དེ་སེམས་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། བརྒྱད་ཀྱི་ལེན་པ་དང་། སྟོད་ཀྱི་ལེན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཏོང་ལེན་གཉིས་པོ་སྤེལ་མར་སྦྱང་། །ལེན་པའི་གོ་རིམ་རང་ནས་བརྒྱུ་ལ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་རྒྱ་བཙས་རང་ལ་སྤང་བའི་སྟོན་སྟེང་སྙིང་རྩེ་བསྟོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལེན་པའི་གོ་རིམ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་པན་ཆད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཀྱན་འབྱུང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་འགྲོ་བ་རིགས་ལྡུངས་བྱུ་ཏུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་གྲིས་གཞན་པ་བཞིན་དུ་ནག་ཕྱང་རེ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོའི་སྙིང་དུ་སྤངས་ནས། སྤྱི་མ་པན་ཆད་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་འབྲས་བྱ་སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བར་བསམ་མོ། །དེ་ཡང་ལོ་སྤྱི་མ་པན་ཆད་ཆེ་མཐུག་འདི་ལ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སྤང་བཞིན། ད་ལོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོའི་སྙིང་དུ་སྤངས་ནས་སང་གནངས་སྤོན་ཆད་སྤྱག་ཀྱན་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བར་བསམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་དང་། སང་གནངས་པན་ཆད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀྱན་འབྱུང་ཐམས་ཅད་རེད་རང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོའི་སྙིང་དུ་སྤངས་ནས།

སང་ནང་པར་པན་ཆད་སྤྱག་ཀུན་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བར་བསམ་མོ། །དེ་ཡང་
གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀུན་སྒྲངས་ནས་གནས་གཞན་དུ་མི་མངོན་པར་བྱེད་
པའམ། རང་གི་གཞན་དུ་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་མིན་གྱི། ལེན་པ་ནི་རང་གཅེས་འཛིན་
སྤྱན་དམྱང་བའི་ཆེད་ཡིན་པས་རང་གི་སྤྱིང་ནང་དུ་ལེན་པར་བྱ་སྟེ། བྲམས་
བ་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་
ཀུན་འབྱུང་འབྲས་སུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སྤྱི་གྲིས་གཞར་བ་བཞིན་དུ་ནག་
ལུང་སེ་རང་གི་སྤྱིང་ནང་དུ་སྒྲངས། རང་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྤྱིང་དུ་རུག་སྟེ་སྤྱིན་
ནས་བྱལ་ཏེ་ཟད། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱག་ཀུན་མ་ལུས་པ་
དང་བྲལ་བར་བསམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟོགས་བཅུའི་འཛོག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་
ཡི་དྲགས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། རུད་འགྲོ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་དང་།
སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཐན་བརྒྱད་ན་མིའི་འགྲོ་བ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་
ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ལ་སོགས་འདོད་ལྟ་རིགས་དུག་དང་། ཆངས་
རིས་ནས་འབྲས་སུ་ཆེ་བའི་བར་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིས་བཅུ་གཉིས་ན་
སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། གཟུགས་མེད་སྤྱི་མཆེད་སུ་བཞིའི་
སེམས་ཅན་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་འབྲས་སུ་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཐམས་ཅད་སྤྱི་གྲིས་གཞར་བ་བཞིན་དུ་རང་གི་སྤྱིང་ནང་དུ་སྤར་བཞིན་སྒྲངས་
ནས་རང་གཅེས་འཛིན་ལ་རུག་སྟེ་སྤྱིན་ནས་བྱལ་ཏེ་ཟད། སེམས་ཅན་དེ་དག་
སྤྱག་བསྐྱེད་ཀུན་འབྱུང་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བར་བསམ་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་

སྲིད་པ་བར་མ་དོའི་སྤྱག་ཀུན་སྒྲངས་པས་སྤར་བཞིན་བསམ་མོ། །མདོར་ན་
སྦྱེ་གནས་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ལས་དང་ཉོན་
མོངས་སྤྱག་བསྐྱུས་སྦྱི་དང་བྲེ་བྲག་རྣམས་རེ་རེ་ནས་དམིགས་བྱེད་པར་བྱ་སྟེ།
རེ་རེ་ནས་སྒྲངས་ཤིང་དེ་དག་དང་བྲལ་བར་བསམས་ན་གནད་དུ་ཆེའོ། །ལམ་
ཁྱལ་ས་ཉན་རང་ལམ་ལྷ་ལ་གནས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་པ་
མན་ཆད་རྣམས་ཀྱི་འང་སྤང་བྱ་སྤྱག་ཀུན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡོད་པ་རྣམས་ལེན་པའི་
ཚུལ་སྤར་ལྟར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་
ལེན་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་། སྒྲ་མའང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོར་ལྟ་བར་གསུངས་
པས་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་སྦྱོད་ཀྱི་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི། བྲོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ལས་ཉོན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད། དག་
པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཤིག་སྤྱག་ཏུ་གྱུར་པར་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་སྤྱག་ཀུན་
ཐམས་ཅད་རང་ལ་ལེན་ཅིང་། བདེ་དགེ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་བཏང་བའི་སྒོ་
ནས་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་སྦྱོང་བའི་ཆོས་འདི་ནི་འགོང་པོ་འགོང་རྫོངས་ཀྱི་ཆོས་
ཞེས་ཤིག་པོ་པས་གསུང་ངོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོང་ཚུལ་འདི་གང་ནས་བཤད་སྟམ་ན།
པལ་པོ་ཆེའི་འོར་བཟང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས། འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱུས་བདག་
ཉིད་ལ་བསྐྱུར་བར་ནི་མོས། བདག་ཉིད་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཉི་བར་འཆོ་བའི་ལུས་
སུན་བསྐྱུར། ཞེས་དང་། མཆོག་གི་སྦྱོང་བའི་སྒོན་ལམ་ལས་ཀྱང་། སེམས་

དཔལ་དུད་འགྲོ་གཤེན་རྗེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་། །མི་ཡི་གནས་རྣམས་ལྷ་དང་ལྷ་
མིན་སོགས། །འགྲོ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཕྱང་པོ་མཐའ་ཡས་བ། །བདག་ལ་བབས་
གྱུར་འགྲོ་བ་བདེ་བར་ཤོག །ཅེས་དང་། བྱམས་པ་མཆོག་སྤྱིན་གྱི་སྤྱོན་ལམ་
ལས་ཀྱང་། སྤྱིན་ཅེ་མན་ཆད་མནར་མེད་ཡན་ཆོད་དང་། །འཛིག་རྟེན་བསྐྱེད་
དུ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་སྤྱོད་འབྲེ་ཆེན་པོའི་ཆོགས། །བདེ་
བར་གྱུར་ཅིག་སྤྱུག་བསྐྱེད་བདག་གིས་སྤྲང་། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་དཔོན་སྤྱི་
སྤྱོད་ཀྱིས། །བདག་ལ་དེ་དག་སྤྲིག་སྤྲིན་ཅིང་། །བདག་དགེ་མ་ལུས་དེར་སྤྲིན་
ཤོག །ཅེས་དང་། ཞི་བ་ལྷས་ཀྱང་། །བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་དང་། །བདག་
དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བར་གྱིས། །ཞེས་དང་། །བདག་ཉིད་སྤྱོན་བཅས་གཞན་ལ་
ཡང་། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོར་ཤེས་བྱས་ནས། །བདག་འཛིན་ཡོངས་སུ་དོར་
བ་དང་། །གཞན་སྤྲང་བ་ནི་བསྤོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། །གང་ཞིག་བདག་དང་
གཞན་རྣམས་ནི། །སྤྱུར་དུ་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་དེས། །བདག་དང་གཞན་དུ་
མཉམ་པ་དང་། །བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བ་དང་། །གསང་བའི་དམ་པ་སྤྱད་
པར་བྱ། །ཞེས་དང་། །བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དག །ཡང་དག་བརྗེ་
བར་མ་བྱས་ན། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། །འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་
མེད། །ཅེས་དང་། དེ་ལྟས་བདག་གཞོད་ཞི་བ་དང་། །གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཞི་
བའི་ཕྱིར། །བདག་ཉིད་གཞན་ལ་བཏང་བ་དང་། །གཞན་རྣམས་བདག་བཞིན་
བསྤྲང་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། །འགྲོ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་གང་ཅིའང་རུང་། །དེ་ཀུན་

བདག་ལ་སྒྲིན་གྱུར་ཅིག །ཅེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བདག་དང་གཞན་
དུ་མཉམ་པའི་སེམས་ཉིད་དམ། །བདག་པས་གཞན་གཅེས་སྤྱག་པ་རྟེན་ནས་
ནི། །དེ་ལྟར་བདག་པས་གཞན་དོན་མཆོག་ཏུ་གསུངས། །ཞེས་དང་། སྒྲོན་ལམ་
བདུན་ཅུ་པ་ལས། སྐྱེ་བོ་ཉོན་མོངས་དུག་གིས་དགྲ་གས་པ་ཡིས། །མི་དགོ་
ཅུང་ཟད་མཆིས་པ་གང་ལགས་པ། །དེ་ཡིས་བདག་ནི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་
ཡི། །གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ཏུ་ལྟུང་ཡང་སྟ། །འཁྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་
གང་ཡང་རུང་། །དེ་ཀུན་བདག་གིས་དང་དུ་སྦང་བར་བསྟེ། །འཛིག་རྟེན་སེམས་
ནི་མཆོག་ཏུ་བདེ་བ་ཡིས། །ཆོམ་ནས་ཉག་ཏུ་དགོ་བ་བྱེད་གྱུར་ཅིག །ཅེས་
དང་། ཆོགས་ཀྱི་གཏམ་ལས། རང་གི་ལུས་དང་སྟོག་དག་ནི། །སེམས་ཅན་
ཀུན་ལ་བཏང་བར་བྱ། །ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱམས་པ་དང་། །སྦྱིང་རྩེ་ཉིད་ཀྱིས་
ཐུབ་པར་བྱ། །སྤྲིག་པ་ཀུན་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ནི། །རང་གི་རྒྱུད་ལ་མདོན་འདོད་
དང་། །བསོད་ནམས་ཀུན་ལ་ཡི་རང་དང་། །སངས་རྒྱས་བདག་ཉིད་ཆེ་ལ་
བསམ། །ཞེས་དང་། རང་གི་ལུས་དང་སྟོག་ཉིད་ནི། །ཡིད་ཀྱིས་རྩེས་བཞིན་
བཏང་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། སྟོག་ཆགས་ཀུན་ཀྱི་སྤྲིག་པ་རྣམས། །ཐམས་ཅད་
བདག་ལ་སྒྲིན་པར་ནི། །དེ་ལྟར་སྤྲིག་པ་ལེན་བྱེད་ཅིང་། །འཁྲོ་བ་ཕོངས་པའི་
སྤྱག་བསྐྱལ་སྦང་། །ཞེས་དང་། གཞན་ཀུན་བདག་གིར་བྱ་བ་དང་། །རང་གི་རྟེན་
ལ་གཞན་དུ་བྱ། །ཞེས་དང་། བདེ་མཆོག་རྒྱན་བཤགས་ལས་ཀྱང་། །སེམས་
ཅན་ཀུན་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་བདག་ལ་སྒྲིན། །བདག་གི་དགོ་བས་དེ་ཀུན་བདེ་བར་

ཤོག། །ཆེ་རབས་ཀུན་ཏུ་སློབ་གསུམ་རེ་རེས་གྱང་། །བུམ་བཟང་དཔག་བསམ་
ཤིང་སོགས་ལྟ་བུར་ཤོག། །ཅེས་སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བཀའ་བསྟན་ཆོས་པལ་
ཆེ་བ་ནས་གསུངས་སོ། །མཐར་ཐུག་ཉན་རང་དུ་རིགས་རེས་པའང་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ནམ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་ངེ་ལྟར་
བྱང་སྟམ་ན། །ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ནི། །གནས་སྐབས་ཀྱིས་བྱང་བའི་
དོན་ཡིན་གྱི། །རེས་དོན་མཐར་ཐུག་ལ་སྟོས་ཏེ་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་རེས་ཏེ། །མཚན་
བརྗོད་ལས། །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རེས་འབྱུང་ལ། །ཐེག་པ་གཅིག་གི་འབྲས་བུར་
གནས། །ཞེས་སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུང་མང་ངོ། །དེ་ལྟར་གོམས་པས་ཅུང་ཟད་
བྱང་བའི་ཆོ། །གཏོང་ལེན་གཉིས་སོ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་གོམས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི།
དེ་གཉིས་རྒྱང་ལ་སྟོན་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །གཏོང་ལེན་གཉིས་བྱང་བའི་
ཆེན་རང་གི་རྒྱང་ཕྱིར་སྣ་སྟོན་པས་འགྲོ་བའི་ཆོ། །ལུས་ལོངས་སྟོད་དུས་གསུམ་
གྱི་དགེ་ཅན་ནམ་མཁའའི་མཐས་བྱུང་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བས། །དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཐག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་མཐར་ཐུག་དང་ལྡན་པར་བསམ་ཞིང་།
རྒྱང་ནང་དུ་རྩལ་པའི་ཆེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཀུན་
འབྱུང་འབྲས་བུ་སྟུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྟོང་ནང་དུ་བྲངས་ཏེ། །དེ་དག་
ཐམས་ཅད་སྟུག་ཀུན་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བར་བསམ་སོ། །དེ་ལྟར་གོམས་ན་
རྒྱང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པས་སེམས་མི་ཡེངས་ཤིང་བྱན་ཤེས་དང་ལྡན་
པས་སྟོབས་ཆེ་བར་འགྱུར་ངོ། །

༥ གཉིས་པ་རྗེས་དང་ཐུན་མཛམས་ཀྱི་སྐྱབས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ནི། དུལ་
གསུམ་དུག་གསུམ་དག་ཅ་གསུམ། །རྗེས་ཀྱི་མན་ངག་མདོར་བསྡུས་པ། །སྟོན་
ལམ་ཀུན་ཏུ་ཆོག་གིས་སྤྱད། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབང་པོ་དུག་གི་དུལ་དུ་
དུལ་དུག་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བར་མ་གསུམ་ལས་དུག་གསུམ་སྦྱེས་པའི་ཆེ།
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་དག་ན་འདི་ལྟ་བུའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བ་
མང་དུ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་
དེ་དག་གིས་ཆོད་ནས། སེམས་ཅན་དེ་དག་དུག་གསུམ་མེད་པའི་དགོ་ཅ་དང་
ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟུང་དུ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སྤྱད་རོ། །འགྲོ་འཆག་ཉལ་
འདུག་གི་སྟོན་ལམ་ཐམས་ཅད་དང་། ཉིན་མཆོན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉམས་སུ་
སྤང་བར་བྱ་སྟེ། སྒོམ་རིམ་ལས། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་འགྲོ་ཡང་རུང་། འགྲོང་ཡང་
རུང་། སྟོན་ལམ་ཐམས་ཅད་དང་། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ལ་གོམས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །བསམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་དང་། སྟོར་
བ་ཆོག་ཏུ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་གྱང་། བདག་ལ་དེ་དག་སྤྲིག་སྒྲིམ་ཅིང་། །བདག་
དགོ་མ་ལུས་དེར་སྒྲིམ་ཞོག །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྦྱུག་བསྐྱེད་བདག་ལ་
སྒྲིམ། །བདག་གི་དགོ་བས་དེ་ཀུན་བདེ་བར་ཞོག །འགྲོ་བའི་སྦྱུག་བསྐྱེད་གང་
ཅི་ཡང་རུང་། །དེ་ཀུན་བདག་ལ་སྒྲིམ་གྱུར་ཅིག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་
ཀུན་གྱིས། །འགྲོ་བ་བདེ་ལ་སྟོན་པར་ཞོག །དེ་ལྟར་རུས་ཤིང་དང་བཅས་པས་
གོམས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། ག་ར་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། དའི་གདམས་ངག་འདི་

གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱལ་ཐག་རིང་པོའི་ལྷམ་བཞིན་དུ། ལྷམ་མེ་སྦྱང་རེ་བ་
ཅིག་གིས་ཀྱང་མི་འོང་། རྩོམ་སྦྱང་རྒྱལ་ལ་བཏང་བ་ལྟར། འཁྱོད་ན་རེ་བ་ཅིག་
གིས་མི་འོང་། “སློག་ཆུ”^{༡༩} རྩོན་མོ་ལྟར་འཇམ་ཉོག་གི་བ་ཅིག་གིས་ཀྱང་མི་འོང་།
དཀར་ན་ཞོ་དམར་ན་ཁྲག་ཟེར་བ་ཅིག་གིས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་འབད་ན་
ལྷག་ཁྲོད་ནས་བོང་བུ་འཕོན་པ་ལྟར། གཞོད་པ་དང་སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་
ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། འདི་རྒྱང་ངམ་མི་རྒྱང་བརྟུབ་བམ་མི་བརྟུབ་
བྱའམ་མི་བྱ་སྟམ་དུ་“སློག”^{༢༠} ཆུམ་གྱིས་ལུང་པ་བཀང་བས་མི་འོང་གསུང་།
མར་ཤེས་སོགས་རྒྱ་འབྲས་བདུན་མའི་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དོད་བདག་གཞན་
བརྩེ་བའི་ཆུལ་ཡིན་ལ། གཏོང་ལེན་གཉིས་ཀྱི་སློན་སྐྱོད་བྱམས་སྟོང་རྩེ་སྦྱོང་བ་
ཉིད་ལ་སྤྱག་བསམ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པས་བྱར་དུ་མ་མཛད་དོ། །

༥ གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་ནི། དེ་
ལྟར་བྱམས་སྟོང་རྩེ་སྦྱངས་པས་དེ་ལྟར་བྱ་དངོས་སུ་འགྲུབ་ཀྱས་པ་དེ་གང་ན་
ཡོད་སྟམ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། ས་བཅུའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལའང་གཞན་དོན་གྱི་འཕྲིན་ལས་བསམ་
གྱིས་མི་བྱུང་བ་མངའ་མོད། འོན་ཀྱང་འཁོར་བ་འི་སྤྱིད་བར་སྤྱན་གྲུབ་རྒྱུ་མི་
འཆད་ཀྱི་སློན་སྐྱོད་ཆོས་སྤྱན་རེ་རེ་ཅམ་གསུངས་པ་དང་འོད་ཟེར་སྤྱི་རེ་ཅམ་བཞུ་
བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་མྱུང་འདས་ལ་འགོད་ཀྱས་པའི་

༡༩ མ་ཕྱི། ༤༣༥ན། སློག་ཆུ *ཨ་ལྷ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས། སློ་ཆུ
༡༩ མ་ཕྱི། ༤༣༥ན། སློག *ཨ་ལྷ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས། སློག

གོ་འཕང་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་རང་དོན་སྤངས་ཏོགས་
 མཐར་ཕྱིན་པའི་གོ་འཕང་ཡང་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཏུ་ཟད་པས་བདག་གིས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
 འཕང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟེ་སྒྲུང་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་གི་
 བན་ཡོན་དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཁྱེས་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་
 གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀྱན་བཀའ་
 སྟེ། །དེ་ནི་དེ་ལས་ལྷག་པར་འགྱུར། །གཞུང་གི་མའི་གངས་སྟེང་གི། །སངས་
 རྒྱས་ཞིང་རྣམས་མི་གང་གིས། །རིན་ཆེན་ཀྱན་གྱིས་རབ་བཀའ་སྟེ། །འཛིག་
 ཏེན་མགོན་ལ་ཕྱལ་བ་བས། །གང་གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་བཤིས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་
 བྱི་སེམས་བཏུང་ན། །མཆོད་པ་འདི་ནི་བྱང་པར་འཕགས། །དེ་ལ་མཐའ་ནི་མ་
 མཆིས་སོ། །ཞེས་སོ། །བསྐྱབ་བཏུས་ལས། དེ་ལ་སྟོན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 བྱི་སངས་རྒྱས་སྟེ་འགྱུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་སེམས་སྟོན་པ་ལས་སྟེས་པ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

༥ གཉིས་པ་དེའི་ཡན་ལག་གི་གདམས་པ་ལ་ལྟ། རྒྱུན་ངན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 ལམ་དུ་བསྐྱུར་བ། ཆེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་བྱིལ་ནས་བསྟན་པ། རྫོང་འབྲོངས་
 པའི་ཆོད། རྫོང་སྦྱོང་གི་དམ་ཆོག་། རྫོང་སྦྱོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྫོང་བཏུང་
 སྟེག་པས་ཁོལ་བའི་ཆོ། །རྒྱུན་ངན་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བསྐྱུར། །ཞེས་གསུངས་

ཏེ། སྒོད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་མི་དག་བཅུ་འདུག་འབྲས་ཤིན་ཏུ་བདོ་ཞིང་། བཅུད་
ཀྱི་སེམས་ཅན་བསམ་རྒྱུ་ཏོན་མོངས་ལས་མེད། བྱ་རྒྱུ་ལས་ངན་གསོག་པ་
ལས་མེད་ཅིང་། དེའི་རྒྱུ་མཆོན་གྱིས་ནག་ཤོགས་ལ་དགའ་བའི་སྣ་སྟུ་འབྱུང་
པོ་རྣམས་མ་སྟེན་སྟབས་རྒྱས་ནས། སྤྱིར་ཆོས་བྱེད་ཡོངས་ལ་གཞོན་འཆེ་མང་།
ཁྱད་པར་དུ་ཐེག་ཆེན་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྒོ་སྒྲོ་ཆོགས་ནས་རྒྱེན་
ངན་དུ་འཛིངས་པའི་སྐབས་འདིར། ཆོས་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་སྒྲོར་ཞུགས་ནས་
འགལ་རྒྱེན་མ་སྟེན་རྒྱེན་དུ་འཁྱེར་ཤེས། བར་གཅོད་གྲོགས་སུ་འཁྱེར་ཤེས།
གཞོན་བྱེད་ཀྱང་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་དུ་འཁྱེར་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་གོམས་ན་
རྒྱེན་ངན་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་པའི་གྲོགས་སུ་འཆར་ཏེ། དག་པའི་བཤེས་གཉེན་
སྤྱན་མངའ་བའི་ཞལ་ནས། ཤ་བོ་བ་ལ་བྱེད་སྒོ་སྤྱོད་བ་ལ་རྒྱེན་ངན་གྲོགས་སུ་
ཤར། སྤྱག་བསྐྱལ་བདེ་བར་སྤྱོད་བ་ངོ་མཆར་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༥ གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསམ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཏེན་ནས་རྒྱེན་ངན་ལམ་དུ་བྱ་བ། སྤྱོར་བ་ཁྱད་པར་ཅན་
བསམ་སྤྱང་གཉིས་ལ་བཏེན་ནས་རྒྱེན་ངན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་བྱ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། འཕྲལ་ལ་གང་ཐུག་སྒོམ་དུ་སྤྱར། ཞེས་གསུངས་ཏེ། དུས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་སྤྱིད་ཅིང་འབྱོར་བ། སྤྱག་ཅིང་མོངས་བ། དུལ་རང་དུལ་ལམ་མི་དུལ།
གནས་གྲོང་གསེབ་དང་དགོན་པ། གྲོགས་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་སུ་དང་འགྲོགས་
ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། དཔེར་ན་ལུས་སེམས་ཀྱི་སྤྱིང་

དུ་སྤྱལ་བསྐྱལ་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་གསུམ་གང་བྱུང་ཡང་སྤྲིའེ། འདིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་
མཐའ་མེད་པ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་ན་འདི་ལྟ་བུའི་སྤྱལ་བསྐྱལ་ཐོག་དུ་བབ་
བ་དུ་མ་ཡོད། དེ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱལ་བསྐྱལ་གྱི་གོ་བདག་གི་འདིས་ཆོད་པར་
གྱུར་ནས། དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱལ་བསྐྱལ་མ་ལུས་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག །སྤྱལ་
བསྐྱལ་ལེན་པའི་སྒོ་ནས་སྙིང་རྩེ་གོམས་པའི་དོན་དུ་བྱལ་སྟེ་བྱུང་། ལེགས་སྦྲུམ་
དུ་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་དགའ་ཞིང་རངས་པར་བྱའོ། །སྤྲིད་ཅིང་འཛོམ་པ་
དཔེར་ན། ཟས་གོས་གནས་ཁང་གོགས། ཕྱིའི་རྒྱུན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
སོགས་གྱིས་མི་ཐོངས་ཤིང་འབྱོར། ནང་གི་རྒྱུན་རང་གི་ལུས་སེམས་ནད་གཞི་
འབྱུགས་པའི་དབང་གིས་སྒོ་བྱུང་གྱི་མི་བདེ་བ་མེད། རང་གི་དད་སོགས་ཆོས་
ལ་བཀོལ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོ། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྟེགས་མར་གྱུར་པའི་
དུས་ངན་པ་འདི་ལྟ་བུའི་སྐྱབས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་བསྐྱབས་པའི་འགལ་རྒྱུན་
གྱིས་དཔེན་ཞིང་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་རྒྱུན་ལེགས་པར་འཛོམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་སྟོན་
བསོད་ནམས་སྒོ་དུ་མ་ནས་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་གོར་མ་ཆག་སྦྲུམ་
དུ་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། ཕྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུའི་བྱན་ཆོགས་བར་མ་ཆད་དུ་
འབྱུང་བའི་རྒྱུར་ཚུལ་གྲིམས་ནམ་པར་དག་པས་གཞི་བྱས་པའི་ཆོགས་གསོག་
པའི་སྒོ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འགའ་ཞིག་ལ་ཅུང་ཟད་བྱན་ཆོགས་
འབྱོར་བའི་ཆོ། ང་རྒྱལ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། དེགས་པ་སྟེ་བའི་རྒྱུན་དུ་འགོ་བ་
མང་ཞིང་། ལུས་སེམས་ཀྱི་སྙིང་དུ་སྤྱལ་བསྐྱལ་ཅུང་ཟད་བྱུང་བའི་ཆོ་ཞུ་ཞིང་

ཡི་ཆད། སྟོལ་ཤིང་ལུག་པའི་རྒྱུ་ཤིང་བ་མང། དེ་ལྟར་མི་བྱ་བར་སྤྱིད་ན་
སྤྱིད་ཁྱལ། ལྷུག་ན་ལྷུག་ཁྱལ་པ་ཅིག་དགོས་གསུམ་བར་གདལ།

༥ གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་བྱུང་པར་ཅན་བསག་སྦྱང་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་
ངན་ལམ་དུ་བྱ་བ་ནི། སྦྱོར་བ་བཞི་ལྟན་ཐབས་ཀྱི་མཆོག་། ཅེས་གསུངས་ཏེ།
འདི་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཆོགས་བསགས་པ་ནི། ལྷུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་ཅིང་
བདེ་བ་འདོད་ན་ཡར་མར་ཀྱི་ཞིང་ལ་དངོས་པོ་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་གང་ཡིན་
ཀྱང་སྤྱིའི། བསམ་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་། ལྷ་
མེད་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱུར་འདུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱུར་ཏེ། སྒྲོམ་པ་སྒྲོག་འབར་
ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ལྟར། བདེ་ལྷུག་ལེགས་ཉིས་གང་ཅིའང་བྱུང་། །བདག་གི་དོན་དུ་
གང་འགྱུར་བ། །དེ་དེ་བདག་ལ་བྱུབ་པར་མཛོད། ཅེས་གསལ་བ་གདལ་བོ། །

༥ གཉིས་པ་སྤྲིག་པ་སྦྱོར་བ་ནི། ཐོག་མེད་ནས་ད་ལྟ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ།
ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་བའི་བཅས་རང་གི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བཀྱིས་ཤིང་
བཀྱིད་དུ་སྦྱེལ་བ་ནམས་སྟོབས་བཞིས་བཤགས་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབད་
པར་བྱའོ། །

༥ གསུམ་པ་གཤོན་ལ་མཆོད་པ་ནི། སྤར་གཤོད་བྱེད་བཀའ་བྲིན་ཆེ་བར་
སེམས་པའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས་བྱམས་སྦྱིང་
རྗེ་དང་། བཟོད་པ་གོམས་པར་བྱའོ། །

༥ བཞི་པ་ཆོས་སྦྱོང་ལ་གཏོར་མ་ཕྱེད་ནས་འཕྲིན་ལས་ཁྱུ་བ་ནི། མཆོད་

གཏོར་གཙང་མ་དེ་ལྟར་འབྱོར་བ་བཤམས་ནས། བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཤིན་ཏུ་
བཟང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བར་དམིགས་ཏེ། ཆོས་སྒྲིང་སྤང་མ་རྣམས་སྤུན་བྲངས་ཤིང་
གསོལ་བ་བཏབ་ལ། ཆོ་ག་བཞིན་དུ་ཕུལ་ནས། དམ་བ་གོང་མ་སངས་རྒྱས་
དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་རྒྱུན་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་
མཇུག་པ་ལྟར། བདག་གིས་ཀྱང་ལམ་དུ་བྱེད་ཀྱས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
རིན་པོ་ཆེ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གསུང་རབ་སྤྱིའི་བབས་ལ་དེ་ལྟར་བཞུགས། དམ་བ་
གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱགས་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་འཁུངས་པ་བཞིན། བདག་གི་རྒྱུད་
ལའང་སྤྱི་བ་གནས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས། ལུས་ངག་
ཡིད་གསུམ་མཐོང་ཐོས་བྲན་རེག་གི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཅན་ལ་པན་ཐོགས་པའི་
འཕྲིན་ལས་མཛོད་ཅིག །ཅེས་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ། །

༥ གཉིས་པ་ཆེ་གཅིག་གི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ནས་བསྐྱེད་པ་ནི། སྟོབས་ལྡ་
དག་ལ་སྤྱང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལ་ལྡ་ལས། དང་པོ་འཕེན་པའི་
སྟོབས་ནི། སྤྱིར་ད་ནས་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཆེ་འདིའི་མ་
ཤི་ཚུན་ཆད་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་ལོ་འདི་ལ་དང་། ཟླ་བ་འདི་ལ་དང་། བྱང་པར་
དུ་དེ་རིང་གི་ཉིན་ཞག་སྤྱགས་འདི་ལ་བདག་འཛིན་ཀྱིས་ཐོག་བྲངས་པའི་ཉོན་
མོངས་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་སྤྱི་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པར་བྱ། དེ་དག་གི་དབང་
དུ་ལུས་ངག་གི་སྒྲིང་པ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མ་སོང་བ་བྱ་སྐྱམ་པའི་འཕེན་པ་བྲག་ཏུ་
བཏང་། དེ་བཞིན་དུ་ཟླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་སོགས་ནས། བྱང་པར་དུ་

དེ་རིང་ཉིན་ཞག་སྤྲགས་པའི་ལ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་གོམས་པར་བྱའོ། །བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཡེ་མ་བྲལ་བར་བྱའོ་སྟམ་པའི་འཕེན་པ་དྲག་ཏུ་བྱས་ན་བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཉིང་རེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རི་
ལྷ་རི་ལྷར་མང་དུ་མིས་བརྟགས་ན། །དེ་ལ་གནས་པའི་རྟོག་པ་དེ་དག་གིས། །དེ་
བཞིན་དུ་ནི་དེ་ལ་སེམས་གཞོལ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་དཀར་པོ་ས་བོན་ཀྱི་སྟོབས་ནི། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་
ཆེ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེས་པ་གནས་པ་གནས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
བའི་རྒྱར་སྐྱིན་པ་ལས་བྱང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱང་བ་དང་། བསྐྱོམ་
པ་ལས་བྱང་བའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

༥ གསུམ་པ་སྟན་འབྱེན་པའི་སྟོབས་ནི། སྤར་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་
སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བདག་འཛིན་དང་དེས་བྲངས་པའི་རང་གཅེས་པར་
འཛིན་ཞིང་། གཞན་ཡལ་བར་འདོར་བ་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་
དམིགས་མཐོང་བའི་སྐོན་ས་སྟན་འབྱེན་ཅིང་སྤོང་བ་ལ་འབད་བ་སྟེ། སྤྱོད་
འཇུག་ལས། བདག་ནི་བསྐྱེད་ཏེ་བསད་གྱུར་ཏམ། །བདག་གི་མགོ་བོ་བཅད་
ཀྱང་སྒྲིལ། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི། །དགྲ་ལ་འདུད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

༥ བཞི་པ་སྟོན་ལམ་ཀྱི་སྟོབས་ནི། སྤྱིར་འཁོར་འདས་ཀྱི་དགོ་ཅ་ཀུན། བྱང་
པར་དུ་རང་གི་སྐོན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་དགོ་

ཅ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་མཐུ་ལ་བཏེན་ནས། སྒྲིར་སེམས་ཅན་ཀྱུན། བྱང་པར་དུ་རང་གི་
རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་བ་གནས་པ་གནས་
བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་སོགས་རྒྱབས་ཆེ་བའི་སྟོན་
ལམ་རྒྱུ་མས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྐྱར་བར་བྱའོ། །

༥ ལྷ་པ་གོམས་པའི་སྟོབས་ནི། གོང་དུ་དངོས་གཞིའི་དམིགས་རྒྱུ་སྒྲོང་
བའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུས་ཐམས་ཅད་དང་། གནས་སྐྱབས་ཐམས་
ཅད་དུ་འདི་འབའ་ཞིག་གོམས་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོད་འཇུག་ལས། བྱིས་པས་རང་
གི་དོན་བྱས་དང་། །ཐུབ་པས་གཞན་གྱིས་དོན་མཛད་པ། །འདི་གཉིས་ཀྱི་ནི་
བྱང་པར་ལྟོས། །ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་གོམས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་བར་
གོམས་པར་བྱས་ན་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གོམས་ན་སྤྲ་བར་མི་
འགྱུར་བའི། །དངོས་དེ་གང་ནའང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཆད་ཁ་བ་ཆེན་
པོའི་ཞལ་ནས། སྒྲོན་དང་བཅས་པའི་སེམས་འདི་ལ། །ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་གཅིག་
གདའ་སྟེ། །གང་ལྟར་བསྐྱབས་པ་དེ་ལྟར་བྱང་། །ཞེས་སོ། །སྟོབས་ལྡེ་མན་
ངག་དེ་ཉིད་འཆེ་ཁའི་མན་ངག་དང་སྐྱར་ན། ཐེག་ཆེན་འཕོ་བའི་གདམས་ངག་
ནི། །སྟོབས་ལྡེ་ཉིད་ཡིན་སྒྲོད་ལམ་གཅེས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་དཀར་
པོ་ས་པོན་གྱི་སྟོབས་ནི། བྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་བཅས་རང་གི་ཁ་ན་
མ་པོ་བ་རྒྱུ་མས་སྟོབས་བཞིའི་སྟོན་སྐྱུངས་ཏེ། ང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྩལ་མོད་སྟེ་
པའི་སྟོན་སྐྱུངས་འཆེ་ཁར་ཉམ་ང་བ་དང་བག་ཆ་བ་མེད་པར་བྱའོ། །ཡོ་བྱད་ཡོངས་

ལྷ་བཟུང་བ་གང་ཅི་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་ཡར་མར་གྱི་ཞིང་ལ་བསམ་པ་ཐག་
 བ་ནས་ཆོགས་སུ་བསྟུངས་ཏེ། ཅི་ལའང་ཆགས་པའི་གཞི་མེད་པ་གལ་ཆེ་སྟེ།
 དགེ་སློང་འཆི་ཁར་སྤྱང་བཟེད་ལ་ཆགས་པའི་དབང་གིས་གང་ཟག་གཅིག་གི་
 ལུས་གནས་སྐབས་གསུམ་དུ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མེར་འབར་བ་སོགས་ཀྱི་བྱུང་
 བའི་མཐའ་མང་ངོ་། །བྱད་པར་དུ་རང་གི་ལུས་ལའང་གཅེས་འཛིན་དོར་བར་
 གྱུ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་ངམ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འདིས་རིགས་
 སྤྱག་གང་དང་གང་དུ་སྦྱེས་པའི་ལུས་ལ་གནས་བཅས་ནས་དེ་ལ་ཆགས་ཤིང་
 སྟེད་དེ། ཟས་གོས་སོགས་བདག་གི་བ་ནམས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་མི་དགེ་
 བ་བཟུ། མཆོམས་མེད་ལྷ་པོ་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དུ་མ་མངོན་པར་
 འདུ་བྱས་ཏེ་སྦྱིར་འཁོར་བ་མཐའ་མེད། བྱད་པར་དུ་རན་འགྲོའི་སྤྱག་བསྐལ་མི་
 བཟད་པ་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོང་འཇུག་ལས། བདག་ལུས་གང་ལ་ཆགས་
 པ་ཡིས། །འཛིགས་གནས་ཚུང་ལ་འཛིགས་སྦྱེ་བ། །འཛིགས་པ་སྦྱེ་བའི་ལུས་
 འདི་ལ། །སུ་ཞིག་དག་བཞིན་སྤང་མི་བྱེད། །ལུས་གང་བཞེས་དང་སྒྲོམ་སོགས་
 བྱད། །གསོ་བའི་ཆོ་ག་བྱེད་འདོད་པས། །བྱ་དང་ཉ་དང་རི་དྲགས་དག་གསོད་
 བར་བྱེད་ཅིང་ལམ་སྦྱགས་བྱེད། །གང་ཞིག་ཁེ་དང་རིམ་གྲོའི་ཕྱིར། །པ་དང་མ་
 ཡང་གསོད་བྱེད་ཅིང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་བརྒྱས་ནས། །མནར་
 མེད་པར་ནི་བསྟེན་འགྱུར་ན། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་ལུས་འདི་ལ། །འདོད་ཅིང་
 བསྐྱང་དང་མཆོད་བྱེད་ཀྱི། །སུ་ཞིག་འདི་ལ་དག་བཞིན་དུ། །ལྟ་བར་མི་བྱེད་

བརྟན་མི་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟར་བྱི་མ་པན་ཆད་འདི་ལྟ་བུའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལུས་ངན་པ་སྒྲང་བར་མི་བྱ་ཞིང་། སེམས་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་
པ་ཆོས་སྐྱའི་ངང་ལ་བཞག་པར་བྱའོ། །སྟམ་པའི་འཕེན་པ་དྲག་ཏུ་བྱའོ། །

༥ གཉིས་པ་འཕེན་པའི་སྟོབས་ནི། ལྷ་ར་ལྟར་འཕེན་པར་རིང་ཐུང་བར་
གསུམ་བཏང་ངོ། །

༥ གསུམ་པ་སུན་འབྲེན་གྱི་སྟོབས་ནི། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་དྲན་
པར་བྱས་ནས་དུས་ནམ་དུའང་དེ་དག་གི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་གོ་བགོའོ། །

༥ བཞི་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ནི། གནས་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། བདག་འཛིན་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་དུ་
མི་འགྲོ་བའི་སྟོན་ལམ་དྲག་ཏུ་གདབ་པར་བྱའོ། །

༥ ལྷ་པ་གོམས་པའི་སྟོབས་ནི། ལུས་ཀྱི་སྒྲིང་ལམ་མགོ་བྱང་གཞོགས་
གཡས། འགམ་པ་གཡས་ལག་པ་གཡས་པ་ལ་གཏད། ལག་པ་གཡས་ཀྱི་སླིན་
ལག་གིས་སྒྲ་བྲག་གཡས་ཀྱི་རྒྱ་བ་བཀག། ལག་པ་གཡོན་པ་བརྒྱ་གཡོན་པའི་
སྒྲིང་དུ་བཞག། སྒྲ་བྲག་གཡོན་པའི་རྒྱང་འགྲོ་འོང་གི་གཏོང་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་
འཕོ་བར་བྱའོ། །འཆད་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། འཕོ་བའི་མན་ངག་ལྷུང་ཆེ་བ་
ནི་མང་སྟེ། འདི་ཀུན་ལས་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་མེད་པ་ཡིན་གསུང་།

༥ གསུམ་པ་སྒྲོ་འབྲོངས་པའི་ཆད་ནི། ཆོས་ཀུན་དགོངས་པ་གཅིག་
ཏུ་འདུས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཀའ་བསྟན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་འཛིན་

འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། སྟོང་རྒྱུ་ལམ་ཟད་པར་བྱ་རྒྱུ་
བདག་འཛིན་ཡིན་པས། རང་གི་སྟོ་གསུམ་གྱི་སྟོད་པ་བདག་འཛིན་གྱི་གསོས་
འདེབས་སུ་འདུག་གམ། དམའ་འབེབས་སུ་འདུག་བརྟགས་པའི་ཆེ། གསོས་
འདེབས་སུ་འདུག་ན་ཆོས་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དགོས་པ་ནོར་
བ་ཡིན། དམའ་འབེབས་སུ་འདུག་ན་ཆོས་ལམ་དུ་སོང་བའི་རྟགས་ཡིན་པས་
དེ་ཅ་ན་སྟོ་སྟོང་རྒྱུད་ལ་གཤམ་མར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ཆོས་པ་སྲང་
ལ་མཇུག་པའི་སྟེ་ཡི་རིང་མོ་བྱ་བ་ཡིན་གསུང་། དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་
ཆེ་རང་གིས་རང་ལ་མ་ཁྲེལ་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དཔང་པོ་གཉིས་
ཀྱི་གཙུག་པོ་བཟུང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་གྱིས་དེ་ཀྱང་ལ་ཆོས་བྱང་ནས་
འདུག །ཐུགས་རྒྱུད་འཇམ་འཕོལ་གྱིས་སོང་འདུག་ཟེར་བ་དེ་ཡང་དཔང་པོ་
གཅིག་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་དེས་མི་པན། གནས་སྐབས་ཀྱང་ཏུ་རང་རྒྱུད་ལ་
བརྟགས་པའི་ཆེ། རང་གི་རང་མི་བསྐྱེད་མགོ་གཡོགས་མི་ཁྲེལ་བ་ཞིག་གཙུག་པོ་
ཡིན་ནོ། །འཛིན་ཏེན་གྱི་ཆོས་མི་འདོད་ཤོས་ཞིག་ལ་སྟོ་སྟངས་པས་འདོད་
ཐོག་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆེ་སྟོ་འཕྲོངས་པར་སྟོན་པ་ནི། ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་རྒྱན་དུ་
བསྟེན། ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསྟོམས་པས་ཆོས་ཀྱི་རོ་སྟོང་བར་བྱས་ནས་སྟུག་
བསྐྱེད་དང་གྲགས་མིན་སོགས་སྟེན་ངན་པ་ཅི་བྱང་ཡང་། གཏོང་ལེན་གྱི་སྟོ་

༡༠ མ་ཕྱི། ༢༠བ༥ན། གཤམ་ *ཨ་ཀླ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས། བཤམ

༡༡ མ་ཕྱི། ༢༠བ༦ན། མཇུག་ *འཇུག་ཡིན་སྟུག་

༡༢ མ་ཕྱི། ༢༠བ༦ན། རིང་མོ་ *ཨ་ཀླ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས། རིང་མོ་

ནས་སྒོ་སྤྲོད་ཉམས་སྲུ་སྒྲངས་པའི་དོན་བྱང་སྒྲུལ་ནས་དགའ་མགུ་རངས་པ་
མ་གཏོགས་ཡིད་མི་བདེ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་དུ་མི་འགྲོ་བར་གོམས་སྐྱབ་པའི་ཆེ།
གཉེན་པོའི་ཐོག་མའི་ཆད་དུ་སྤྱིན་པ་ཡིན། མདོར་ན་སྒོ་སྤྲོད་སྒོམ་པའི་ཆེ་མི་
འདོད་པ་ཅུང་ཟད་བྱང་བའི་ཆེ། ཡིད་མི་བདེའི་རྒྱུ་བཙུགས་ནས་ཁོང་ཁྱོས་
དགེ་ཅུ་འཛོམས་པ་དེ་མཆང་ཆེ་སྟེ། ཤ་བོ་པའི་ཞལ་ནས། འགའ་ཞིག་ན་རེ་རེ་ད་
ཀྱི་དགེ་བ་ཤེས་པ་སྐྱགས་མ་བདེ་ཟེར་ཏེ། དེ་ཀྱན་ལས་སྐྱར་བ་ཆེ་བ་མེད་དམ་
སྒྲུལ་གསུང་།

སྒོ་འབྱོར་པའི་ཆད་དངོས་ནི། བྱང་བའི་ཆད་ནི་ལོག་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སྒོ་འབྱོར་ཉེན་ཀྱི་ཆོས་སེམས་པ་ནས་བཅུམས་ཏེ། དོན་དམ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་སྤྱོད་གི་བར་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཐོག་མ་རྒྱུད་ལ་བྱང་
བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱུན་ཅིས་ཀྱང་དལ་འབྱོར་ཆུད་མི་གཞོན་ཅིང་སྤྲོད་པོ་ལེན་
པའི་སྒོ་རིག་བཅོས་མིན་རྒྱུད་ལ་བྱང་བ་ལྟ་བུའོ། །

སྒོ་འབྱོར་པའི་ཉགས་ནི། འབྱོར་པ་ཉགས་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུང་རབ་ཀྱན་ཀྱི་སྤྲོད་པོར་མཐོང་ནས།
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། ལས་འབྲས་
ལ་ཡིད་ཆེས་ནས་ཉེས་པ་སྤྲོ་ཞིབ་ལའང་འཛེམ་པས་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་
པོ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་འཛོམས་པ་ལ་དགའ་སྤྱད་ཀྱི་བསྐྱན་འཇུགས་པས་
དགའ་སྐྱབ་པ་ཆེན་པོ། ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་བཙུང་དང་

མི་འབྲལ་བས་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡན་ལག་དང་བཅས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱན་དུ་གོམས་པར་བྱེད་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་འོ། །ཡེངས་
ཀྱང་ཐུབ་ན་འབྱོངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཏྲ་ཅལ་ཅན་ཡེངས་པའི་ཆེ་ཏྲ་
འདོགས་ཀྱང་མི་ལྟོང་བ་བཞིན་དུ། མི་འོས་པའི་ས་ནས་སློ་སྦྱར་སོགས་མི་སྟོན་
པ་སློ་བྱར་བ་ཅི་བྱང་ཡང་། །ཁ་ཟེར་འབྱར་ཁ་བཏོང་བ་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་
འདས་ལའང་མང་། །རང་རེས་ལས་ངན་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་གོར་
མ་ཆག །གང་བདག་ལ་ཁ་ཟེར་རམ། །གཞན་དག་གཞོད་པར་བྱེད་པའམ། །དེ་
བཞིན་འབྱར་ཁ་བཏོང་ཡང་རུང་། །ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སྐལ་ལྷན་གྱིས། །ཅེས་
སྟོང་ཐག་པ་ནས་བྱང་བའི་ཆེ་འབྱོངས་པའི་རྟགས་སུ་གདའོ། །

༥ བཞི་པ་སློ་སྦྱོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འདའ་བར་མི་བྱ་བའི་དམ་ཆོག་རྣམས་
བསྟན་པ་ནི། འདི་ལ་གཉིས་ལས། རོན་ཆོན་མཐུན་པ་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་
བསྟན་པ་ནི། སྦྱི་དོན་གསུམ་ལ་རྟག་ཏུ་བསྐྱབ། །ཅེས་གསུངས་ཏེ། སློ་སྦྱོང་
ཁས་སྦྱང་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། སློ་སྦྱོང་ཐོ་ཅོར་མ་སོང་བ་དང་། སློ་
སྦྱོང་ཕྱོགས་རེ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འོ་ཅག་སློ་སྦྱོང་བ་ཡིན་པས་འདི་ཅམ་གྱིས་མི་གཞོད་ཟེར་
ནས་བཅས་པ་ཕྱ་མོ་བྱང་དུ་གསོད་པ་དང་སློ་སྦྱོང་འདི་ཡོད་ན་གཞན་ཅི་ཡང་
མི་དགོས་ཟེར་ནས། ཐེག་པ་སྦྱིའི་ལག་ལེན་དང་འགལ་བར་བྱེད་བ་རྣམས་
གཏན་མི་བྱ་བར། ཀ་རི་ཀ་ནས་གསང་བ་འདུས་པ་མན་ཆད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

བསྟན་པ་བྱ་བཞིར་ཉམས་སྲུ་ལེན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྫོ་སྤྱོད་བའི་མིང་བཏགས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ས་གཉན་
བརྒྱུ་ཤིང་གཉན་གཅོད། རྒྱ་གཉན་དགྲུག། འགོ་ནད་ཀྱིས་གང་བའི་སར་འཛེམ་
མེད་དུ་འགྲོ། དམ་ཉམས་འཆལ་བ་འབྲེས་ཁྱེར་སོགས་དང་ལྟ་སྤྱོད་བསྟན་པ་
ཀྱན་ཏུ་སྤང་ཞིང་། རྫོ་བོ་ཆེན་པོ་ཟླ་གཅིག་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙོང་
ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུ་གྱི་བར་བཀའ་རྒྱུད་ནམ་པར་དག་པའི་རྗེས་སྲུ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྫོ་སྤྱོད་བའི་ཡུལ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ། དབྲ་གཉན་བར་
མ། བཟང་ངན་འབྲིང་གསུམ། མཐོ་དམན་བར་གསུམ་ཀྱན་ལ་སྤྱོགས་རིས་
མེད་པར་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། ཉམ་མཁའ་མཐས་ཁྱབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་
སྤྱོད་རྗེ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་གོམས་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །སྤང་བྱ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་འདུལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་སྤྱོགས་རེ་བ་དང་ཉི་ཆེ་བའི་གཉན་པོ་
ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། ཉོན་མོངས་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་སྤྱིའི་གཉན་པོར་འགྲོ་བའི་
རྒྱལ་ཤེས་ནས་བསྐྱབ་དགོས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཀྱན་ཀྱང་ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་ལ་སྤྱིབ་ཅིང་། འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལ་སྤྱོར་བར་
མཚུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཀྱན་ལ་རིས་སྲུ་ཆད་པ་མེད་པར་འོང་བ་ལ་འདི་
དགོས་སོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ནི། དབྲ་འཇུན་སྤོང་ལེན་དབྲ་ཏུ་བྱ། ཞེས་གསུངས་
ཏེ། སྤྱིར་མི་དང་མི་མ་ཡིན་ཀྱན་ལ་དབྲ་འཇུན་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་གི་ཁོང་

ཁོའི་རྒྱུན་བྱེད་ཅིང་མི་མ་ཡིན་ཀྱང་གྲིས་འདི་དང་བྱེ་མ་བར་དོ་ཐམས་ཅད་དུ་
འཁོན་དུ་བབྱང་ནས་གཞོད་པ་སྒྲེལ་བའི་རྒྱུན་དུ་འགྲོ་ཉིན་ཆེ། མི་ལ་ཡང་རང་གི་
དེན་གྲིས་བསྐྱངས་པ་དང་། ཉེ་གཡོག་ལ་འང་ནན་གྲིས་དག་འཇུན་བྱར་མི་རུང་
སྟེ། བྱས་ན་སྤར་ཕན་བཏགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་སོང་ནས་ཁོང་
ཁོའི་རྒྱུན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱིར་རོ། ཁོ་ན་དག་འཇུན་སུ་ལ་བྱ་ན། སྤྱིར་འཁོར་བའི་
སྒྲོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འབྱུང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད། ལས་དང་ཉོན་
མོངས་གྲིས་བསགས། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་བདག་འཛིན་གཙོ་བོ་ཡིན་
པས་ཆོས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཚོམ་པ་ཐམས་
ཅད་གྲིས་འདི་ལ་དག་འཇུན་བྱ་ཞིང་། གཞོམ་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པ་སྟེ། སྤྱོད་
འཇུག་ལས། བདག་གི་འདི་ལ་ཞེན་བྱ་ཞིང་། འཁོན་དུ་བབྱང་ནས་གཡུལ་སྤྱད་
དེ། རྣམ་པ་འདི་འདྲའི་ཉོན་མོངས་པ། ཉོན་མོངས་འཛོམས་བྱེད་མ་གཏོགས་
སོ། བདག་ནི་བསྐྱེད་ཀྱི་བསད་གྱུར་ཏམ། བདག་གི་མགོ་བོ་བཅད་ཀྱང་
སྤེལ། རྣམ་པ་ཀྱང་དུ་ཉོན་མོངས་པའི། དག་ལ་འདུད་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། བདག་འཛིན་སྤོང་བ་དང་། གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་
སྒོ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལ་འབད་དོ། དེ་ལྟར་རང་གཅེས་འཛིན་སྤོང་བ་ལ་འདི་
དགོས་པས། རྒྱ་མཚན་ཐམས་ཅད་གཞོམ་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
དག་གཉིན་བར་མ་ཡིད་དུ་མི་འོང་གི་རྒྱ་མཚན་སྒོ་བཏགས་ནས་ཆགས་སྤང་
སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་གཞོམ་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་འཁོར་བའི་ཆོས་ཀྱང་ལ་ངས་པ་མེད་

ཅིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་དག་གཉིན་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། པ་ནི་བྱ་ཉིད་མ་ནི་ཆུང་
མ་ཉིད། །སྒྲེ་བོ་དགར་གྱུར་པ་ཡང་བཤེས་ཉིད་དང་། །སྒྲོག་པ་ཉིད་དུ་མཆིས་
པས་དེ་སྦྱང་དུ། །འཁོར་བ་དག་ན་ངེས་པ་འགའ་མ་མཆིས། །ཞེས་སོ། །

“དོགས་པ་ཆེ་བའི་^{༡༩}སར་མཁར་ཅིག་ཟེར་བ་ལྟར། ཆོས་འབོ་བའི་སྒྲོ་
ཡོད་པ་རྣམས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲོམ་པར་སྒྲོན་པ་ནི། བཀོལ་བ་རྣམས་ལ་ཏྭ་ཏུ་
སྦྱང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཀོལ་བ་ལྡེལ་ས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་དཀོན་མཆོག་
གསུམ་མཁན་སྒྲོབ་དང་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་སྒྲོམ་དང་པ་མ་སོགས་འིན་
ཆེ་བའི་གནས་རྣམས་ལ་མི་ལེགས་པ་ཆུང་དུ་བྱས་ནའང་སྤྲིག་ཤིན་ཏུ་ལྷི་
བས་ཁོང་ཁྱོ་སོགས་མ་ཞོར་བ་བྱའོ། །གཉིས་པ་དུས་ཀྱན་དུ་རང་དང་གཞི་
གཅིག་ཏུ་འདུ་བའི་ནང་མི་ཀྱན་ལ་ཉོན་མོངས་སྒྲེ་བའི་སྒྲོ་མང་བས་བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྦྱང་རོ། །གསུམ་པ་སྦྱབ་ཅུན་ཀྱན་རང་ལ་འགན་”བདོས་^{༢༠}སུ་སྦྱང་བ་ལ་མི་
ལེགས་པ་ཆུང་དུ་བྱུང་ནའང་། སྦྱིང་ནས་ཡི་རང་འཆོར་བ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྦྱང་བར་བྱའོ། །བཞི་པ་རང་ངེས་པར་ཅི་ཡང་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་། ཆུར་ནག་གེ་
བའི་རིགས་འོང་བས། དེ་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་སྦྱང་དགོས་ཏེ། ཞེ་སྤང་
གི་མེ་འབར་ན་སྦྱིང་རྗེའི་རྒྱན་ཐག་ཆད་ཟེར་བ་ལྟར་འབྱུང་ཉོན་ཆེའོ། །ལྡེ་བ་རང་
ལ་འདི་བྱས་མེད་ཀྱང་མིང་ཐོས་མཐོང་བ་ཅུ་གྱིས་མི་འདོད་ཅིང་། ཡིད་ཁར་
མི་འོང་བའི་རིགས་ཡོད་པས། དེ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཀར་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ།

༡༩ མ་གྱི། ༢༤བཤེན། དོགས་པ་ཆེ་བའི་ *ཨ་ཀླ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས། དོགས་ཆ་བ

༢༠ མ་གྱི། ༢༥འཤེན། བདོས་ *ཨ་ཀླ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས། འདོས་

ཁོང་ཁོ་འབྱུང་བའི་སྒོ་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་ཉི་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཀུན་ལ་མཉམ་སྦྲེལ་ས་པ་འོང་བ་ལ་འདི་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་གཞན་དག་ལ་སྦྲེལ་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱིར་ཐོས་བསམ་སོགས་གང་གི་སྒོར་འཇུག་ཀྱང་། མ་ཐུན་རྒྱུ་འདྲིམ་ན་འོང་ལ། མ་འདྲིམ་ན་མ་འོང་བ་ཤིན་ལྟ་ཡིན་ལ། ཆོས་འདིའི་སྒོར་ཞུགས་ཏེ་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་སྒོ་སྦྱོང་བ་ཅིག་ལ་དེ་དག་མ་འདྲིམ་ན་དེ་ཉིད་རྒྱུ་དུ་བྱས་ཏེ་གོམས་པར་བྱས་ན། ཕྱི་ནང་གི་འགལ་རྒྱུ་གང་ལ་འང་ཉམ་ང་བ་དང་བག་ཆ་བ་མེད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ལུས་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐོགས་ཐོན་པར་འགྱུར་རོ། །

ཉམས་ལེན་གྱི་ཆེ་སྦྱོང་ལམ་ཆུགས་ཐུབ་པ་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། འདུན་པ་བསྐྱར་ལ་རང་སོར་བཞག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དུས་ཀུན་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། ལུས་ངག་གི་སྦྱོང་བ་གསར་ལྗས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་དང་མི་མ་ཐུན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །འཆད་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས་སྒོ་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་ཕྱིར་མངོན་ཆོན་ཆུང་ལ། འོན་གྱིས་ཆོད་ཆེ་བ་ཅིག་དགོས་གསུང་།

སྒོ་སྦྱོང་གི་སྒོར་ཞུགས་ནས་གཞན་སྦྱོན་བརྩོད་དུ་མི་རུང་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། ཡན་ལག་ཉམས་པ་བརྩོད་མི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་སྒོར་སྦྱོན་ཆགས་པས་མི་དང་མི་མིན་ཀུན་གྱི་སྦྱོན་བརྩོད་པ་སྤང་བར་བྱའོ། །

གཞན་གྱི་འབྲལ་པ་ལ་བརྟག་ཏུ་མི་རུང་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གཞན་ཕྱོགས་

གང་ཡང་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁོ་བོ་སྒོ་སྤྲོད་བ་ལགས་པས་བདུབ་
ཅམ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་དེ་དང་འགྲོགས་བདུབ་བ་ཅིག་མི་འདུག་སྟུང་དུ་སེམས་
བ་དང་སྒྲ་བར་མི་བྱའོ། །

བསྒྲེམས་པའི་འབྲས་བྱ་རང་འདོད་ཀྱི་འཁྲིས་མེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་
པ་ནི། འབྲས་བྱ་རེ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒོ་སྤྲོད་བསྒྲེམས་
པའི་འབྲས་བྱ་འདི་ཕྱིས་བསྐྱས་པའི་འཁོར་བའི་དུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་
བ་ནམ་ཡང་མི་བྱ་ཞིང་། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པའི་གོ་འཕང་ལའང་རང་
དོན་དུ་རེ་བ་མི་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་
དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་
རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་སོ། །

ད་ནི་དེ་དག་དང་དོན་ཆེན་མཐུན་པ་ཆོག་ལྷག་གིས་སྟོན་པ་ནི། དུག་
ཅན་གྱི་ཟས་སྤང་། ཞེས་པ་ནི་སྤྱིར་ཁ་ཟས་བཟང་པོས་ལུས་བརྟས་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ཡང་། དེ་དུག་དང་འདྲེས་ན་འཆི་བའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལྟར། སྤྱིར་ཐོས་
བསམ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འབྱུང་ཡང་། དེ་དག་
ལ་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་དང་། བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་
དང་འདྲེས་ན་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྲེན་པའི་པའི་སྟོག་རྩ་གཅོད་པས། དག་
བ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་དང་མ་འདྲེས་པ་ལ་འབད་འཆོལ། གཞུང་བཟང་པོ་མི་
བསྟེན། ཞེས་པ་ནི་རང་ལ་རྩུང་ཞིག་བྱས་པ་ཞེ་ལ་བཟུང་ནས་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱུན་

འཇུགས་པ་ལ་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་གཏན་བྱར་མི་རུང་སྟེ། བྱས་ན་དེ་དག་ལ་
 དམིགས་ནས་བྱམས་སྟེང་རྗེས་སུ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤགས་
 འན་མི་ཆོད། ཅེས་པ་ནི་ཀུན་ལ་སྟེང་ལ་གཟེར་ཞིང་དང་ཁ་སྤྲོག་པའི་ཤགས་
 འན་སྤྱོད་བར་མི་བྱ་སྟེ། རིན་པོ་ཆེ་འཆད་ཁ་བའི་ཞལ་ནས། འདིའི་དུས་སུ་ཁྱོད་
 གྱིས་ཉེས་པ་འདི་བྱས། ངས་གཙང་ཡ་མེད་བྱས། བྱས་མ་བྱས་མི་ལ་མི་སྤང་།
 ཞེས་ཤགས་ཀྱི་ཐེང་བ་ཤ་ར་ར་བཟང་ཅ་ན་ཆོས་ལ་ས་བོན་ཡང་མེད་བྱ་བར་
 བསྟན་པ་ཡིན་གསུང་། འཕྲང་མི་བསྐྱུག་ཅེས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་
 ཅུང་ཟད་བྱས་པ་ཞེ་ལ་བཞག་ནས་སྐབ་པའི་ཆེ་གཞོད་ལན་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་ཏེ།
 ཆོས་འདིའི་སྒོར་ཞུགས་ནས་དེ་ལྟ་བུ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། གཞན་གྱི་གཞོད་པ་
 དང་སྐྱུག་བསྐྱུལ་རང་ལ་ལེན་པ་དང་གཏན་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གནད་ལ་མི་
 དབབ་ཅེས་པ་ནི་ཀུན་སྒྲོང་སྒྲོན་ཆགས་པས་གཞན་གྱི་མཆོང་འབྲུ་བ་ལྟ་བུ་ནི་
 གནད་ལ་དབབ་པ་སྟེ། དེ་འབྲུ་བ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པ་ཀུན་ལ་བྱར་མི་རུང་སྟེ།
 དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་སྟངས་དུ་སྐྱུག་བསྐྱུལ་སྒོག་ལ་བབ་པ་ཅམ་འོང་བའི་ཉེན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཛོ་ཁལ་སྤང་ལ་མི་འབྱོ་ཞེས་པ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་
 སྤྱི་སོན་མི་འདོད་པའི་ཁུར་ལྟ་བུ་སྤང་བ་དེ་ཐབས་ཀྱིས་རང་ལ་མི་འབབ་པར་
 གཞན་ལ་འགལ་བ་ལ་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་གཏན་བྱར་མི་རུང་བ་ནི་སྤྱར་བ་ཞིན་
 རོ། །འབྱོགས་ཀྱི་ཅེ་མི་གཏོད། ཅེས་པ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་སོན་གཞན་
 ལ་ཕན་བཏགས་པའི་ངོ་སོ་ལྟ་བུ་ཅིག་འོང་དུ་རེ་བ་དེ། དེ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་བྱས་

བ་ཡིན་ཞེས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟ་བུ་སྒོ་སྤྲོད་བས་བྱར་མི་རུང་
 བ་ནི་སྤར་ལྟར་རྟོ། །ལྟ་བུ་དུ་མི་དབབ་ཅེས་པ་ནི་འཛིག་བརྟེན་པའི་ལྟ་བརྟེན་
 ཚུལ་ཉེས་ན་རང་སྟོག་གཙོད་དུ་འོང་བ་ལ། ལྟ་བུ་དུ་བབ་ཅེས་ཟེར་བ་ལྟར་
 རང་ཅག་ཆོས་སྒྲོར་ཞུགས་པ་ཀུན་གྱི་ཡུལ་། ཐོས་བསམ་སྒོ་མ་གསུམ་གང་བྱས་
 གྱུར་། བདག་འཛིན་གྱི་གསོས་སུ་སོང་ནས་ཁོ་རྒྱས་པའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་
 ཏུ་འདུག་ན་ལྟ་བུ་དུ་བབས་པ་ཟེར་རྟེ། ཅི་ནས་གྱུར་དེ་ལྟར་མ་སོང་བ་བྱ་
 འཆ་ལ། སྤྱིད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་སྤྱུག་མི་འཆོལ། །ཅེས་པ་ནི་རང་རེའི་སྤྱན་ཆོགས་
 གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བ་རོལ་ལ་མི་འདོད་པ་བྱུང་བ་སྤྱུག་པ་ལ་ཟེར་རྟེ། དེ་ལྟ་
 བུ་གཏན་མི་བྱ་བར་བསྐབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་སྒོ་སྤྲོད་བས་འདའ་བར་མི་བྱ་བའི་
 དམ་ཆོག་རྣམས་སོ། །

༥ ལྟ་བུ་སྒོ་སྤྲོད་གི་བསྐབ་བྱ་རྣམས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དོན་ཆོན་
 མཐུན་པ་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་གཅིག་གིས་
 བྱ། །ཞེས་གསུངས་རྟེ། ཟས་གོས་གནས་ཁང་སྤྱོད་ལམ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་
 ཐམས་ཅད་ལ་འདི་འབའ་ཞིག་གིས་ཟེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནན་ཏན་བྱའོ། །

ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་གཉིས། །ཞེས་པ་ནི་རི་སྤྱིད་འཆོའི་བར་དུ་ཐོག་
 མ་མལ་ནས་སྤང་བའི་ཆོ། འཕེན་པའི་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བཞད་པ་ལྟར། སྤང་
 གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་སྤྱོད་ལེན་གྱི་འཕེན་པ་བྲག་ཏུ་གཏང་ཞིང་། མཆོན་གྱི་ཐུན་
 བར་པ་ལ་ཉལ་བའི་ཆོ། ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་འཕེན་པ་བཞིན་གྲུབ་འདུག་ན་

དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ཐོབ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དང་མཇུག། དགེ་བའི་བཞེས་
གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་བརྒྱང་བའི་དོན་བྱུང་ལེགས་སྟུང་དུ་དགའ་བ་མང་དུ་
བྱའོ། །འཕེན་པ་བཞིན་མ་བྱུང་ན་དལ་འབྱོར་ཚུད་གཞོན་ཅིང་། ཆོས་ཟབ་མོ་
དང་མཇུག་བ་དོན་མེད་དུ་བྱེད་པ་དེ་མ་ལེགས། ཕྱིན་ཆད་དེ་ལྟར་མི་བྱའོ་སྟུང་
དུ་སེམས་པར་བྱའོ། །

ཉམས་སུ་བྱང་བ་སྤྲོ་བར་བསྐྱབ། །ཅེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ལེན་
ཅིང་རང་གི་བདེ་དགེ་གཞན་ལ་གཏོང་བ་དཀའོ་སྟུང་ན། ད་ལྟ་བསམ་པ་འབའ་
ཞིག་གི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་བྱུངས་པས་གོམས་པ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་ཆེ་གཏོང་ལེན་
ལ་དངོས་སུ་འབྱུག་པའང་མི་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པོ་གང་བྱུང་བཟོད་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ནི་ལུས་སེམས་གྱི་སྤྲིང་དུ་བདེ་
སྤྱད་གང་ཅི་བྱུང་ཡང་། རྒྱུན་ངན་ལམ་བསྐྱར་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱང་
ཚུབ་འགྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ། །གཉིས་པོ་སློག་དང་བསྟོན་ལ་
བསྐྱང་། །ཞེས་པ་ནི་རང་གིས་ཁས་བླངས་པའི་སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་བཅས་རང་
གི་དམ་ཆོག་ནམས་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་སྤར་བཤད་པའི་སྟོ་སྟོང་བའི་དམ་ཆོག་
ནམས་སློག་དང་བསྟོན་ཏེ་བསྐྱང་བར་བྱའོ། །

དགའ་བ་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ནི་དང་པོ་ཉོན་མོངས་གྱི་
གཉེན་པོ་བྱེད་དགལ་བར་དུ་སྒྲོག་དགལ་ ཐ་མར་རྒྱུན་གཙོད་དགའ་བས། ཉོན་
མོངས་ངོས་ཟེན་ཅིང་། ཉེས་དམིགས་བྱེད་ནས་སྒྲོ་དུ་མ་ནས་སྒྲོག་པའི་ཚུལ་ལ་

འབད་དེ་རྒྱན་འཐུད་མི་སྤྱོད་པར་བྱའོ། །

ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་བསྐྱུར། །ཅེས་པ་ནི་རང་གི་ཀྱན་སྦྱོང་ཐམས་
ཅད་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་དང། དེས་བྲངས་པའི་བྱང་ཆུབ་དོན་
གཉེར་གྱི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས། འཁོར་བ་ཇི་སྤྱིད་མ་སྦྱོངས་གྱི་བར་དུ་སྒོ་
གསུམ་གྱི་སྦྱོང་པ་དང། མཐོང་ཐོས་བྲན་རེག་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་དུ་བསྐྱུར་བར་བྱ་སྟེ། སྦྱེས་རབས་ལས། མཐོང་ངམ་ཐོས་སམ་རྗེས་སུ་
བྲན་ཡུང་རུང། །རེག་གམ་གཏམ་དུ་བརྗོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཡུང། །རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་
འགྲོ་ལ་པན་པ་ནི། །བདེ་དང་ལྡན་པ་རྟག་ཏུ་བབྱིད་ཡུར་ཅིག །ཅེས་དང། རིན་
པོ་ཆེ་འཆད་ཁ་བའི་ཞལ་ནས། བདག་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་ཡུང་སངས་རྒྱས་
པར་གྱུར་ཅིག །རེག་པ་དང་གཏམ་དུ་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡུང་དེས་སྦྱིན་བྱས་
ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སར་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་འགྲོ་བར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་
གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་དག་ཡུང་རྣམ་འབྱོར་འདི་དང་ལྡན་དགོས་པས། བྱུང་དང་གཉིང་
འབྱོངས་ཀྱན་ལ་གཅེས། །ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་དེ་ཡང་
ཡུལ་སེམས་ཅན་སྤྱོད་པ་རེ་བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྦྱེ་གནས་བཞིས་བསྐྱུས་པའི་
སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་སྤྱོད་པ་རེས་མེད་པ་དང། དེ་ཡང་ཉ་མ་ལྟ་ཁང་ལྟ་བུ་བྱ་
ཁ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་གོམས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འག་པོ་པའི་
ཞལ་ནས། རུག་སྟེ་སྦྱིན་པར་གྱུར་ཅིག །སྤུལ་ཏེ་ཟད་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པ་

ལྷ་བྱ་དང་། འཆད་ཁ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱ་གཤེགས་ཁར། སེ་ཆུང་བ་འདོད་པ་བཞིན་
མ་བྱུང་། དཀོན་མཆོག་གི་སྐུན་སྒར་མཆོད་པ་ཞིག་ཤོམས་དང་གསུང་།
ཐུགས་ལ་བཞེད་པ་གང་མ་བྱུབ་ལགས་ཞེས་ཞུས་པའི་ཆེ། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་
སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྦྱིང་ནང་དུ་ནག་ཕྱང་རེ་བ་ཅིག་འདོད་པ་ལ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲིང་
བ་ཅིག་ཁོ་ན་བྱུང་གསུང་ངོ་། །

རྒྱ་ཡི་གཙུག་པོ་ནམ་གསུམ་སྒྲིང་། །ཞེས་པ་ནི་སྤྱིར་བོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་
གང་བྱེད། བྱེ་བྲག་དུ་ཆོས་འདིའི་སྒྲོར་ཞུགས་ནས་སྒྲོ་སྒྲིང་བ་ལ། ཉན་གི་རྒྱེན་
དལ་འབྱོར་གྱི་ལུས་ཉེན་ལ་དད་པ་ཤེས་རབ་བཙོན་འབྱུས་སོགས་དཀར་ཆོས་
ནམས་ཆ་ཆང་བ། ཕྱིའི་རྒྱེན་མི་བར་བྱིས་མ་ཆོད་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཅིག་དང་མཇལ་ནས་དབྱེས་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པ། དེའི་སྐབས་སུ་ཟས་
གོས་སོགས་མ་ཐུན་རྒྱེན་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་ལ་བསྟེན་དུ་ཡོད་པ་ཅིག་བྱུང་
ན། རོ་བོ་རྗེ་དང་བཤེས་གཉེན་སྟོན་པ་མཇལ་བ་ལྟ་བུ་ཅིག་འོང་ཆོད་དུ་གདའ་
སྟེ། རང་ཅག་ཡོན་ཏན་ལ་སྐྱེད་རི་བཞིན་མི་འོང་བ་འདི་དག་གང་རུང་མ་ཆང་
བའི་སྐྱོན་དུ་སྤང་བས། མ་འོངས་པ་ན་འདི་དག་བསམས་པ་བཞིན་ཆང་ནས་
ཡོན་ཏན་ཡར་རོའི་ལྷ་བཞིན་འཕེལ་བའི་རྒྱར་ཆོགས་བསག་ཅིང་སྟོན་ལམ་
གདབ་པར་བྱའོ། །

རགས་པ་གང་ཡིན་སྟོན་ལ་སྐྱུང་། །ཞེས་པ་ནི། སྤྱིར་ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་
གཉེན་པོ་ལ་འབད་ཅིང་། བྱེ་བྲག་དུ་རང་རྒྱུད་ལ་ཞིབ་པའི་སྒྲོས་བརྟགས་ནས་

ཉོན་མོངས་གང་རགས་མངོན་ཆོད་ཆེ་བའི་གཉེན་པོ་འབད་ནས་བསྟེན་པར་
བྱའོ། །དོན་ཆེན་གང་ཡིན་སྒྲུང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་ནི་སྦྱིར་སྦྱིན་པ་རྒྱབས་ཆེ་
བ་བས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་བསྐྱུང་བ་སྟོབས་ཆེ་བས། དེ་གཞིར་བྱས་
ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་གནས་སྐྱབས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྲལ་བའི་བག་
ཆགས་བརྟན་པར་བྱ་བ་དོན་ཆེའོ། །

ཉམས་པ་མེད་པ་རྣམ་གསུམ་སྟོམ། །ཞེས་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་ལ་དད་གྲུས་མ་
ཉམས་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་ལ་བག་ཡོད་མ་ཉམས་པ་དང་། སྟོ་སྦྱིང་ལ་སྟོ་བ་མ་
ཉམས་པ་འོ། །སྒྲུབ་པ་ལ་དད་གྲུས་མེད་ན་ཡོན་ཏན་སྦྱེ་བའི་སྟོ་མེད་པའི་བྱིར་དང་།
བསྐྱབ་པ་ལ་བག་ཡོད་ཉམས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པའི་གོ་སྐྱབས་མེད་པའི་བྱིར་
ཏེ། ཉེས་ལྟར་ལ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་བག་མེད་པས་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོ་སྦྱིང་
ལ་སྟོ་བ་ཉམས་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་དད་པ་དང་། དེས་
བྲངས་པའི་འདུན་པ་སོགས་མེད་པས། ཁ་ཆོས་ཅམ་མ་གཏོགས་སྟིང་ནས་དོན་
གཉེར་མེད་པ་རྣམས་དེ་དག་གི་སྟོན་ནོ། །

འབྲལ་མེད་གསུམ་དང་ལྡན་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ནི་ལུས་སྒྲུབ་པ་དང་དཀོན་
མཆོག་སོགས་ཀྱི་ཞབས་ཏོག །ཕྱག་དང་སྟོར་བ་ལ་སོགས་དགེ་བའི་སྦྱོར་བ་
དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། དག་སྐྱབས་འགོ་ཡི་དམ་ཀྱི་བསྟོམ་བཞུས་སོགས་དང་མི་
འབྲལ་བ་དང་། ཡིད་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་མ་བྲལ་
བ་གཅེས་སོ། །

ལོག་ན་དེ་ཉིད་གཉེན་པོར་བསྐྱོམ། །ཞེས་པ་ནི། འགའ་ཞིག་ལ་སྒྲོམ་ལོག་
གི་སྒྲོ་སྒྲ་འདི་འདྲ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྒྲོ་སྒྲོང་བསྐྱོམས་པས་མི་ཁ་སྤང་དུ་སོང་། བདག་
འཛིན་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཆེར་སོང་། ཟས་གོས་སོགས་ལོངས་སྒྲོད་ཆུང་དུ་
སོང་། ཉན་གཤོན་གྱི་གཞོན་པ་སོགས་མང་དུ་སོང་སྟམ་ནས་སྒྲོ་སྒྲོང་སྟོང་མི་
འདོད་པ་བྱུང་ནས་ལྷོག་ཉེན་ཡོད་པས་དེ་འབྲེལ་ཆེན་ཆོས་འདིས་མི་བསྐྱུ། ཁོ་
པོ་ལ་བདུད་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲོ་ལོག་བྱུང་ངེས་སྟམ་དུ་
བསམས་ཏེ། འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ན་འདི་འདྲ་བའི་ཆོས་ལ་སྒྲོ་ལོག་པ་མང་།
དེ་ཐམས་ཅད་རང་རེའི་དེས་གོ་ཆོད་ནས་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
དང་རྒྱུད་འབྲེས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བསམ་མོ། །

ད་ངེས་གཙོ་བོ་ཉམས་སུ་སྒྲུང་། །ཞེས་པ་ནི་ཐོག་མེད་ནས་པ་^{༡༥}མཆོར་
ཉིང་པ་ལྟ་བུ་དན་སོང་སོགས་མི་ཁོམ་པའི་གནས་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདུག་འདུག་
པ་ལས། ད་ངེས་བྱི་ནང་གི་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་གིས་དལ་འབྱོར་བཟང་པོ་ཉིང་
པའི་སྐྱབས་འདིར་ཆེ་འདིའི་དོན་བསྐྱབ་པ་བས་བྱི་མ་པན་ཆད་གྱི་དོན་བསྐྱབ་
པ་གཙོ། དེ་ལ་འང་བཤད་སྐྱབ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་སྐྱབ་པ་གཙོ་བས། བྱང་ཆུབ་
གྱི་སེམས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་མན་ངག་ཆེག་སྤྱིལ་དུ་བསྐྱོམ་པ་གཙོ་
བས་དེ་བཞིན་དུ་མཛད་འཆོལ།

མ་འོངས་པ་ལ་ཉག་ཏུ་གོ་ཆ་བགོ། །ཞེས་པ་ནི་བྱི་མ་པན་ཆད་བྱང་ཆུབ་
མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་གནས་སྐྱབས་ཀུན་ཏུ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་དང་མ་བྲལ་བར་

༡༥ མ་བྱི། འཕྲུལ། མཆོར་ *ཨ་གྲུ་ཡོངས་འཛིན་གྱིས། འཆོར་

བྱ་སྐྱམ་པའི་གོ་བོ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་ར་དག་པ་ཅི་བྱེད་ཀྱན་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་ར་བསྟོ་བ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་གོམས་པར་བྱེད་
བ་གཉིས་ཏེ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྒྱ་ར་དགོན་མཆོག་སྟོན་
ལས་གསུངས་པའོ། །

དེ་ནི་དོན་ཆོད་མཐུན་པ་ཆོག་ལྷག་གིས་སྟོན་པ་ནི། གོ་ལོག་མི་བྱ། ཞེས་པ་
ནི་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐྱལ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་དབྱེན་བཅས་པ་ལ་སྟོང་རྗེ་གོམས་
པར་བྱ་དགོས་པ་ལས། ཆོས་ཐོས་བསམ་ལ་བརྩོན་པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་
ཟས་གོས་སོགས་ཅུང་ཟད་ཡོངས་པ་མཐོང་བའི་ཆེ་མིག་བརྟན་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་སྟོང་
རྗེའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་སྟོང་རྗེ་གོ་ལོག་གོ། །སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདུན་དགོས་པ་ལས། སྟོང་འཁོར་བའི་སྤུན་ཆོགས།
ཁྱད་པར་དུ་ཆེ་འདིས་བསྐྱུས་པའི་རྟེན་བཀྱར་སོགས་དོན་དུ་གཉེར་བ་ནི་འདུན་
པ་གོ་ལོག་གོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་དགོད་
པའི་གཉེར་སེམས་དགོས་པ་ལས་རང་སྟོང་ཉེ་ཞིང་གོགས་བྱེད་པར་རྫོམ་
ནས་དགོན་མཆོག་སྟོང་དགོར་དང་། བྱེད་ཟག་ཏུ་དགོ་འདུན་སྟོང་ཞལ་དུ་འདུ་
བའི་དགོར་གྱི་གཉེར་ལ་འཇུག་པ་ནི་གཉེར་སེམས་གོ་ལོག་གོ། །སངས་རྒྱས་
བྱང་སེམས་ཀྱན་གྱི་དགོ་རྩ་ལ་སྟོང་ཐག་པ་ནས་ཡི་རང་བྱས་ན་དགོ་རྩ་མང་དུ་
འཕེལ་བ་ལས། མིག་ཏུ་¹⁶མི་སྤྱག་པ་འགའ་ཞིག་ལ་མི་ལོགས་པ་ཅུང་ཟད་བྱུང་
ཟེར་ན་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱེད་པ་ནི་ཡི་རང་གོ་ལོག་གོ། །ཐོས་བསམ་སྟོན་

བ་ལ་བཙུན་པའི་ཆེ་དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅུང་ཞིག་བྱང་བ་དང་། འགའ་
ཞིག་གིས་གཞོན་པ་ཆུང་དུ་ཞིག་བྱས་ན་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལེན་དང་། གཞོན་
བ་ལ་རི་མི་སྤྱམ་པའི་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ལས། ཆོས་བརྒྱད་རྣམ་ཏྲིག་
གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་དབང་འདུལ་གཉིན་སྦྱོང་སོགས་ལས་བྱང་བའི་སྤྱག་
བསྐྱེད་སྒྲ་ཆོགས་བཟོད་པར་བྱེད་པ་ནི་བཟོད་པ་གོ་ལོག་གོ། རང་ཅག་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་སྦྱོར་ཞུགས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ཐོས་བསམ་གྱི་རོ་མུང་དགོས་
བ་ལས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཡོན་ལོངས་སྤྱད་པ་དང་། ཆགས་སྤང་གིས་
ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའི་དབང་འདུལ་གཉིན་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་རོ་མུང་བར་བྱེད་པ་
ནི་རོ་མུང་གོ་ལོག་། དེ་རྣམས་སྤང་བར་བྱའོ། རེས་འདྲིལ་མི་བྱ་ཞེས་པ་ནི་སྦྱོ་
སྦྱོང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་མ་ཆེས་པར། རེས་འགའ་བག་རེ་སྒྲོམ། གཙོ་བོར་ཆེ་
འདིའི་སོག་བྱུན་བྱེད། བར་བར་དུ་ལུས་ངག་གི་དགོ་བར་མིང་བཏགས་བག་རེ་
ཡང་བྱེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ཚོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཅེ་གཅིག་
ཏུ་འདི་ཉིད་ལ་འདྲིལ་བའི་རིགས་ཏེ། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
བཟོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱེད་རོ། རྟོལ་ཆོད་དུ་སྤྱང་ཞེས་པ་ནི་སྤྱར་
གྱི་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཏེ། ཆོས་ཆོས་མེད་པར་འདུན་མ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་ལ་འདྲིལ་
བའི་དོན་ནོ། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀྱིས་ཐར་པ་བྱ། ཞེས་པ་ནི་དུས་ཀུན་ཏུ་སྤྱར་
བཤད་པའི་འཕེན་པ་རིང་བྱང་བར་མའི་སྒྲོ་ནས་ཅིང་བ་དང་ཞིབ་པར་སྒྲོ་གསུམ་
གྱི་སྦྱོད་པ་ཀུན་སྦྱོང་དང་བཅས་པ་ལ་བཏགས་ནས་སུན་དབྱང་བ་དང་། ཡིད་

རང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དུས་འདའ་བར་བྱའོ། །ཡུས་ཆེ་མི་སྒྲོམ། ཞེས་པ་ནི་རང་
 རེས་གཞན་ལ་ལན་ཅུང་ཞིག་བྱས་པའི་ཡུས་གྱིས་ཀུན་”ཏུ”^{༣༧} ངག་ཏུ་འདོན་ཞིང་
 བཟང་བའི་རྣམ་པ་མི་བྱ་སྟེ། རིན་གྱིས་ཡུས་རིགས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
 གསུང་རིགས་པ་ལས་མི་གསུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཀོ་ལོང་མི་བསྐྱམ། ཞེས་པ་ནི།
 རྟེན་བཀྱར་སོགས་ཀྱི་མཐོ་དམན་ཅུང་ཞིག་ལ་ཀོ་ལོང་བསྐྱམ་པར་མི་བྱ་སྟེ།
 དེ་ལྟ་མིན་ན་ཤགས་ངན་གོད་པར་མི་རུང་བ་སོགས་ཀྱི་དམ་ཆིག་རྣམས་དང་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུད་ཅམ་མི་བྱ། ཞེས་པ་ནི། སྒྲོམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་བཙོན་
 འབྱས་ཚེ་མ་པའི་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། དང་པོ་གསར་སྤྲས་ཅུང་ཞིག་བྱས་ནས་ཐོར་
 འདོག་པས་མི་འོང་སྟེ། དུས་ཀུན་”ཏུ”^{༣༨} ཚུ་བོ་ཆེན་པོའི་རྒྱུན་ལྟར་བར་མ་ཆད་
 ཅིང་། གཞུ་མོའི་རྒྱུད་ལྟར་ཁང་ཐང་པའི་སྒོ་ནས་བཙོན་དགོས་ཏེ། བསྐྱགས་
 འོས་བསྐྱགས་བསྟོད་ལས། བྱད་པར་འཕགས་པར་བགྱི་བ་ལ། །ཁྱོད་ལ་ཐང་
 སྟོད་འགའ་མ་བྱུང་། །དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་བྱད་པར་རྣམས། །ཐོག་བྱང་རིམ་པ་དབྱེར་
 མ་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོར་ཆེ་མི་འདོད་ཅེས་པ་ནི། བན་ཅུང་
 ཞིག་བྱས་པར་ལན་དེ་མ་ཐག་རེ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་འབྲེལ་རིགས་ལ་བཟང་བྱས་མ་
 བྱས་མི་གདལ། འོར་ཆེ་ཟེར་བ་ཅམ་ཡང་ཁ་ནས་མི་འོང་བ་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་
 སྤང་བར་བྱའོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཆད་ཁ་བས་དེ་ལྟར་སྐྱགས་
 ཉམས་སུ་བཞེས་པས་ལེགས་པར་འཁྱུངས་ཏེ། ཞལ་ནས་སྐྱགས་རངས་པའི་

༣༧ མ་གྱི། ༡༩ན་ན། ཏུ *ཏུ

༣༨ མ་གྱི། ༡༩བ་ན། ཏུ *ཏུ

གསུང་བྱོན་པ་ནི། རང་གི་མོས་པ་མང་བའི་རྒྱལ། །སྤྱག་བསྐལ་གཏམ་ངན་
ཁྱད་བསད་ནས། །བདག་འཛིན་འདུལ་བའི་གདམ་ངག་ཞུས། །དེ་ནི་ཤི་ཡང་
མི་འགྲོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སྦྱོང་བ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༥ གཉིས་པ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་ལ། གང་ལ་འདོམས་
པའི་ཡུལ། དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་བསྟན་པའི་དུས། དོན་དམ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་གི་གདམས་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། སྟོད་རུང་གི་ཆོས་དང་
ལྡན་པ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་ཡི། གཞན་དུ་ན་ཉིས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་
སྟོད་རུང་གི་ཆོས་ལྡན་དུ་ངི་ལྟར་ཤེས་རུས་སྟམ་ན། དུ་བ་ལས་ནི་མེར་ཤེས་
དང་། །རྒྱ་སྐར་ལས་ནི་རྒྱར་ཤེས་ལྟར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སློ་ལྡན་
ཀྱི། །རིགས་ནི་མཆོན་མ་དག་ལས་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་རོལ་
ཀྱི་ལུས་ངག་གི་མཆོན་མ་ལས་དཔག་པར་རུས་སོ། །མཆོན་མ་ངི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་གསུང་དུ་ཐོས་པའི་ཆེ་དགའ་མགྲུ་རངས་པ་དང་། དེས་
བངས་པའི་ལུས་ཀྱི་མཆོན་མ་བ་སྤྱུ་ལྡང་ཞིང་། མིག་ནས་འཆི་མ་འབྱུག་པ་
སོགས་མི་འབྱུལ་བའི་མཆོན་མ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། འདུག་པ་ལས། སོ་སའི་
སྐྱེ་བོའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ན། །ནང་དུ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་
དུ་འབྱུང་། །རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་བྱུང་མཆི་མས་མིག་བརྒྱན་ཞིང་། །ལུས་ཀྱི་བ་
སྤྱུ་ལྡང་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སློ་ཡི་ས་བོན་

ཡོད། །དེ་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྒྲོད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །སྒྲོད་མིན་ལ་
 བཤད་ན་འགའ་ཞིག་མི་མོས་ཤིང་སྒྲག་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོང་ཉིད་སྒྲོང་བར་འགྱུར་
 ལ། སྒྲངས་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་སྟུན་ཕྱང་བས་ཆོས་
 སྒྲངས་པའི་ལས་དབང་གིས་ངན་འགྲོ་སྟུ་མེད་དུ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་
 ཞིག་མོས་བ་ལྟར་སྒྲང་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལོག་པར་བཟུང་བའི་
 དབང་གིས་སྒྲོང་པའི་དོན་མེད་པའི་དོན་ནོ་སྟུ་མེད་དུ་འབྱུང་ནས་དཀར་ནག་གི་
 ལས་འབྲས་ཁྱད་དུ་གསོད་པའི་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྷུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །སྒྲར་བཤད་བ་ལྟ་བུའི་སྒྲོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་བ་ལ་བཤད་ན་སྒྲོང་བ་
 ཉེན་འབྱུང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གོ་ནས་སྒྲོང་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་
 པས་ཉམས་སྟུ་ལེན་པའི་སྒྲོད་རྒྱུད་གི་རྒྱུར། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་བསྐྱུང་བ་
 སོགས་ཐབས་ཆ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་བ་ཐར་ལམ་
 རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲུག་པ་ལས། རྟག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་
 ཡང་དག་མྱེད་ཏེ་གནས་པར་འགྱུར། །སྦྱིན་བ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སྒྲིང་
 རེའང་བསྟེན་པར་བྱེད། །བཟོད་བ་སྒྲོམ་བྱེད་དེའི་དགོ་བ་བྱང་ཆུབ་ཏུ། །འགྲོ་
 བ་སྒྲོལ་བར་བྱ་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་བསྒྲོ་བྱེད་ཅིང་། །རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །

༥ གཉིས་བ་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒྲོང་བཤད་པའི་དུས་ནི། བརྟན་བ་
 ཐོབ་ནས་གསང་བ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་

ཅན་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ། ཐོག་མར་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་བརྟན་པར་བྱས་
ནས་ཕྱིས་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་འཇུག་པའང་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་འདི་པའི་ལུགས་
ཀྱི་ཐོག་མར་སྤོན་འགྲོ་ཏེན་ཀྱི་ཆོས་བཞི་སེམས་པ་དང་། དངོས་གཞི་གཞན་
དོན་དང་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡན་ལག་དང་བཅས་
བ་ལེགས་པར་གོམས་པ་ལས། ཐབས་ཀྱི་ཆ་ལ་གོམས་པ་བརྟན་པའི་ཐེས་སུ་
གསང་བ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤྲོད་སྤོན་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །

དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྤྲོད་གི་སྐབས་སུ། ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་ལྟ་བུར་
བསམ། །མ་སྐྱེས་རིག་པའི་གཤེས་ལ་དབྱད། །གཉིན་པོ་ཉིད་ཀྱང་རང་སར་
གྲོལ། །ལམ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཀྱན་གཞིའི་རང་ལ་བཞག །ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཆོག་
ཀྱང་དང་པོས་ནི་གཟུང་བས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་
དབབ་ཚུལ། གཉིས་པ་ནི་འཛིན་པས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་
གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ། གསུམ་པ་ནི་དབྱེད་མཁན་རང་ཉིད་ཀྱང་བདེན་མེད་དུ་
ཤེས་ཚུལ་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་དབྱད་སྒོམ་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ། །ཀྱང་བ་ཐ་མ་ནི་དབྱད་
ནས་མ་རྟེན་པའི་དོན་ལ་བྱིང་གོད་དང་བལ་བར་འཛིག་སྒོམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཉམ་
གཞག་ཏུ་སྤྲོད་བའི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། ཐེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྲོད་ཚུལ་ནི། ཐུན་
མཆོམས་སྐྱུ་མའི་སྐྱེས་བུར་བྱ། །ཞེས་འོག་ནས་སྤོན་ཏེ། དེ་དག་ནི་དོན་དམ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་སྤོན་པ་འཆད་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལྟ་
ཆད་མེད་པའོ། །

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་བྲང་ངེས་ཀྱི་
གསུང་རབ་ཀྱི་ཚུལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་ལུང་བསྟན་པ་
མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱོད་ཡབ་སྐུ་སྤྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཕགས་པ་ལྷ་བའི་ཞབས་
ཀྱི་ཞལ་སྐྱ་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་གཏན་ལ་བབ་པ་ཉིད། རྒྱལ་བའི་དགོངས་
པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཀའ་བར་རྫོང་པོ་ཆེན་པོ་སྐུ་ཅིག་བཞེད་དེ། སྒྲིང་ཉིད་
གང་གིས་རྟོགས་ཞེན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ལུང་བསྟན་ཅིང་། །ཆོས་ཉིད་
བདེན་པ་གཟིགས་པ་ཡི། །སྐུ་སྤྱོད་སྒྲོ་བ་མ་ལྷ་གསལ་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་
མན་ངག་གིས། །ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བཞེད་པ་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཁྱེན་རབ་དང་
ཐུགས་རྗེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་བདག་ཉིད་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་
པར་འཕྱུལ་བ་ཤར་ཅོང་ཁ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཞེད་པ་བཞིན་གཏན་ལ་
དབབ་པ་ལ།

༥ མ་རིག་པ་ངོས་གཟུང་ཞིང་དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བསྟན་པ། དེ་སྒྲིང་པ་
ལ་བདག་མེད་ཀྱི་སྐྱ་བ་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་ཤིང་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མ་རིག་པ་ནི་རིག་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་སུ་གྱུར་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིག་པ་ལས་གཞན་ཅི་མ་དང་། རིག་པ་བཀག་ཅིང་ཀྱི་མེད་
པ་མི་མཐུན་སྟོགས་མ་ཡིན་ཞིང་། རིག་པའི་འགལ་ལྷ་མི་མཐུན་སྟོགས་སུ་
གྱུར་པའོ། །རིག་པ་འང་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མི་བྱ་ཡི། བདག་མེད་པའི་དོན་

ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལོ། །དེ་བས་ན་དེ་ནི་བདག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་
ལ་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་སོ། །དེ་དག་གི་དམིགས་
ཡུལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་
གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་སྟེ།

དེ་ཡང་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དགག་བྱ་ཏེ་ཅང་བྱུང་ཆེས་པ་
དང་། བྱུང་ཆུངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆད་ཟེན་པ་ནི་མེད་མི་རུང་གི་ཡན་ལག་སྟེ།
དགག་བྱ་བྱུང་ཆེས་ན་ཡོད་པ་དང་བདེན་པར་ཡོད་པ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་ནས་
གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་བདེན་པ་འགོག་པ་ཁས་ལེན་ཅིང་། འགོག་པའི་རྣམ་བཞག་
བྱེད་པ་ན་བདེན་ཡོད་ཞིགས་པའི་ལྷགས་སུ་བྱས་པའི་ཆེ་ཡོད་པ་ཆད་བྱུང་
འཛིག་མི་ཤེས་པར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་
ཅད་འབྲུལ་ངོ་འབའ་ཞིག་གི་རྣམ་གཞག་ཏུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་ཆད་མས་བྱུང་པ་
རང་ལྷགས་ལ་འཛིག་མི་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་བགྲོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་གཞིའི་ལྷ་བ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་
གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་བསྐྱོམ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆོ། ཐབས་དང་ཤེས་
རབ་ཡ་མ་བྲལ་བ་རྒྱང་འདུག་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་སུ།
ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱིས་གང་ཟག་གཅིག་གི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་
ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་ནས། འཁོར་བ་ཇི་སྟོང་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་
དུ་ལྷན་བྱུང་རྒྱུན་མི་འཆད་ཀྱི་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཚུལ་

སོགས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་ཀུན་གྱི་རྣམ་བཞག་ཆེར་འཁྲུགས་པར་འགྱུར་རོ། །

ཐུབ་ཆུངས་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆོས་གྱི་སྒྲིམ་བཞི་
བཀའ་སྒྲུལ་བ་རྣམས་སྤྲི་རྩི་བཞིན་པར་རང་སྟེ་ཀུན་མཐུན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདག་མེད་ཅེས་པའི་མེད་རྒྱུའི་བདག་ངོས་འཛིན་པའི་ཆོ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་
དག་ཆོས་གྱི་བདག་དང་དེ་བཀག་པའི་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གྱི་རྣམ་གཞག་གྱུང་
མི་བྱེད་པར་བདག་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲིམ་གྱི་དོན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་
དང་། དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩིས་ཡོད་གྱིས་སྟོང་པ་ཅན་ལ་མཛད་
དོ། །རྣམ་པར་རིག་པ་ཅན་གྱི་ཚུལ་སྤྲོ་བའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་བདག་མེད་ཅེས་
པའི་སྒྲིམ་གྱི་དོན་ལ། གང་ཟག་དང་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་པ་གཉིས་ལས། སྤྲ་མ་
ནི་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ངོ་བོ་ཐ་
དད་པ་ཆོས་བདག་དང་། དེས་སྟོང་པ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་དུ་མཛད་དོ། །

ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་ལ་ཐལ་རང་གཉིས་ལས། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ནི་
བདག་མེད་ཅེས་པའི་སྒྲིམ་གྱི་དོན་བདག་མེད་གཉིས་སུ་མཛད་པ་དང་། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་ཚུལ་སྤྲོ་བ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་ནི།
རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་སྒོ་བྱུར་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱས་འཁྲུལ་བར་མ་སྐྱེད་པའི་དབང་
པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་དངོས་པོ་རང་མཆོན་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པས་
རྟོག་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། རྟོག་མེད་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་
དབང་གིས་བཞག་པའི་རང་བཞིན་ནམ། རང་མཆོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པས།

ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་རྒྱུའམ། འགོག་རྒྱུའི་བདག་
ནི། གནོད་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཡིན་པའི་དོན་གྱི་
སྟོང་ལུགས་ཏེ། དེ་དག་བཀག་པའི་དོན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་མཛད་དོ། །ཁོད་
སྤྲ་རབས་པ་འགའ་ཞིག་བདག་མེད་ཅེས་པའི་མེད་རྒྱུའི་བདག་མཐར་སྐྱག་
དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དབྱུང་བཅོད་དུ་མཛད་ཅིང་། དེ་དང་མཐར་སྐྱག་
དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་བ། དེའི་ངོར་སྐྱར་ཚུགས་པ་དང་། དེའི་
གཞལ་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་མཛད་ནས། མཐར་སྐྱག་དཔྱེད་པའི་རིགས་
ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡོད་ན། དེའི་དབྱུང་བཅོད་ཡོད་དགོས། དེ་ཡོད་ན་བདེན་པ་
ཡོད་པར་བཟུང་ནས། འགའ་ཞིག་མཐར་སྐྱག་དཔྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
མེད་ཅེས་སྒྲ་ཞིང་། དེ་ཡོད་ན་རྩ་བའི་དགག་བྱ་ལོག་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་
ཡོད་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དབྱུང་བཅོད་ཡོད་དགོས། དེ་ཡོད་ན་བདེན་པར་ཡོད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར། འགའ་ཞིག་དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་བྱུང་ཡིན་
ཏེ། རིགས་ཤེས་ཀྱི་དབྱུང་བཅོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་སྒྲ་ལོ། །འགའ་ཞིག་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞལ་བྱ་མིན་ན་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། རིགས་ཤེས་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་
བྱས་ན་རྩ་བའི་དགག་བྱ་ལོག་པར་འགྱུར་བས་སྟམ་དུ་བསམས་ནས། རིགས་
ཤེས་ཀྱི་ལྷོག་པ་ནས་གཞལ་བྱ་མེད་ཅིང་། རྗེས་དཔག་གི་ངོས་ནས་སྤང་སྟོང་
ཆོགས་པ་གཞལ་བྱར་འཛོག་པས་སྒྲོ་སྐྱར་གྱི་མཐའ་ལས་གྲོལ་ལོ་ཞེས་སྒྲ་ལོ། །

རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་པ་ཀུན་གྱིས་ཆོས་མངོན་པ་རྩ་འགྲེལ་ནས་གསུངས་
 པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་མི་མཛད་ལ། དེའི་ཆེ་དེ་དག་
 ཀུན་གྱིས་འདོད་པ་ལྟར་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བྱས་པའི་མ་རིག་པ་དང་འཛིག་
 ལྟ་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན་ལ། ཀུན་བཏགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་སྒོ་
 བསྐྱར་བ་འབའ་ཞིག་མ་གཏོགས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་མེད་པས་དེ་དག་
 འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་རུང་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། གང་དག་དུད་འགྲོར་བསྐྱལ་
 མང་བརྒྱལ་གྱུར་ལ། །དེས་ཀྱང་མ་སྦྱེས་ཏྲག་འདི་མ་མཐོང་ལ། །ངར་འཛིན་དེ་
 དག་ལ་ཡང་འཇུག་མཐོང་སྟེ། །ཞེས་སོ། །ཀུན་བཏགས་ཀྱི་འཛིན་པས་བཟུང་
 བ་ལ་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་དགག་བྱའི་ཆད་དུ་བྱས་ན། དགག་བྱ་
 རྒྱབ་རྒྱུངས་པས་དེ་བཀག་པའི་དོན་རྟོགས་པ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། འཁོར་
 བ་ལས་གོལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་སོགས་ལ་ངར་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་སྟན་སྤང་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། རི་སྤྱང་སྤང་པོར་འཛིན་ཡོད་ལ། །དེ་སྤྱང་
 དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་སྦྱེ་བ་
 ཡིན། །ཞེས་སོ། །

༥ རང་གི་ལུགས་ནི་མ་རིག་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་
 གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ནི་ལྟན་སྦྱེས་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་པ་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱི་ཡུལ་
 འོས་འཛིན་པ་ལ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅུ་ལ་ཆད་གྲུབ་འཛོག་ཤེས་མི་ཤེས་

གཉིས་ལས། བྱེ་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མི་ཤེས་ལ། རང་གི་སྡེ་བ་ཀུན་གྱིས་
ནི་ཤེས་ཤིང་། ཤེས་བ་ལ་འང་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ལུས་
བ་འཛོག་ཤེས་མི་ཤེས་གཉིས་ལས། རང་རྒྱུད་བ་མན་ཆད་ཀུན་གྱིས་ཆོས་དེ་
ཆད་བྱུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་བ་ཡང་། འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས་བ་ཅམ་གྱི་
དོན་ལ་ཆད་བྱུབ་འཛོག་མི་སྤུབ་བར་འདིའོ་ཞེས་ཐ་སྙད་བཏགས་བའི་བཏགས་
དོན་བཅའ་ནས་རྟེན་ན་ཆད་བྱུབ་ཏུ་འཛོག་ལ། མ་རྟེན་ན་ཆད་བྱུབ་ཏུ་མི་བཞེད་
བས་རྟོག་བཏགས་ཅམ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཆད་མས་
བྱུབ་བ་མི་བཞེད་དོ། །འབགས་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་བ་རྩེ་བའི་ཞབས་
ཀྱིས་བགལ་བ་ལྟར་ན། རྟོག་བཏགས་ཅམ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་གཞལ་བྱ་
འངལ་བྱེད། ཐོབ་བྱ་ཐོབ་བྱེད་སོགས་ཆད་བྱུབ་འཛོག་བར་བྱེད་བ་ནི། སངས་
རྒྱུས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་བསྟན་བའི་སྟོང་པོ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་བར་འགེལ་བའི་
སྟོ་མད་དུ་བྱུང་བ་སྟེ། མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲུལ་ནས། ཆོས་རྣམས་སྟོང་བ་
འདི་ཤེས་ནས། །ལས་དང་འབྲས་བྱ་བསྟན་བ་གང་། །དོ་མཆར་བས་ཀྱང་འདི་
དོ་མཆར། །མད་བྱུང་བས་ཀྱང་འདི་མད་བྱུང་། །ཞེས་སོ། །

༥ དེས་ན་གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་དུ་སྟོའི་དབང་གིས་བཞག་
བ་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་བྱུབ་པའི་ཡོད་བ་ནི། མ་དེག་བ་ལྟན་
སྟེས་ཀྱི་འཛིན་བས་སྟོ་བཏགས་པའི་ཡུལ་བདེན་ཆད་དོ། །དེ་འདྲ་བ་དེ་གཞི་
གང་ཟག་གི་སྟོང་དུ་བཀག་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཕྱང་པོ་སོགས་

ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་བཀག་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཡིན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་
བ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་
མ་ལས་པའི་ངོ་མོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་
དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པས་བཏགས་ཚུལ་
ནི། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། ལྷ་ཆོགས་ཡིད་དགའ་མེ་རྟོག་ཁ་བྱེ་
ཞིང་། །གསེར་གྱི་ཁང་མཆོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་བ། །འདི་ན་དེ་ལ་འང་བྱེད་པོ་
འགའ་མེད་དེ། །དེ་དག་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། །རྟོག་པའི་དབང་
གིས་འཛིག་རྟོན་རྣམས་བཏགས་ཏེ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་
བཞག་པར་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟོན་མ་
རིག་རྒྱུན་ཅན་དུ། །གང་ཕྱིར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་
འཛིག་རྟོན་འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་
འགྲེལ་པར་འཛིག་རྟོན་རྣམས་རང་གིས་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་རྟོག་པས་བཏགས་
པ་ཅུ་པ་དུ་བཤད་ཅིང་། བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཆགས་
ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟོག་པ་ཞེས། །ཁྲོ་
དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས་ཀྱང་།
རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་
དེ་དག་ནི་གོར་མ་ཆགས་པར་ཐག་པ་བསྟོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྤྱལ་ལྟར་

རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངས་སོ། །ཞེས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་
བཏགས་པའི་ཆ་ནས། ཆགས་སོགས་ནམས་ཐག་པ་ལ་སྦྱལ་དུ་བཏགས་པ་
དང་འབྲ་བར་བཞད་དོ། །དེ་ལ་ལྟ་སྦྱོན་དང་མཆོད་སྦྱོན་སོགས་ཀྱི་གང་ཟག་
དང་། བུམ་སྒྲུམ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ནམས་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཚུལ་
དང་། སྦྱ་མ་མཁན་གྱིས་རྟེན་འཁོར་ཏུ་སྦྱལ་པའི་ཆེ། རྟེན་འཁོར་གི་སྟེང་
དུ་རྟེན་སྦྱང་བཏགས་པའི་ཚུལ། ཐག་པ་བསྟོགས་པ་ལ་ཐུན་པ་བབས་པའི་ཆེ།
ཐག་པ་ལ་སྦྱལ་རྟོག་པས་བཏགས་ཚུལ་ནམས་ཆ་ཀུན་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དབྱེ་
བ་མེད་དོ། །ཐག་པའི་སྟེང་དུ་སྦྱལ་ནི་ནང་གི་སྒོ་འཁྲལ་བའི་དབང་གིས་བཞག་
བ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་ཐག་པའི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བ་དང་ཆོགས་པ་གང་ལའང་སྦྱལ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་གྲུབ་པ་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་འཁོར་གི་སྟེང་དུ་དང་། མེ་ལོང་
ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་ཀུན་ལ་མཆོངས་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །དེའི་
ཆེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟན་སྦྱེས་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
ཏུ་རི་ལྟར་གཟུང་བའི་ཚུལ་ངས་སྒྲ་བར་བྱ་ཚུལ་ནི། སྒྲ་བཞད་པ་ལྟར་ཐག་པ་
ལ་སྦྱལ་དུ་འཁྲལ་བའི་ཆེ། གཞི་དེར་སྦྱལ་དང་སྦྱལ་སྒྲུང་གཉིས་ཀ་སྒོ་འཁྲལ་
བ་ཅམ་གྱི་དབང་གིས་བཞག་གི། དེ་མིན་པའི་ཡུལ་ཐག་པའི་ངོས་ནས་གྲུབ་
བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་སྒོས་བཞག་ཅམ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལོང་ནང་དུ་
བྱད་བཞིན་སྒྲུང་བའི་ཆེ། བླན་པོ་བརྟུང་ལ་མེ་ལོང་ནང་གི་མིག་སྒྲ་སོགས་
དང་། གཟུགས་བརྟན་གཉིས་ཀ་སྒོ་འཁྲལ་བ་ཅམ་གྱིས་བཞག་གི། དེ་མིན་པའི་

ཡུལ་སྟངས་ནས་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ངེས་སྒྲ་གོ་སྒྲ་ཉོགས་སྒྲ་བ་རྣམས་
 དཔེར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་ངའོ་སྒྲ་འདྲི་ན་པ་ལ་འདྲི་ན་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པའི་གན་
 བོ་བརྟེན་བྱང་ལ་གཟུགས་བརྟན་འཆར་ཚུལ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་ངོས་
 རས་བྱུང་པའི་ཡོད་པར་འདྲི་ན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འདྲི་ན་ལྟན་སྤྱེས། དེའི་
 འདྲི་ན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ནས་རྣམ་
 མཁེན་གྱི་བར་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲོ་བཏགས་
 རས་འདྲི་ན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འདྲི་ན་ལྟན་སྤྱེས། དེ་དག་གི་འདྲི་ན་སྟངས་ཀྱི་
 ཡུལ་ནི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་དགག་བྱ་བདེན་ཆོད། རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ། རོན་དམ་པར་བྱུང་བ། བདེན་པར་
 བྱུང་བ། ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་སོགས་སོ། །བདག་མེད་བསྟོམ་པའི་ཆེ་རང་གི་
 བདག་འདྲི་ན་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱིས་ངེ་ལྟར་གཟུང་ཚུལ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་འདྲི་ན་པ་
 དང་མ་འདྲེས་པར་ངེས་སུ་གཞུག་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་པར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་བཀྱར་བ་ལས་འབྱུང་བས་ཚུལ་དེ་
 ལེགས་པར་རྟོག་བཅད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སེང་གོ་བཟང་པོའི་ཞལ་
 ལྷ་ནས། དགོ་བའི་བཞེས་གཉེན་ཡང་དག་པར་མ་མགུ་བར་བྱས་པའི་མན་ངག་
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཅན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་འདྲ་བའི་བདག་དང་བདག་གིར་འདྲི་ན་པ་མ་རིག་པ་ལྟན་སྤྱེས་ཀྱིས་
 འཁོར་བའི་རྩ་བ་བྱེད་ཚུལ་ནི། རང་དུ་བདག་དང་བདག་གི་བར་རང་གི་མཆོན་

ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བར་གཟུང་བ་ན་བདག་ལ་ཆགས་པ་སྟེ། དེས་ན་བདག་གི་བདེ་
བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟེད་པ་སྟེད་ལ། བདག་གི་བདེ་བ་ཡང་བདག་གི་བ་རྣམས་ལ་
མ་ལྟོས་པར་རང་དབང་མེད་པས། བདག་གི་བ་ལ་སྟེད་པ་དེས་ནི་དེའི་སྟོན་
བསྐྱེབས་ནས་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་དུ་འཇུག་གོ། །དེ་ནས་ནི་བདག་གི་བ་རྣམས་
བདག་གི་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ལེན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ནི་
ལས་འདུ་བྱེད་ལ། ལས་ཀྱིས་ཀྱང་འཁོར་བར་ཉིང་མཆོམས་སྟུང་ཏེ། སྟོང་ཉིང་
བདུན་ཅུ་པ་ལས། ལས་ནི་ཉོན་མོངས་རྒྱ་མཆན་ཅན། །འདུ་བྱེད་ཉོན་མོངས་
ལས་བདག་ཉིད། །ལུས་ནི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ཅན། །གསུམ་ཀའང་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་སྟོང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་
རིམ་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་རྟེན་དུ་སྦྱང་ངོ། །

༥ གཉིས་པ་དེ་སྟོང་བ་ལ་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་
ཤིང་། གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་ནི། མ་རིག་པ་དེ་ཟད་པར་སྟོང་བ་ལ་ངེས་
ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངེ་ལྟར་གཟུང་བའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པར་
རིགས་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་དོན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་སྦང་དགོས་ཏེ།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། འདི་ཡུལ་སུན་སྦྱང་མེད་པར་ནི། །དེ་
སྟོང་བར་ནི་རྒྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་བདག་ལ་སྟོ་འགྲོ་བ་
ཚུར་བསྐྱས་པ་ཅམ་གོམས་པ་དང་། ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་སོགས་གང་དུའང་མི་
འགྲོ་བའི་མི་རྟོག་པ་ཅམ་གོམས་པ་དང་། དགག་བྱའི་སྤྱི་ཤར་ནས་རིགས་པའི་

དབྱུང་བ་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱོམ་པའི་ཆོ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟོག་པའི་དོན་ལས་
གཞན་གང་དུ་འང་ངོས་གཟུང་མེད་པའི་མི་རྟོག་པ་ཙམ་བསྐྱོམ་པ་རྣམས་གོམས་
བ་རྗེ་ཙམ་པ་བསྐྱིདས་ཀྱང་བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤོང་རུས་པ་མི་སྤིད་དེ། དང་
པོ་ནི་དགག་བྱའི་བདག་ལ་སྒོ་ཞུགས་པ་མེད་ཀྱང་། བདག་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྐྱངས་
ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་ངེས་ནས་འཛིན་པ་མི་འདུག་པའི་སྤྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ལ་སྒོ་མ་
ཞུགས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱམས་སོགས་སྤོངས་དང་འགལ་
མེད་སྤྱིར། །ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཆར་གཙུག་མིན། །ཞེས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་ནི་ཡོད་མེད་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་བདེན་
འཛིན་རྟོག་པས་གཟུང་བའི་ཡུལ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདག་མེད་གཏན་
ལ་དབབ་པའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་བདེན་པ་དང་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་རྒྱུའི་
མཁན་པོ་ཏུ་ཤང་གི་ལུགས་ངལ་མ་སོས་པར་འོངས་པ་དགག་བྱ་བྱབ་ཆེས་
ཀྱི་ཕྱོགས་སོ། །

༥ གསུམ་པ་ནི། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་དུ་གཏན་ལ་བབ་ཅིང་སྒོམ་པའི་
ཆེ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྐྱོམ་པ་ནི་འགྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཏེ་དགྲུ་ས་གཞན་
དུ་བསྐྱོན་ནས་རྒྱག་ས་གཞན་དུ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཞི་གང་གི་སྤྱིར་
དུ་མངོན་པར་ཞེན་པས་གཟུང་བའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལ་ཁོའི་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་སྒོག་
ཕྱོགས་ངེས་པ་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན། རྒྱུ་མ་ནགས་རྗེས་སྤང་ཞེས་པ་དང་།
འདྲེ་ཤར་སྒོ། སྤྱད་བྱབ་སྒོ་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

༥ དེ་ལྟ་ན་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ་ལ། བདག་མེད་
པ་གཉིས་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གོ་རིམ། བདག་མེད་པ་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ་
དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི་གཞི་གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་མེད་
རྒྱའི་བདག་ལ་སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་སྤར་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་མོད།
དགག་གཞི་སྤར་རགས་ཀྱི་དབང་གིས་ངེས་དཀའ་སྤྲེལ་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་སྤྲེལ་
སོགས་གང་ཟག་སྤྲོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་དེའི་ཕྱང་པོ་གཟུང་བ་ལ་ལྟོས་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་རྣམ་པ་རིགས་པས་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། འདི་
ལྟར་མེ་ལོང་ནང་དུ་ཤར་བའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། རྩམ་སྒྲམ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པའི་དགག་བྱ་ལ་སྤར་རགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
མོད། དགག་གཞི་སྤོས་བཞག་ཏུ་འཆར་དཀའ་སྤྲེལ་དབང་གིས་བདེན་མེད་དུ་
ངེས་དཀའ་སྤྲེལ་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྤྱད་
པ་ལས། བདག་ཇི་འདྲ་བ་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲར་ཆོས་ཀྱན་ཤེས། །ཞེས་སོ། །

༥ གཉིས་པ། བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ་དངོས་ལ་གསུམ། གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་
དབབ་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་དང་ཆོས་སྤྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཐོག་མར་གཞི་གང་ཟག་ངོས་འཛིན་ཚུལ་ངར་འཛིན་
སྤྲེལ་སྤྱི་དམིགས་ཡུལ་གང་ཟག་ཏུ་འཛོག་པ་ནི་ཀུན་མཐུན་ཞིང་། དེའི་

དམིགས་ཡུལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་སྤང་པོ་ལྔ་ཆར། ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་
པོ་དང་། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་སྤྲོ་བ་ཀུན་གཞི་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་
དག་ཉན་ཡིད་གྱིས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྦྱམ་པ་སྦྱེ་བའི་གཞི་ཀུན་གཞི་
ལ་མཛད་ཅིང་། ཆོག་ས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་མཛད་པའི་རྣམ་པར་རིག་
པ་ཙམ་གྱི་ཚུལ་སྤྲོ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པ་དང་། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ནི་དྲུག་པ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་
གང་ཟག་ཏུ་འཛོག་སྟེ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་
གང་ཟག་ཏུ་འཛོག་པའི་སྤྱབ་བྱེད་སྤང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སློན་ས་རྟོག་གོ་འབར་
བར་བསྐྱབས་སོ། །དེ་དག་ཀུན་གྱི་ལྟར་ནའང་གང་ཟག་ནི་སྤང་པོ་ལ་རྟེན་ནས་
བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དང་། དེའི་མཆན་གཞིར་རྗེས་ཡོད་རེ་འཛིན་
དགོས་པ་ནི། ཆད་གྲུབ་འཛོག་པའི་ཆོ། བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྟེན་པའི་ཡོད་
པ་དགོས་ཀྱི། རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་མེད་པའི་ལུགས་སོ། །

༥ རང་གི་ལུགས་ནི་སློབ་དཔོན་སྤྲོ་བའི་ཞབས་ཀྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས། འཇུག་
པར་ངར་འཛིན་སྦྱན་སྦྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་སྤང་པོ་ཡོན་པ་རྩ་བར་བཀག་ཅིང་།
འགྲེལ་པར་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་དམིགས་པར་གསུངས་པས་དེ་ལ་
ངའོ་སྦྱམ་པའི་སློབ་ཐོས་མིན་སྦྱེ་བ་དགོས་ཤིང་། སྤང་སོགས་ལ་ངའོ་སྦྱམ་
པའི་སློབ་ཐོས་མིན་སྦྱེ་ཡི། ངའོ་སྦྱམ་པའི་སློབ་གཏན་མི་སྦྱེ་བར་རང་གི་སྤྱིང་
བ་ལ་བརྟམས་པའི་ཆོ་གསལ་ཞིང་། གང་ཟག་ནི་སྦྱེས་པ་སྤང་མེད་འཕགས་པ་

སོ་སྤྱི་འཁོར་བ་པོ་དང་ཐར་བ་པོ་སོགས་གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱང་པོའི་ཚོགས་རྒྱུ་ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་རྒྱུ་
དང་རྒྱུ་ཅན་གང་ཡང་གང་ཟག་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་རང་གི་ཡན་
ལག་འཕང་ལོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་
བ་དང་ཚོགས་པ་གང་ཡང་ཤིང་རྩ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཏེ། མདོ་ལས། རི་ལྟར་ཡན་
ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྩར་བརྫོད་པ་བཞིན། །དེ་བཞིན་ཕྱང་
པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བརྫོད་དོ། །ཞེས་སོ། །གང་
ཟག་གི་འཛིག་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤྱར་དུ་རྟོགས་པའི་
ཐབས་བཟང་པོ་ཞིག་སྟེ། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་གྱི་ཚོས་ཀུན་ལ་
དེའི་རིགས་བསྐྱེ་བར་བྱའོ། །

དེ་འདྲའི་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། ང་རང་
བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་
ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་མེད་གྱི་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ། གཅིག་
ཏུ་བྲལ་སོགས་འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་
སོགས་འགལ་ཆེད་མིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་སྟོན་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་
བས། ཐོག་མར་རང་རྒྱུད་ལ་བཏགས་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟར་སྤྱིས་
གྱིས་འཛིན་ལུགས་ངོས་ཟིན་པ་གནད་ཆེ་སྟེ། སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་དབྱུང་
སྒོམ་དང་འཛིག་སྒོམ་བྱེད་ཚུལ་གཉིས་ལས། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་

དབབ་པ་ལ། གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། སྤང་པོ་དང་ངོ་པོ་གཅིག་དང་ཐ་
དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་ཀྱི། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་ཐབས་མེད་པར་
ཐག་བཅད་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱིར་བུས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གང་ལའང་སྒྲ་བཅས་སུ་ཆད་
མས་གྲུབ་པའི་ཆེ། དེ་སྒྲ་མེད་ཡིན་པ་པར་རྣམ་པར་གཅོད་ཅིང་། གཅིག་སུ་སྒྲ་
མེད་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཆེ་སྒྲ་བཅས་ཡིན་པ་པར་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ཡོད་པ་ལ། གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་
གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ངེས་པར་གྲུའོ། །

གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་
པ་ལ་རིགས་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་བདག་ཁས་སྒྲངས་པ་དོན་མེད་དུ་
ཐལ་བ་ནི། བདག་སྤང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་
ཡིན་ན། དེ་ལ་རྟོག་པའི་སྒོ་སྤྲོད་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་རྟེ། རང་གི་མཆོན་
ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་
སྟེ་པ་དག་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་སྤང་བའི་སྒོ་སྤྲོད་དབང་གེས་སྤང་ཡུལ་
ལ་མ་འཁྲུལ་བར་འདོད་པ་དང་མཚུངས་སོ། །དེའི་ཆེ་བདག་སྤང་གཉིས་ཀྱི་
མཐར་ཐུག་པའི་སྟོད་ལུགས་རི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལ་རྟོག་པའི་རྟོག་
པ་ལ་སྤང་ཚུལ་མ་ཐུན་དགོས་ལ། དེའི་ཆེ་ན་རྟོག་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་
སྤང་བ་ལོག་པར་འགྱུར་རྟེ། ཁོ་ལ་སྤང་ཚུལ་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
མ་ཐུན་ཞིང་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་དེ་གཉིས་དབྱེ་བ་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ།
དེ་གཉིས་རྟོག་རྒྱུ་ཐ་དད་དུ་སྤང་བ་ཙམ་ཡང་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་
སྤང་པོ་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཁས་སྤངས་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་
ཏེ། བདག་སྤང་པོའི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ།
རྩ་ལེ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་གཏོགས་པའི། །བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བྱས་པའི་
ཆོ། ཉེ་བར་ལེན་ཉིད་བདག་ཡིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ནི་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་བདག་མང་པོར་ཐལ་བ་ནི། བདག་སྤང་རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་གཏན་
མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ན། གང་ཟག་རེ་རེ་ལའང་སྤང་པོ་དུ་མ་ཡོད་པ་ལྟར་གང་
ཟག་དུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཡང་ན་སྤང་པོ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ།
གང་ཟག་གཅིག་དང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ།
འདུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་སྤང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་དག་
ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

༦ གསུམ་པ་བདག་སྐྱེ་འདིག་ཅན་དུ་ཐལ་བ་ནི། གང་ཟག་གཅིག་གི་སྤང་
པོ་སྐྱེ་སྐྱེ་འདིག་བྱེད་པ་ལྟར་གང་ཟག་ཀྱང་སྐྱེ་འདིག་བྱེད་དགོས་ལ། རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འདིག་བྱེད་པའི་ཆོ། རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་
གང་རུང་ལས་མི་འདའ་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀ་མི་རིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན། ཆོ་འདི་དང་སྐྱ་མའི་གང་
ཟག་ལྟ་བུ་འདི་རྣམ་དབྱེ་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུ་ཆོ་འདིའི་

གང་ཟག་ལྟ་བུ་དེ་དེའི་སྒྲ་རྩལ་དུ་རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གི་བར་མ་
སོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་སྒྲ་མའི་གང་ཟག་དང་རྣམ་དབྱེ་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་ཆེ་སྒྲ་མའི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་དེ་མ་གཤིས་
བར་འདིར་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་འདིའི་གང་ཟག་དང་རྣམ་དབྱེ་གཏན་མེད་
ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་མི་རུང་སྟེ། ཏྲག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཅ་གེ་ལས། གལ་ཏེ་ལྟ་དེ་མི་དེ་ན། །དེ་ལྟར་ན་ནི་ཏྲག་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ཆེ་
སྒྲ་ཕྱིས་བསྐྱུས་པའི་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཐ་
དད་ན། དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་མི་རུང་སྟེ། བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ།
དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲུང་གི་འབྲེལ་བ་མེད་ཏེ། དེ་གཉིས་
གཅིག་ལ་གཅིག་རག་ལས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་
དེ་གཞན་ལ་སྒྲོས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དེ་དག་ལ་རྒྱད་གཅིག་པའི་
འབྲེལ་བ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་ལ་འབྲེལ་བ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ། །དེ་དག་
རྒྱད་གཅིག་གཏོགས་པར་རིགས་མ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །རྒྱད་གཅིག་མ་ཡིན་
ན་སྐྱེ་བ་བྲན་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་མདོ་སྟེ་དུ་མ་དང་འགལ་
སོ། །གཞན་ཡང་ཆེ་སྒྲ་མའི་གང་ཟག་གིས་དགེ་སྟེག་གི་ལས་བྱས་པ་རྣམས་
རྒྱད་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ། །དེའི་འབྲས་བུ་ཁོ་རང་གིས་ཀྱང་མ་སྟོང་། །ཁོ་དང་
རྒྱད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་སྟོང་བའང་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཆེ་འདིའི་གང་ཟག་ལྷ་བྱས་སྟོན་བྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱད་ལ་མོངས་སྟོང་
བ་དེ་ལས་མ་བྱས་བ་དང་འཕྲད་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་ཁོ་རང་གིས་ཀྱང་མ་
བསགས། ཁོ་དང་རྒྱད་གཅིག་བ་གཞན་གྱིས་བསགས་བ་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་གཅིག་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་རྣམས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ངེས་བ་བཅའ་
ནས་བསྐྱང་བར་བྱས་ཏེ། རང་ལུགས་ལའང་ཐ་སྙད་ཏུ་གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་
ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦྱང་དགོས་པས། འདི་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་ཞིང་དཀའ་བའི་
གནས་སོ། །གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
ཐ་དད་ན། ཅ་ཤེས་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། ཕྱང་པོའི་མཆོན་
ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། ཕྱང་པོ་འདུས་བྱས་སུ་མཆོན་
པའི་མཆོན་ཉིད་སྟེ་འཛིག་གནས་བ་གསུམ་དང་མི་ལྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཏྲ་བ་
སྤང་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་གི་མཆོན་ཉིད་མི་ལྟན་བ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདུས་བྱས་སུ་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པར་མི་རུང་སྟེ།
དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་དང་སྤང་འདས་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་རང་གི་ཕྱང་པོ་ཡེ་
མེད་པའི་གཞིར་ཡང་ངའོ་སྟམ་པའི་སྟོ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་བ་སྟེ་སྟོན་པར་འགྱུར་
ཏེ། གང་ཟག་དང་ཕྱང་པོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་བུམ་སྟམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པས། བུམ་བ་མེད་པའི་གཞིར་ཡང་སྟམ་བུའོ་སྟམ་བ་

དང་། སྒྲུལ་བྱ་མེད་པའི་གཞིར་ཡང་བྱམ་པའོ་སྒྲུལ་པའི་སྒོ་བཅོས་མེན་སྒྲིབ་
བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་རྩ་ཤེས་ལས། བདག་ཉིད་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། །གཞན་དུ་
འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། །གཟུང་ཡོད་རིགས་
ན་གཟུང་དུ་མེད། །ཅེས་དང་། འཇུག་པ་ལས། དེ་སྤྱིར་སྤྱང་པོ་ལས་གཞན་
བདག་མེད་དེ། །སྤྱང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་སྤྱིར། །ཅེས་སོ། །དེ་ལྟར་
བྱས་ནས་གང་ཟག་དང་སྤྱང་པོ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་
གཅིག་ཐ་དད་ལ་གཞོད་པ་ལེགས་པར་མཐོང་ཞིང་། རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་
གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པའི་ཆེ། རྒྱབ་བྱེད་བཀག་ན་འབྱུང་བྱ་ལྡོག་པའི་རིགས་པས་
གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་ངེས་པ་
ཤན་ཤེས་དང་ལྡན་པས་བསྐྱེད་བར་བྱའོ། །

༥ གཉིས་པ་རང་ཡི་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་
ལྟར་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པས་བདག་རང་བཞིན་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་
པའི་ཆེ། རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མས་དེའི་
ཁ་དོག་དཀར་ཤམ་དང་སྒོ་སངས་མེད་པ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་རྟོགས་པ་
བཞིན་ནོ། །རྩ་ཤེས་ལས། བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་ཡོད་པར་
གལ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས། གང་སྤྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ཅན་ལས་མེད་
པ། །དེ་སྤྱིར་བདག་གི་བདག་མེད་པར་ཡོད་མེན། །དེ་སྤྱིར་བདག་དང་བདག་

གི་སྟོང་ལྟ་བུའི། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་རང་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སྐྱེ་ལསགས་ཀྱི་གང་ཟག་
ཀུན་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་གོམས་པར་བྱ་སྟེ། འེར་ཕྱིན་སྤྱད་
པ་ལས། བདག་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲར་ཆོས་ཀུན་ཤེས། །ཞེས་སོ། །

༥ གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་ལ། །ཆོས་ནི་
ཡུང་སོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་སོ། །དེ་དག་གི་སྟོང་དུ་བདེན་འཛིན་
ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་དགག་བྱ་མ་ཐལ་མ་ཡུངས་པ་ངོས་འཛིན་པ་ནི།
འེན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་འཛིན་ཚུལ་རྣམས་བཤད་ཐེག་རྟོ། །

ཡུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་སྟོན་ས། བདག་མེད་པར་གཏན་
ལ་དབབ་པའི་ཚུལ་ནི། ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པ་བཀག་སྟེ། གཞི་བྱུབ་ན་ཆ་
བཅས་སུ་རིགས་པས་བསྐྱབས་ནས་བྱུབ་པའི་ཆེ། ཆ་ཆ་ཅན་རང་གི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་དབྱུང་པའི་ཆེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱུབ་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་པ་ལ་རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་
འགྱུར་ཚུལ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་བ་འགོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་
གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་འང་མ་བྱུབ་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་རྣམས་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར། ཆོས་ཅན་ཁ་སྟོས་ནས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

འགལ་སྒྲིབ་དམིགས་པའི་གཏུན་ཚིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་
གཏུན་ལ་དབབ་ཚུལ་ནི། སྤང་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་བརྟེན་ནས་
འབྱུང་བ་ངེས་སྤང་ཞིང་། དེ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཞི་མ་ཐུན་འགོག་ཚུལ་
ནི། གང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི། གཞན་ལ་རག་ལས་པ་འགལ་ཞིང་།
གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་ནི། གཞན་ལ་རག་ལས་གཞན་ལ་སྟོས་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱེན་དུ་མ་ལ་སྟོས་
ནས་འབྱུང་དགོས་པས། དེ་ལ་རང་དབང་བའི་ཚུགས་སྤྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་
ན། དེ་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲེལ་བ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་ན་
དེ་ལ་སྤང་བའི་སྤང་ཚུལ་དང་། གཟུགས་བརྟན་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་ཐུན་དགོས་
ལ། དེ་མ་ཐུན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་བསྟན་ནས། གཟུགས་བརྟན་གྱི་
སྤང་དུ་རྟེན་འབྱུང་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཞི་མ་ཐུན་ལ་གཞོད་པ་མཐོང་
ཞིང་། རྟེན་འབྱུང་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྤྲོང་བར་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཆོས་
ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །

དེ་ཡང་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་རྟོགས་པའི་གོལ་ས་ནི་གཉིས་ཏེ།
རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་། ཆད་པར་ལྟ་བའོ། །ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རྟེན་འབྱུང་དུ་
ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཆད་པར་ལྟ་བ་མཐའ་དག་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་
པར་འགྱུར་ལ། གཟུགས་བརྟན་གྱི་སྤང་དུ་རྟེན་འབྱུང་དང་རང་བཞིན་གྲུབ་པ་
གཞི་མ་ཐུན་ལ་གཞོད་པ་མཐོང་ནས། རང་བཞིན་མེད་པར་དམ་བཅས་པའི་

དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཆེ། ཉག་པར་ལྷ་བ་མཐའ་དག་རྒྱུད་ཤིང་དུ་སྤངས་པར་
འགྱུར་བས། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྱུང་ལ་བསྐྱུགས་ཏེ། མ་དོས་པས་ཁྱེས་
བ་ལས། གང་ཞིག་རྟེན་ལས་སྦྱིས་པ་དེ་མ་སྦྱིས། །དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱི་བ་
མེད། །རྟེན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་
དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས། གང་སྤྱིར་དངོས་པོ་བརྟེན་
ནས་རབ་འབྱུང་བས། རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་བྱས་པ། །དེ་སྤྱིར་རྟེན་
འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྷ་རན་བླ་བ་མཐའ་དག་གཙོད་པར་བྱེད། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །དེ་དག་རྣམས་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་
དབྱེད་ནས་བསྐྱོམ་པའི་ཚུལ་མདོ་ཅམ་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་
དང་། ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁུན་གྱི་
བར་གྱི་ཆོས་ཀྱན་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་བྱུབ་པས་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་པ་ཅམ་མིན་གྱི།
བྱུབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་ཡང་སྤྱར་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྟོང་པ་ལ་རིགས་
པས་གཞིགས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་སོང་བ་ལྷ་བྱ་སྒྲོམ་བྱས་གྱི་སྟོང་པ་འང་མ་
ཡིན་པར་ཡེ་གདོད་མ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དེ་ལྷར་སྟོང་པར་གཏན་ལ་ཐབ་
ནས། རྩ་བེད་ཚད་མས་གྲུབ་པ་འཛོག་མི་ཤེས་པའི་ཆད་པའི་སྟོང་པ་ལྷ་བྱ་མ་
ཡིན་པར་རྣམ་ཀྱན་མཆོག་ལྟན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རིག་རྒྱ་ཤོ་རྒྱ་རྟོགས་རྒྱ་
མེད་པའི་སྒྲོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་
རྟེན་པ་ལས་དོན་མེད་པའི་སྟོང་པ་འང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་ཤིང་ཁོང་དུ་རྟེན་པ་

ལས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ལས་གྲོལ་ནས། ཐར་པ་དང་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བསྟོན་
པ་གཅིག་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

༥ གཉིས་པ་འཛིན་སྒྲོམ་གྱི་སྒྲོན་སྒྲིང་ཚུལ་ནི། དགག་བྱ་བདག་ལ་ཡིད་
འཕྲོ་བ་ནང་དུ་བསྐྱུས་པ་ཅམ་དང་། ཡོད་མེད་ཡིན་མིན་སོགས་གང་དུའང་མི་
འཛིན་པའི་མི་རྟོག་པ་རྒྱུད་པ་བསྒྲོམ་པ་དང་། དེགས་པས་དབྱེད་ནས་རང་
བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཆེ་དེ་ལས་གཞན་བསྒྲོམ་པ་སོགས་བྱར་མི་རུང་བ་སྤར་
བ་ཤད་ཟེན་ལ། འབགས་པས་བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་བཞི་
བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་དགག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལ། ཤིང་རྩ་ཆེན་
པོ་ཀུན་དགོངས་པ་གཅིག་དང་དབྱངས་གཅིག་ཏུ་མ་སྒྱུར་པ་ནི། བདག་མེད་གྱི་
ལྟ་བ་སྒྲིང་བའི་ཆེ། བདག་འཛིན་ལྟན་སྒྲེས་གྱིས་དམིགས་ཡུལ་གང་གི་སྟེང་དུ་
རྣམ་པ་འཛིན་སྟངས་ཅི་ལྟར་གཟུང་ལེགས་པར་ངེས་པར་བྱས་ནས། དམིགས་
ཡུལ་དེའི་སྟེང་དུ་ཁོས་ཅི་ལྟར་གཟུང་བའི་འཛིན་སྟངས་གྱི་ཡུལ་བཀག་པའི་
མེད་དགག་གི་རྣམ་པ་ཅན་སྒྲིང་བ་ཉིད་གནད་དམ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་
མི་རུང་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ་མཆོན་ན། ང་ཅམ་གྱི་
སྟེང་དུ་ངར་འཛིན་ལྟན་སྒྲེས་གྱི་འཛིན་སྟངས་གྱི་ཡུལ་རང་བཞིན་རྣམ་རང་གི་
མཆོན་ཉིད་དམ། ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་བ་སོགས་ཏེ། དེས་ན་བྱད་གཞི་གང་ཟག་
རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལྟ་བའི་ངེས་ངོ་དང་ཡེ་མ་བྲལ་བ་གཅིས་སོ། །ལ་ལ་དག་

ང་རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོག་སྟེ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ང་དེར་མེད། དེ་ལྟར་
མེད། ལྷང་ཚུལ་ལྟར་མེད་ཅེས་པ་ནམས་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་འདི་
ལ་དབྱེད་ན་གཞི་ངའི་སྤྲིང་དུ་སྤར་བ་འདྲ་པ་ལྟ་བུའི་དགག་བྱའི་སྟེ་ལེགས་པར་
འཛར་ནས། གཞི་ང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་ཅེས་སྟོང་བ་ལ། ཆོག་སྟེ་ཙམ་ཞེས་
པའི་གནས་མེད་ལ། དགག་བྱའི་སྟེ་ལེགས་པར་འཛར་ནས་ལེགས་པར་ངོས་
ཟེན་པ་མེད་ན། དེར་མེད་སོགས་ཆོག་སྟེ་ར་ཇི་ལྟར་མི་འགྲོ། དེས་ན་ཟབ་མོ་
སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྤྲུལ་ཟེན་ལྟ་བུའི་ངེས་ཡུལ་དེ་ཉིད། གཞི་དེ་དང་
དེའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་གནས་ལུགས་དེའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སོགས་
སྤྲད་པ་བཅས་པས་ཆོག་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་གམ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་
གནས་བསྐྱབ་ཚུལ་ནི། ཞི་གནས་ཀྱི་ཆོགས་དང་ལྡན་པའི་རང་ནས་དམིགས་
ཡུལ་བདག་མེད་པ་ལ་སེམས་གཏོད་པའི་ཆེ། བསྐྱེད་བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསལ་
ཞིང་མི་ཉོག་པ་དེ་ལ་བྱིང་ཆོད་ཀྱིས་བར་དུ་གཅོད་པས། བྱིང་ཆོད་ཀྱི་གཉེན་
པོར་བྲན་པ་དང་། ཞེས་བཞིན་ཀྱི་སྟོན་སྟེ་བྱིང་ཆོད་པ་མོ་འང་ངོས་ཟེན་ནས་དེ་
དག་གི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱེད་ས་པས་སེམས་གནས་སྟེ་བའི་རིམ་
པ་ནི། དེ་དང་དེ་ལ་སེམས་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་དུ་འཛིན་གྱི། བྲན་ཏེ་འཛིན་གྱི་ཉེ་
བར་འཛིན་གྱི་དུལ་བར་བྱེད། ཞི་བར་བྱེད། རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱེད། ཅེ་གཅིག་
ཏུ་བྱེད། བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་དོ། །དེ་དག་སྟོབས་ལྷག་གིས་འབྲུབ་ཅིང་། ཡིད་

ལ་བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལ་སེམས་དང་པོ་ནི། རོས་པའི་སྟོབས་དང་།
གཉིས་པ་ནི་བསམས་པའི་སྟོབས་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ནི་བྲན་པའི་སྟོབས་དང་།
དེ་ནས་གཉིས་ནི་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྟོབས་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ནི་བརྩོན་འགྲུས་
གྱི་སྟོབས་དང་། སེམས་དགུ་པ་ནི་འདྲིས་པའི་སྟོབས་གྱིས་འགྲུབ་སོ། །ཡིད་ལ་
བྱེད་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཚུལ་ལ། སེམས་དང་པོ་གཉིས་ལ་བསྐྱེམས་དེ་འཇུག་
པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ནས་ལྷ་པ་ཆད་ཅིང་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་ཡོད་དོ། །སེམས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་ཆད་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །དགུ་པ་ལ་ནི་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཇུག་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་ཡོད་དེ། དེ་གོམས་པ་ལས་འདུ་མི་བྱེད། །ཅེས་སོ། །དེ་ནས་དམིགས་པ་དེ་
ཉིད་ལ་བྱིང་ཐོན་ཤོད་ཐོན་གྱི་ཚོལ་བ་སྒྲོད་ནས་གོམས་པས་ལུས་དང་སེམས་
ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ། ཞི་གནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་དེ་ཡི་ལུས་
དང་སེམས། །ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཆེ་ཐོབ་ནས། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་བཅས་ཞེས་
བྲ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་སྤར་ལྟར་
དབྱེད་དེ། གནས་ཆ་དང་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཆ་མཉམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གོམས་པ་ལས། སྤར་གྱི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་ཅམ་མིན་པའི་དབྱེད་སྒྲོམ་ཉིད་གྱི་ལག་
རྒྱུ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་གསར་ཏུ་འདྲེན་བྱུང་པའི་ཆེ། ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པའི་ཆད་
དེ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་མཚུངས་ལྷན་ནམ་བྱུང་འབྲེལ་ཏེ། མཁས་པ་
ཤུནྟེ་པས། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་བཅིངས་

པའི་ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་པར་བཤད་པ་སྟར་རོ། །དེའི་ཆེན་སྒྲོང་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་སྒྲུག་མཐོང་སྒྲོམ་བྱུང་དུ་བྱུང་བའོ། །

དེ་སྟར་དབྱེད་སྒྲོམ་དང་འཛོག་སྒྲོམ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མཉམ་གཞག་ཏུ་
བསྐྱེད་ས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ནི། སྒྲུབ་མཆོམས་
སྒྲུ་མའི་སྒྲེས་བྱར་བྲ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིབ་སྒྲུ་མ་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་ཕྱིན་
ཀྱན་ལ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་སྒྲུ་མ་དཔེར་ལེན་ཚུལ་སྟར་བ་དང་། ཡང་དག་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་སྟོགས་པར་མི་རྟོག་པ་ཅམ་
ཞིག་བསྐྱེད་ས་པས་གནས་ཆ་རྟེན་པའི་ཆེ། ལངས་པའི་སྐབས་སུ་སྟར་བ་བན་
བྱན་དུ་འཆར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་དེ་འབྲའི་ཆེ། རི་ཁང་གྲིམ་སོགས་སོགས་
དུགས་སྒྲུ་མ་ཞིགས་ཀྱི་སྟར་བ་བྱན་ནི་བ་དུ་བ་དང་འཇའ་ཆོན་ལྟ་བུ་བཟུང་
མེད་ཀྱི་ནམ་པར་འཆར་བ་ནམས་ལ་སྐབས་འདྲིའི་སྒྲུ་མའི་དོན་མེད་དེ། འདྲིའི་
སྐབས་ཀྱི་སྒྲུ་མར་འཆར་བ་ལ་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་བདེན་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་
ཞིགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུ་རབས་པ་འགའ་ཞིག་ཆོས་
དང་གང་ཟག་སྒྲུ་མར་གསུངས་པའི་ཚུལ་དཔེར་ལེན་པ་ན། དེལ་ཤིང་རྟ་སྒྲང་དུ་
སྟར་ཡང་རྟ་སྒྲང་གིས་སྟོང་བ་བཞིན་དུ། སྒྲེས་པ་བྱུད་མེད་སོགས་གང་ཟག་ཏུ་
སྟར་ཡང་གང་ཟག་གིས་སྟོང་བ་དང་བྱུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་སོགས་དེ་དང་དེར་
སྟར་ཡང་དེས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འདོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་སྒྲིག་སྒྲུ་སོགས་
ཀྱན་ལ་མཚུངས་པར་སྒྱུར་རོ། །འདི་དག་ལ་རྩི་བར་བྱ་སྟེ། སྒྲེས་པ་དང་བྱུད་

མེད་སོགས་དེ་དང་དེས་སྟོང་ཞེས་པའི་དོན་ཅི། དེ་དང་དེ་དེ་ལ་མེད་པའི་ཞེ་ན།
 དེའི་ཆེ་ཆོས་དེ་དག་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་ན་རང་ལ་ཡོད་དགོས་པ་
 ལས་རང་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་དག་ནི་དགག་བྱའི་ཆད་མ་ཐེན་
 ཅིང་། སྤྱི་ལོགས་པར་མ་ཤར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་མེད་གྱི་ཆོག་སྤྱི་ཙམ་ལ་
 "འཆེལ་"^{༡༧}ནས་སྤྱི་མ་དང་མི་ལམ་སོགས་སྤྱི་གསུངས་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 གཟུང་བའོ། །དགག་བྱའི་ཆད་ལོགས་པར་མ་ཐེན་པར་དགག་བྱ་བཀག་པའི་
 ལྷགས་སྤྱི་བྱས་པའི་ཆོ། གཞི་ཆད་མས་བྱུབ་པ་གཟུང་ས་མེད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་
 དེ་ལྟར་དཔྱོད་མཁན་དཔྱོད་ཚུལ་སོགས་གང་ཡང་བཞག་ས་མ་རྟེན་པའི་དོན་
 གོམས་པ་ལས། དེ་དག་གི་སྒྲིང་བ་བན་བྱན་དུ་ཤར་བ་ལ་ནི་སྤྱི་མའི་དོན་མེད་
 དེ། དེ་ནི་བདེན་མེད་ཉོགས་པ་དང་སྒྲིང་བ་ལ་སྤྱི་མ་འདེབས་གྱི་ལྟ་བ་སྤྱི་ས་པ་མ་
 ཕྱེད་པའི་སྒྲོན་འོ། །

༥ གཉིས་པ་སྤྱི་མར་འཆར་ཚུལ་ཡང་དག་པ་ནི། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་
 བོ་ལས། ཇི་ལྟར་སྤྱི་ག་རྒྱ་བྱི་ཟེའི་གོང་བྱེད་དང་། །སྤྱི་མ་ཇི་བཞིན་མི་ལམ་ཇི་
 ལྟ་བུར། །མཆན་མ་སྒྲོམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྟོང་། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་
 ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས། གཟུགས་
 བས་རྣམ་མཁའ་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཀྱན་སྤྱི་མ་སོགས་སྤྱི་གསུངས་པ་ལ་གཉིས་
 ལས། དོན་དམ་བདེན་པ་སྤྱི་མར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་ཙམ་དུ་བྱུབ་ཀྱང་
 བདེན་པ་ཞིགས་པ་ལ་བྱས་པ་དང་། སྟོང་བཞིན་དུ་སྒྲིང་བའི་སྒྲིང་བ་སྤྱི་མ་ལྟ་

བྱ་ལ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་ཕྱི་མཛོ། །དེའི་ཚུལ་གོ་སྤྱོད་བར་བརྟེན་ན།
དེ་ལ་སྤྱོད་མ་མཁའ་གྱི་དེལ་ཤིང་རྟ་སྒྲང་དུ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། རྟ་སྒྲང་གི་སྤྱང་བ་མཛོན་
སུམ་ཆད་མས་བྱུང་ནས། སྤྱང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་ཡོད་པས་སྤྱང་བ་ཡིད་གྱི་ཤེས་
པས་ངེས་པ་གཉིས་ཆོགས་པ་ལས་སྤྱོད་མར་འཆར་བ་བཞིན་དུ། རྟེ་འཕགས་གྱི་
གང་ཟག་དང་། སྤང་སོགས་གྱི་ཆོས་ཀྱན་ལ་ལས་བྱ་བྱེད་སོགས་གྱི་སྤྱོད་ནས་ཐ་
སྤྱད་པའི་ཆད་མས་ལེགས་པར་བྱུང་བ་ཅིང་གཞི་དེ་དག་གི་སྤྱང་དུ་སྤྱར་བ་ཤད་
པའི་དགག་བྱ་སྤྱོད་ནས་རིགས་ཤེས་གྱིས་ཁེགས་པ་གཉིས་ཆོགས་པ་ལས་
སྤྱོད་མར་འཆར་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྤྱང་བ་
ཉིད་བསྐྱེད་ནས་གནད་དུ་སོང་བའི་ཆོ། དེ་ལས་ལངས་པ་ན་ཡུལ་སྤྱང་སྤྱོད་
མར་འཆར་བས་དེ་ལ་ཐབས་བྱར་བ་བཅའ་མི་དགོས་སོ། །ཐོག་མ་ལས་དང་
པོ་པའི་ཆོ། དགག་གཞི་དང་དགག་བྱ་གཅིག་ཏུ་འབྲེས་པ་ལས་སོ་སོར་སྤྱང་
མི་བྱུང་བས། སྤྱོད་མར་འཆར་ཚུལ་ཤུགས་ཚུང་ཞིང་། སྤྱར་སྤྱར་གོམས་སྤྱོད་
གྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བྲལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུན་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན་སྤྱང་
བ་ཉིད་གྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་རབ་གྱིས་མཐར་ཕྱིན་པར་
འགྱུར་རོ། །

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འཆད་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་རིན་
པོ་ཆེ་སྤྱོད་པའི་གདམས་པ། ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་བརྟེན་ཆེན་མོ་ཉི་
མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་

མཆོ་ལྷ་བྱ་ལ་དབང་འབྱོར་པའི་དེད་དཔོན་དམ་པ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་
པ་ཆེན་པོའི་མན་ངག་ངེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་སྦྲར་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་གནད་སྤྱོད་
ཞིབ་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་པར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་
རིམ་པའི་ཚུལ་ལས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །

རྣམ་མཁྱེན་བསྐྱབ་ལ་སྤུང་མོང་མེན་པའི་རྒྱ། ཐེག་པ་ཆེ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་
གཅིག་དུ། ཉེས་པའི་ཆང་ཆིང་བསྐྱེད་ལ་མེད་མཆུང་ས། །ལེགས་ཆོག་ས་ཀྱུན་
གྱི་འབྱུང་གནས་རིན་ཆེན་གཏེར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་
ཚུལ། །སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་མཆོག་སྤུང་པའི་དབང་པོ་ལ། །སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་མི་པམ་འཇམ་
དཔལ་དབྱངས། །ཤིང་རྩེ་སྒོལ་འབྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཐོག་མེད་དང་། །ཞི་བ་ལྷ་དང་
དཔལ་ལྷན་ཨ་ཉི་ཤེད། །སྤྱོད་པའི་འབྱུང་ས་ཤིང་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་དུ་བརྒྱད། །བྱང་
སེམས་འཆད་ཁ་བ་ལ་བཀའ་བབས་གྱི། །ཚུལ་དུ་འབྱུངས་པའི་རིན་ཆེན་བྱང་
ཆུབ་སེམས། །རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ཐབས་སྤྱོད་འབྱེད་ཆོས་བཞེད་དང་། །དངོས་གཞི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་གཉིས་སྤྱོད་པའི་ཚུལ། །ཤིང་རྩེ་ཆེན་པོ་པོ་པོའི་སྤུང་མོང་དང་། །སྤུང་
མོང་མ་ཡིན་ལུགས་རྣམས་གསལ་བར་བྱེ། །བྱང་པར་འཕགས་མཆོག་ཞི་བ་ལྷ་
ཡི་ལུགས། །བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བྱང་སེམས་སྤྱོད་བ་དང་། །རྒྱལ་སྤྱོད་འཆད་
ཁ་བ་ཡི་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉིས། །གཅིག་དུ་བསྐྱེད་ནས་ལམ་གྱི་ལུས་ཆང་བ། །ཡན་
ལག་སྤྱོད་པོ་རྣམས་ལའང་སྤྱོད་པའི་ཚུལ། །ངེ་བཞིན་གསལ་བར་བཤད་པ་གང་
ཡིན་པ། །གདམས་པ་འདི་ཡི་རྒྱ་མེད་བྱང་ཆོས་ཏེ། །དེ་ལྟར་ལེགས་པར་བཤད་
གང་སྤྱོད་མའི་བྱེ། །སྤྱོད་བཅས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་དཔག་པར་དགལ། །བདག་

སྒོ་མཐུ་དམན་བཙོན་འགྲུས་ཤུགས་ཆུང་བས། །མ་བཤད་ལོག་པར་བཤད་པའི་
ཆོགས་མཆིས་ན། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ལྷན་ནམས་ལ་སྤྱིང་ནས་འཆགས། །དེ་ལྟར་
འབད་ལས་རབ་དཀར་དགེ་བའི་ཆོགས། །གང་ཞིག་བསགས་པར་གྱུར་བ་དེ་
ཡི་མཐུས། །བདག་དང་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་
ནམ་ཡང་འབྲལ་མེད་ཤོག །དེ་ཡི་མཐུ་ལས་འཁོར་བ་ཇི་སྤྱད་བར། །ལུས་རག་
ཡིད་གསུམ་མཐོང་ཐོས་བླན་རེག་གིས། །ཁམས་གསུམ་འགྲོ་ལ་པན་བདེ་སྦྱོལ་བ་
དང། །སྤྱག་བསྐལ་མ་ལུས་སེལ་བའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག །

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་སྤྱོད་སྤྱན་རྒྱུད་ཆེན་མོའི་ནམ་བཤད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ཞེས་
བྱ་བ་འདི་ནི་ལམ་འདི་ལ་ཆེས་ཆེར་མོས་པ་མང་པོས་ནན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་ངོར། ཇེ་
ཙོང་ཁ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསམ་
བ་དང་སྦྱོར་བས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་བ་ལས། བདེ་སྤྱགས་ཀྱི་གསུང་རབ་མང་དུ་
ཐོས་པའི་སྤེ་སྤྱོད་འཛིན་པ་ནམ་མཁའ་དཔལ་གྱིས་གྲུབ་པའི་དབང་ལྷག་དུ་མས་བྱེན་
གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་ཡང་དབེན་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །

༥ ཨོ་སྤྱི། རྒྱ་ཆེན་འགྲོ་བའི་མོས་པའི་རྗེས་སོང་རྒྱ་ཆེའི་འཕྲིན་ལས་འབྲུམ་
གྱི་རྒྱབས། །ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ངོ་མཆར་སྤྱོད་གིས་ནམ་བྱང་ཞི་བ་དམ་པའི་
དཔལ། །ཀུན་ནས་དར་བའི་ཅེ་དགའི་གཟི་ཡིས་ཀུན་བཟོད་འཕང་བ་བཟིད་མཛད་
བ། །མཆོག་རབ་སྤྱིད་གསུམ་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མས་མཆོག་གི་ཤེས་པས་སྦྱོར་གྱུར་
ཅིག །ལེགས་གསུང་བདུས་ཅི་ཁྲག་ཁྲིག་ནམ་པར་དབྱེ་བ་ཡི། །ལེགས་བཤད་ཉིང་
ཁུ་སྒོ་ཡི་བྱི་སྦྱོར་པད་དཀར་འཇུ་མ། །ལེགས་པར་གྲོལ་བྱེད་གདམས་ཟབ་ཉི་མའི་

འོད་གྱི་ཟེར། །ལེགས་ལམ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་མཆོག་ཏུ་ཅི་ཡང་འབར། །འདི་ནི་
 རྒྱལ་ཀུན་གཤེགས་པའི་ལམ་ཆེན་ཏེ། །སྤྱི་དགྲའི་གདུང་སེལ་ཅི་སྒྲན་སྒྲོན་པའང་
 ཡིན། །དེ་ཕྱིར་བསྟན་ལ་འགྱུར་མེད་དད་པས་སྤྱལ། །བཟང་པོའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་
 བའི་སྟོབས་རྒྱས་པའི། །སྤྱལ་བསམ་ཀུན་དའི་འཇུག་གིས་བསུས་པ་ཡི། །འཛད་
 མེད་པར་གྱི་བསིལ་བ་དམ་པའི་མཛོད། །རྒྱ་ཆེན་པན་བདེའི་གསོས་སུ་སྒྲོས་
 པའི་དགོ། །ཆེས་མཐོ་སྒྲན་པོའི་སྒྲོ་ལ་འགྲན་པའི་མཐུས། །ས་གསུམ་དགོ་ལེགས་
 བསམ་དགུང་འཛོ་བ་ཡི། །སྒྲོ་བཟང་བསྟན་པ་ནོར་བུའི་འཁྲི་ཤིང་ཆེ། །བཤད་སྒྲུབ་
 ལོ་འདབ་སྤྱོགས་སུ་ཡོངས་གྲོལ་བའི། །དོ་མཚར་སྤྱིད་པའི་མཐར་ཡང་འཛིན་གྱུར་
 ཅིག །དབག་ཡས་ཡོན་ཏན་ཆོགས་ཀྱི་ལུས་རྒྱས་ཤིང་། །མཁས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་
 སྤྱིར་མའི་ཤུགས་འཆང་བའི། །དམ་པའི་སྤྱེས་བུ་གདོང་ལྷ་འབར་བའི་ཆོགས། །ཐུབ་
 བསྟན་གངས་རིའི་དབལ་དུ་བརྟན་གྱུར་ཅིག །མདོ་སྤགས་གཞུང་ལུགས་ཆུ་མཚོར་
 ཉིར་ཞུགས་ནས། །དུལ་ཞིང་ཞི་བ་ཉིར་ཞིའི་ནོར་མཆོག་ལ། །དབང་འབྱོར་རིག་གྲོལ་
 དུར་སྤྱིག་འཛིན་པའི་བྱས། །ས་ཆེན་དོག་པོར་བྱེད་པས་སྤྲུམས་གྱུར་ཅིག །སྤྱི་
 དགྲའི་བསོད་ནམས་ས་གཞི་ཡངས་པ་ལས། །ལེགས་ཐོན་དགའ་ལྡན་ཆབ་སྤྱིད་ཨ་
 སྤའི་ཆལ། །ཀུན་པན་འབྲས་བཟང་གཡུར་དུ་བ་བ་ཡིས། །མ་ལུས་སྤྱོགས་ཀྱི་ཁོང་
 བ་མཛེས་གྱུར་ཅིག །ས་ལའི་སྒྲན་སྒྲོངས་འདིས་མཚོན་ལུལ་ཀུན་ཏུ། །དཀར་མིན་
 ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱད་པའི་ཆོགས། །ཞི་ནས་འགྲོ་ཀུན་ཆོས་འབྱོར་བདེ་དགའ་
 ཡིས། །དོ་མཚར་མི་ཟད་གཏེར་ལ་སྒྲོད་གྱུར་ཅིག །རྒྱ་སྒྲོར་ཉིད་ཀྱང་འགྱུར་མེད་ཆེ་
 དཔལ་དང་། །ཆེས་མཐོའི་བསོད་ནམས་སྟོབས་དང་འབྱོར་བ་རྒྱས། །སྒྲོ་གསུམ་

བཀྲི་བ་ལུགས་བྱང་ལོར་བུའི་གདུགས། །འདེགས་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཁོ་ནར་སྒྲིན་
གྱུར་ཅིག །ཆོ་རབས་ཀྱན་ཏུ་ཐེག་མཆོག་བཞེས་གཉིན་གྱིས། །རྗེས་བབྱང་ལམ་
བཟང་འདི་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །རྒྱབས་ཆེན་སྦྱོད་པ་རྒྱ་མཆོའི་མཐར་སོན་ཏེ། །སྦྱ་
གསུམ་རིན་ཆེན་གླིང་དུ་ཕྱིན་གྱུར་ཅིག། ॥

ཅེས་པ་འདི་ཡང་འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དངོས་སྟོབ་
ནམ་མཁའ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་གི་གདམས་པ་སྟོ་སྦྱང་ཉི་མའི་
འོད་ཟེར་འདི་ཉིད་འཇམ་མགོན་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་བཞེད་སྟོལ་མན་ངག་གི་གནད་མཐའ་
དག་ཆང་ཞིང་། གོ་སྤྱོད་རྒྱས་བསྐྱས་འཆོམས་པས་སྟོ་སྦྱང་གི་མན་ངག་ཀྱན་གྱི་ཡང་ཅེ་ལྟ་
བུའི་ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱུང་བར་བརྟེན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྟོ་སྦྱང་བའི་སྦྱེ་བོ་
མཆོག་དམན་ཡོངས་ལ་སྒྲན་པའི་སྤྱད་དུ། སྟོ་བཟང་རྒྱལ་བའི་བསྐྱན་དང་བསྐྱན་འཛིན་
བཅས་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་གཏོང་ལྷག་བསམ་འཆི་མེད་ལམ་ལྟར་མཆོག་ཏུ་ཡངས་
པ་བཀའ་སྟོན་ལས་རོགས་ཤུག་ཁ་བ་འགྱུར་མེད་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ནས་པར་
ཤིང་ལག་འདོན་ཐོག །འོར་གླིང་མཛོད་སྤྱག་ནས་ཀྱང་མཐུན་ཆེན་བསྐྱབས་ཏེ་འཛད་
མེད་པར་གྱི་དངོས་པོར་བསྐྱན་པའི་དགེ་བསྟོའི་སྟོན་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས་
རབ་བཀར་ལྟ་རེག་དང་། བདོག་པའི་རྟེན་བཅས་ཇི་ལྟར་བསྐྱལ་བ་བཞིན། བད་དཀར་
འཆང་བའི་སྦྱེ་མིང་པ་ལྟ་བུའི་དགེ་སྦྱོང་ངག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་སྤྱད་
གསུམ་དབང་བསྐྱར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་འཕོད་པས་དང་བ་ཆེན་པོས་སྦྱར་བ་དགེ་
ལེགས་འཕེལ། ॥

༡༡། རྩོམ་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་སྦྱང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་
བད་དོན་བཞུགས་སོ། །

༡༡། རྩོམ་གྱི་རྩ་མཛུགས་ལྟ་བུ་ཡུ། རྩོམ་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་སྦྱང་ཉི་མའི་འོད་
ཟེར་ནི། རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྦྱང་འདེབས་
པའི་མགོ་རྩམ་པའི་ཆེ་འོལ་ཁ་སྟག་ཅེ་དང་། བསམ་གཏན་སྦྱང་སོགས་སུ་
ཕེབས་སྐབས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟོར་སྟོན་ནམ་མཁའ་དཔལ་སོགས་ལ་
རྩོམ་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་སྦྱང་དོན་བདུན་མའི་ཉམས་ཁྲིད་རྒྱས་པར་གནང་བའི་
དགོངས་པ་བཞིན། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟོར་སྟོན་གྱིས་དཔེ་གནས་རིག་
ཆེན་སྦྱང་རྩོ་སྦྱང་གི་ཁྲིད་ཡིག་འདི་མཛད་པ་ཡིན། བདུད་ཅིའི་སྐད་དོད་
ཨ་མི་ཏ་ནི། འཆི་བ་མེད་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཨ་དགག་ཆིག་དང་། མི་ཏ་འཆི་
བའི་མིང་ཡིན་པ་དོན་འགྱུར་བདུད་ཅིར་བསྐྱར་བའོ། དེ་ལ་བདུད་ནི་ལུས་ཅན་
ནམས་ཀྱི་སྟོག་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་དུག་དང་ནད་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་འཛོམས་
པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་སྦྱོར་ལྟ་བུ་ལ་ཅི་ཟེར་རོ། །སྐབས་འདིར་ལས་ཉོན་བག་
ཆགས་དང་བཅས་པ་ལ་བདུད་དང་། དེ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བདག་མེད་
རྟོགས་པའི་དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཅི་སྟེ་བདུད་ཅིའི་སྦྱང་པའོ། །གཉེན་

པོ་དེས་ལས་ཉོན་བག་ཆགས་བཅས་བཅོམ་པའི་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་
ནི་བདུད་ཅིང་གོ་འཕང་ཞེས་བྱའོ། ཅི་མ་སྟེ་ཞེས་པ་འདི་ལ། ཤེར་མདོའི་རྒྱ་
འབྲེལ་མང་པོར་མི་གསལ་ཞིང་། བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་པ་སྟེང་པོ་མཆོག་ཏུ།
ཅི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཟུ་ཤ་ནི་ཤུས་པའོ། དེ་འཛིན་པ་ནི་ཤུས་པ་འཛིན་པ་སྟེ་ཅི་
མ་གཏོ། ཞེས་འབྱུང་། སྟན་གཞུང་ལས། སྤྱི་ཅི་ལ་མ་གཏོ་ཉ་ཞེས་བྱུང་བས་
པལ་ཆེར་གྱིས་ཅི་མ་གཏོ་ནི་སྤྱི་ཅི་ཡིན་ཟེར། སྤྱི་ཅིས་སྤྱལ་ཚུར་འགྲུགས་པ་
མ་གཏོགས་པར་སྟོད་མི་ལུས་པར་བཤད་པས་དེ་ལྟར་ན་མི་འགྲིག་གོ། ཡང་
ཅང་དང་སྟག་ཟེར་བའི་སྟོ་སྟན་མ་གཏོ་ཉ་སྟེས་སར་དུག་མི་སྟེ་ཞིང་སྤྱལ་མི་
འབྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། སྟོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། མཆུ་ཞེས་བྱ་བའི་ཅི་
ཡོད་དེ། དེ་འཆང་ན་དེ་ཆོར་བ་ཅམ་གྱིས་སྤྱལ་ཐམས་ཅད་འབྲེར་དོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཅི་མ་གཏོ་ནི་དེ་འབྲེལ་ཅི་སྟན་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟུམ། པོ་ཉོ་བའི་སྟོ་བ་
མ་མཐའི་ཀ་ཆེན་བརྒྱད་ཅེས་གྲགས་པ་ནི། གཉལ་ན་སྤང་བྱ་རབ་པ་ཡོན་ཏན་
སྟོ་གྲོས་དང་། གཉོས་བྲགོར་བ་གཉིས། གཅང་ན་རམ་སྤིང་མ་པ་འབྱུང་གནས་
དོ་རྩེ་དང་། སྤང་དེུ་སྟུས་པ་ཡི་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གཉིས། ཁམས་ན་བྱ་འཕྲད་
པ་གྲགས་པ་དོ་རྩེ་དང་། བག་སྟེ་མཁའ་འདེབས་མཁན་བྲག་དམར་པ་གཉིས།
དོལ་ན་འབེ་མོན་བྱ་རྒྱུང་བ་དང་། རོག་དམར་ཁྱུར་བ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དོ། རོག་
དམར་ཁྱུར་བ་ནི་བེ་བུམ་སྟོན་པོ་བསྟེབས་མཁན་དག་བཤེས་དོལ་པ་ཡིན་པར་
བཤད་དོ། དབུས་ཀྱི་ཉི་མ་རྒྱུང་གཅིག་ནི། སྤང་རི་ཐང་པ་དོ་རྩེ་སེང་གོ་དང་། ཤ་

ར་བ་ཡོན་ཏན་གྲགས་ཏེ་གཉིས་སོ། །གྲལ་བ་ནི་པོ་བྱང་སྤྱིངས་པ་གཞོན་ནུ་ཡོད་
 ཅེས་པ་དཔེ་ཚོས་དང་པོར་བསྐྱེབས་མཁན། སྤྱིངས་པ་ནི། ཞང་སྤྱིངས་པ་ཤེས་
 རབ་རྒྱ་མཚོ། གྲག་དཀར་པ་ཆེན་པོ་ནི། གྲག་དཀར་སྟག་ཅེ་བ་སྟེ། དཔེ་ཚོས་
 ཅུ་བ་དང་། འགྲེལ་པ་གྲལ་པའི་དེ་ལས་རྒྱས་པ་ཞིག་བཙམས་སོ། །ཤར་བའི་
 བཀའ་བབས་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིའི་ཚོས་ལུང་སྒྱུ་གཤེགས་ནི། སྒྲར་ཐང་འདེབས་པ་པོ་
 གཏུམ་སྟོན་སྟོ་གྲོས་གྲགས་ཏེ། ངང་ཚུགས་ནི་ཀུན་སྤྱོད་དག་ཅིང་ཚུལ་ཁྲིམས་
 གཙང་བའི་དོན་ཡིན། སྟབས་ཀ་པ་ཆེན་པོའི་མཆན་དར་མ་གྲགས། ཉི་མལ་
 འདུལ་བ་འཛིན་པ་ལ། ཁ་ཅིག་སྒྲར་ཐང་གཏུམ་སྟོན་ཡིན་ཟེར་ཡང་། ཉི་མལ་
 ནི་སྤྱངས་ཤོད་ན་ཡོད་པས་བརྟག་པར་བྱ་ཞེས་བྱུང་ངོ། །"མཆད་ཁ་བ་"^{༩༠} ཆེན་
 པོའི་མཆན་དངོས་ཡེ་ཤེས་རྟོག་ཞེས་བྱའོ། །བྱིངས་སེ་ཉོགས་སེ་གཅིག་
 ལས་ནན་ཏར་སྟོ་"འཁྲལ་"^{༩༡} དེས་པ་ཁོ་ན་མ་བྱུང་། ཞེས་པའི་དོན་ནི། སེམས་
 ལ་འཆར་རྒྱ་དང་དེས་དེས་པོ་མི་ཡོང་བ་འདྲ་བ་ཞིག་མ་གཏོགས་སྟག་པར་
 སྟོ་འགྱུར་དེས་པ་ཤ་སྟག་མ་བྱུང་ཞེས་པའོ། །བརྟུབ་བམ་མི་བརྟུབ་ནི། རུས་
 སམ་མི་རུས་དང་། རུང་ངམ་མི་རུང་ཞེས་པའི་དོན་དང་། རུམ་ཆེ་ནི་ཆེ་གས་
 གྱི་མིང་། ཡས་ལ་ནི་ཉིད་ལའམ་ཁྱེད་ལ། འན་བྱ་ནི་དེད་ཅག་གམ་ཁོ་བོ། བརྟུབ་
 བྲག་པ་རང་ནི་ཏ་ཅང་ཐུབ་པ་ཞིག་། བསྟོན་གི་བསྟོན་གིན་ནི། བྱིང་རྟོག་པ་བ་གེ་
 པ་བ་གེ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། ཡས་ལ་བརྟུབ་མ་བརྟུབ་ཀྱི་ཁ་ན་མེད་ནི། ཁྱེད་ལ་

༩༠ * སྒོ་སྤྱོད་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ་འཆད་ཁ་བ་ཞེས་བྱུང་།

༩༡ མ་བྱེ། ནན་ནན། འཁྲལ་ *འཁྲལ་ཡིན་སྟེ།

རུང་མི་རུང་ལ་ལྟོས་པ་མེད། རྒྱུན་གྱིས་ཆོར་བར་བྱ་ཡི་ཞེས་པ་ནི། མོངས་སྐབས་གང་འགྲིག་གིས་རིམ་གྱིས་གོ་བར་བྱའོ་ཞེས་པའམ། རྒྱུན་བཟང་ངན་གྱིས་ཁྱོད་རུས་མི་རུས་ཤེས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཉུག་ཅམ་ཡང་ནི་མགོ་ལྷང་ཅམ་ཡང་ངམ་སྟོགས་ཅམ་ཡང་། བསྐྱངས་ནས་ནི་དོར་ནས་ཞེས་པའི་བདུན་ཉིང་དོ། །རྟ་བྱེས་ཀྱི་སྤྱབ་མ་ནི། རྟ་རའི་འབྲུའི་ཤུག་པ། རྒྱལ་བ་སེ་ནི། སེ་སྤྱིལ་བྱ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། རྟོ་རྟོ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། རྟོ་རྟོ་པ་ལམ་སྟེ། དང་སྟོང་བདེན་ཆོག་གྲུབ་པ་ཞོ་འཐུང་ཞེས་བྱ་བ་ཤི་འཕོས་པའི་རུས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཕྱང་ཁོལ་ནི་ཕྱང་བྱེད་དམ་ཉེས་སྟོན། ཆ་མེད་ནི་ངེས་མེད། མི་སྟོངས་པ་ནི་མི་པན་པ་ཞེས་པའི་བདུན་ཉིང་། འཕན་མེད་པ་ནི། ཉམས་སྟོན་མེད་པ། ཤིང་གེལ་བ་ནི། ཤིང་ཕན་པན་ཕྱང་ངམ་ཆང་ཆིང་། བོད་པ་ནི་འཕྲི་བ། བྱུང་ནས་ཞེས་པ་ལོགས་ཤིག་གམ་གཞན་ཞིག་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

༥ རང་གཅས་འཛིན་གྱི་ཉེས་དཔེགས་བསམ་སྐབས། སོ་ནམ་མཁན་པོ་ནི། ཞིང་ལས་མཁན་ཏེ་ཞིང་འདེབས་མཁན། བྱི་ཀན་ཟན་ལ་གདུ་བ་ལྟར་ནི། བྱི་ཀན་ལྟ་འབའ་ཞིག་ལ་ཆགས་ཞེན་བྱེད་པ་ལྟར། ཞེས་པ་དང་། སེམས་དྲུང་ངེ་སྟོད་པའི་བརྒྱབ་སེམས་མཁན་པོ་ནི། སེམས་ཟས་ནོར་ལ་འདོད་ཉམ་གྱིས་ངེ་བ་བྱས་ནས་སྟོད་པའི་འདོད་ཞེན་ཅན་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། བརྒྱབ་པ་ནི་འདོད་པ་ཞེས་པའི་བདུན་ཉིང་ཡིན། “བཀོར་མགོ་མང་དུ་བྱེད་ནི། གྲུབས་གཤོམ་མང་

དུ་བྱེད་པ། བྱི་ལམ་འགོག་པའི་རགས་ཅིག་དུ་མ་འཐེན་པ་ནི། བྱིས་ཆུ་ལོག་
འབྲུང་གིས་དོགས་ནས་ཆུ་འགོག་ཐབས་སུ་ཆུ་རགས་མང་པོ་ཅིག་པ་ལྟར་བྱི་
འབྲུང་གི་གཞོན་པ་སྒྲོག་པའི་ཐབས་སྒྲུ་ཆོགས་བྱེད་པའི་རེ་དོགས་མཁན་ཞེས་
བ་སྟེ། རེ་དོགས་ནི་བཟང་པོ་ཡོང་གི་རེ་བ་དང་ངན་པ་འབྲུང་གི་དོགས་པ་བྱེད་
པའོ། །གྲི་ཁ་མདའ་ཁ་མདུང་ཁ་བྱེད་པའི་ཁྲོད་ནི། གྲི་དང་མདའ་དང་མདུང་
ལུང་ནས་འཐབ་རེས་བྱེད་པའི་ཁྲོད། གྲོགས་སྙིང་རག་མ་ནི། གྲོགས་སྙིང་ཉི་
པ། གཞུང་ངན་པོ་ནི། སེམས་རྒྱུད་ངན་པ། བ་ཡན་སྒྲ་མེད་ནི། བ་ལང་གང་
འདོད་དུ་བཏང་སྟེ་སྒྲ་ལུག་ནས་ཐག་པ་མ་བཏགས་པ། ཏྲ་ཡན་སྒྲ་མེད་ཅེས་
བའང་། ཏྲ་འདོད་རྒྱལ་དུ་བཏང་སྟེ་ཁ་འཐེན་པའི་སྒྲ་སྒྲོག་མེད་པ། ཁ་ཡན་པ་
ནི། གང་འདོད་དུ་བཏང་བ། འགལ་འདུ་ལྟག་སྟོན་ནི། བན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་
གཉིས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འདུས་པས་རྒྱབ་སྟོན་པའམ་ལྟག་པ་སྟོན་པ་ལྟར་སོང་
བ། ལྷེར་བཟོ་སྐམ་པོ་ལྟ་བུའི་ཏྲ་རེ་ལོང་བ་ནི། འདམ་སྒྲ་སྐམ་པོ་ལྟ་བུ་མིག་ཅེར་
རེ་བལྟས་པ་ལྟར་སྒྲ་ཡང་གང་ཡང་མི་མཐོང་བའི་ལོང་བ་སྟེ། ལྷེར་བཟོ་ནི་སྒྲ་
འབྲེལ་མིང་ཡིན། བྱེལ་མགོ་སྟོན་ནི། དེང་སང་གྲོང་དུ་འཁོར་བའི་བྱེལ་ཆུང་དུ་
འདི་ལ་མགོ་མདོག་སྟོན་པོ་མི་སྲིད་པས། གལ་སྲིད་དེ་འབྲེལ་བྱུང་ན་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ལྟས་ངན་དུ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དག་ཟུན་གྱི་དུ་བྱེད་པ་ནི། དག་གཉིན་
གྱི་ཁྲད་པར་བྱེད་པ། ཞོ་ཤ་ལུལ་ནི། སྟོབས་སམ་ཤེད་མོང་སྟེན་ཞེས་པའི་དོན་
ཏེ། ཞོ་ཤ་ནི་སྟོབས་ལུས་ཀྱི་མིང་དུ་བཤད་དོ། །རེ་ལྟ་ཞིག་ནི། ལུན་རིང་ཞིག་

༩༩ མ་གྱི། ༣བཤམ། ཐེན *འཐེན

ནས། གྱི་བ་ཅིག་ཅིག་ཟེར་ན་ཞེས་པ་ནི། ཅི་གྲུམ་གྱི་བ་ཅིག་ཅིག་ཅེས་སྐད་
 བྱང་ན་ཞེས་པ་དང་། འབྲུག་ཅིག་ཏུག་ཟེར་ནའང་ནི། འབྲུག་སྐད་ཟུག་ཏུ་ཏུག་
 ཅེས་བསྒྲགས་ནའང་ཞེས་པ་ལོ། །ཁོ་ཙོ་བླ་མ་སྐུ་ལྷ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་དོགས་པ་
 ནི། རང་ཉིད་བསྐྱམས་ནས་སུ་བཅེངས་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་དོགས་པ་ལོ། །ལ་
 ལ་ཅེས་སྐྱུག་ཏུ་བཅུག་ལུང་ལུང་ཅེས་སྐྱུག་ཏུ་བཅུག་པ་ནི། འགའ་རེ་ཅི་བྱས་
 སྐྱུག་བསྐྱུག་ཏུ་བཅུག །ལུང་ལུང་སྟེ་འབད་ཅོལ་ཅི་བྱས་སྐྱུག་བསྐྱུག་ཏུ་བཅུག་
 པ་ཞེས་པ་ཡིན་སྟེ། ར་ལ་ནི་བྱོན་བྱོན་ནམ་ཚུར་འགྲུགས་འགྲུགས་ཞེས་པ་
 དང་། ཁྱོད་དང་བྱ་བ་ཁ་ནི་ཁྱོད་དང་པམ་ཁ། མོ་བ་དུག་སྐྱབས་ཀྱིས་ན་བ་ལྟར་
 ཁྱེད་མེ་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ནི་བ་ཅིག་སྟོད་འོང་ངོ་ཞེས་པ་ནི། མོ་བ་ཟས་དུག་གི་
 སྐྱབས་ཀྱིས་ན་བ་ལྟར་ཁྱེད་མེ་སྟེ་མེ་བདེ་ལྟར་དེ་ཡོད་པ་དེ་བདེ་ལྟར་ནི་བ་ཞིག་
 "གདོད་"འོང་ངོ་། །ཞེས་པ་སྟེ། ཁྱེད་མེ་ནི་ལྟར་ལྟར་བ་དང་། སྟོད་ནི་གདོད་
 ཅེས་པ་བྱིས་ཀྱི་དོན་དུ་སེམས། ཡོང་ཡོང་བྱས་ཀྱང་འདོད་པའི་"སྟོད་ཁེངས་
 པ་"ཞེས་པ་ནི། དེམ་དེམ་བྱས་ཀྱང་གང་འདོད་པའི་རེ་བ་རྫོགས་པ་ཞིག་ཅེས་
 པ་དང་། སྟེ་མོང་བྱ་ནད་ལངས་པ་ནི། སྟེ་མོང་གི་བྱ་སྐྱུག་གི་བའམ་སྟོར་བ་ན་
 སྐྱུག་ཟུག་ནས་ཚུགས་ཐབས་མེད་པ་ལྟར་ཞེས་པ་སྟེ། སྟེ་མོང་ནི་བོད་སྐད་དེ།
 རྒྱ་གར་བས་ནི་ཏུ་ལེ་ཟེར་བ་ཡིན་གསུང་། རང་གི་མཐེབ་གང་པོ་མ་ཤོར་བར་

༡༤ མ་ཕྱི་ ༢༧ན།	འགས	*ཆོ་ཆུང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ།	སྐྱགས
༡༥ མ་ཕྱི་ ༢༧ན།	གདོད་	*ཆོ་ཆུང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ།	སྟོད་
༡༦ མ་ཕྱི་ ༢༧ན།	སྟོད་ཁེངས་པ་	*ཆོ་ཆུང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ།	སྟོད་ཁེངས་པ་

ཆི་རེ་ཞོན་པ་ཅིག་དགོས་ནི། རང་གི་མཐེ་བོང་གཅིག་པོ་གཞན་ལག་དུ་མ་ཤོར་
བར་ཆི་རེ་ཞོན་པ་ཅིག་དགོས་པ་ལྟར། རང་སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མ་
བཏང་བར་མགོ་ཞོན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའོ། །

༥ དོན་དུ་བསྐྱོར་གྱིས་བསྐྱོར་ན་ཞེས་པ། དོན་འི་ལ་གྱིས་འི་ལ་ན་ཞེས་
པའམ། དོན་མདོར་བསྐྱུས་ན་ཞེས་པའོ། །ཁར་"གྲོག"^{༩༥}་བྱང་བ་ལྷེས་མ་
འབྱུལ་ནི། ཁ་ནང་དུ་ཟས་ཀྱི་རྙེད་པ་ཡོང་བ་ལྷེས་ཕྱིར་འབྱུལ་ཏེ་དོར་ཞེས་པ་
སྟེ། གྲོག་ནི་རྙེད་པའི་མིང་ཡིན། "སློ་ཅ་སྦངས་པ་"^{༩༦}་ནི། སེམས་དགྲུགས་པའི་
དོན་ནོ། །རྩི་ཕྱོ་ཆོས་ཞེས་པའི་རྩི་ཕྱོ་ནི། ལུང་ཐུན་ཆེགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལས།
རྩི་ཕྱོ་ནི་སྤྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཆེན་ཐོང་བའི་དར་རྒྱུག་ལས། འབྲས་
ཐུག་གི་སྤྱ་བ་ཐེ་བཅུ་ལྷག་བཙོར་བཏུབ་པའི་རྩི་ཕྱོ། ཞེས་གསུངས། ལམ་རིམ་
བ་སོའི་མཆན་ལས། རྩ་མ་ཆུང་དུ་ལ་རྩི་ཕྱོ་དང་དེའི་ནང་དུ་འབྲས་བཙོས་པ་ལ་
རྩི་ཕྱོ་ཆོས་ཟེར་ཞེས་བྱུང་ངོ་། །"མཆད་"^{༩༧}་ཁ་པའི་གསུང་། ཅིས་སྤྱ་ཅི་ཆེ་རྣམ་
ཏོག་སྦྱོངས། །རབས་བདུན་ལ་སོགས་དཔེ་རྒྱ་མང་། །ཞེས་པ་ནི། རང་སེམས་
ལ་ཅིས་གང་ཆེ་ཡོང་བ་ནི། རྣམ་ཏོག་གིས་བཙོས་ནས་སློ་སྦྱངས་ན་འབྱུང་སྟེ།
དཔེར་ན། སྤྱ་ཕྱིའི་མི་རབས་བདུན་ཚུན་ལ་གཉེན་དུ་བགྱངས་པ་ནི། རྣམ་ཏོག་
གིས་དེ་ལྟར་བཟུང་བའི་དབང་གིས་གཉེན་གྱི་བསམས་པ་སྦྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་

༩༥ མ་ཕྱི། ༤བ༦ན། གྲོག *སློ་སྦྱང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ་ གྲོགས

༩༦ མ་ཕྱི། ༥ན༡ན། *སློ་སྦྱང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ་ཆོག་འདི་མེད་པར་སྐྱམ།

༩༧ མ་ཕྱི། ༥ན༣ན། མཆད་ *སློ་སྦྱང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ་ མཆད་

པ་ནི་སྒོངས་སྒོར་ཤར་ཆོད་དེ་དབྱང་པར་བྱའོ། །སྒྲི་གི་ནི་སྒྲི་གི། རྩ་ག་སྒྲི་ནི་
ནས་སྒྲུལ་ཏེ་ཟད་ནི། ཆད་ལྷས་མེད་པར་ཆ་ཆོད་སྒྲི་ནས་གཅེས་འཛིན་སྒྲུལ་
ཏེ་ཟད་པར་བྱས་ཞེས་པའོ། །འགོང་པོ་འགོང་རྫོངས་ཀྱི་ཆོས་ནི། འདྲེ་འགོང་པོ་
ལྷ་བྱ་རང་གཅེས་འཛིན་པར་སྒྲོད་པའི་ཆེད་དུ་གཅེས་འཛིན་འགོང་པོ་ལ་འགྲོ་
ཆས་རྫོངས་པ་བྱས་པའི་ཆོས་ཞེས་པའོ། །

༥ རྒྱལ་ཐག་རིང་པོའི་ལྷམ་བཞིན་དུ་ལྷམ་མེ་རྒྱུང་དེ་བ་ཞེས་པ་ནི། འགྲོ་
ཐག་རིང་པོར་སྐྱེ་བ་པའི་ཁང་པའི་ཐོག་འགོ་བས་པའི་ལྷམ་མམ་དབ་བཞིན་
དུ་ལྷམ་མེ་སྒྲི་མཁེགས་ཤིང་ཐད་ཀར་རྒྱུང་དེ་བ་ཞེས་པ་སྒྲི། དེ་འདྲའི་ལྷམ་
བཞིན་ཉམས་སྒྲུ་ལེན་པ་པོ་ཕྱིར་གྲེས་ཏེ་བསྐྱངས་ནས་བསྐྱད་པ་ཞིག་གིས་མི་
ཆོག །རྫོ་འགྲོང་རབ་ལ་བཏང་བ་ལྷར་འགྲོང་ན་རེ་བ་ནི། རྫོ་རིལ་སྒྲུ་མཁེགས་
རོ་གཟར་པོ་ལ་འགྲིལ་བ་ལྷར་གྲོང་པོ་རང་ཞེས་པ་སྒྲི། དེ་ལྷར་རྒྱུད་གྲོང་པོ་
ཞིག་གིས་ཀྱང་མི་ཆོག །“སྒྲོ་”ཆུ་རྫོན་མོ་ལྷར་འཇམ་ཉོག་གོ་བ་ནི། བ་ཐང་གི་
དོང་ནང་དུ་འབྲིལ་བ་ཉི་མས་རྫོས་པའི་ཆུ་རྫོན་གཡོ་འབྲུལ་མེད་པར་འཇམ་
ཉོག་གོ་བར་སྐྱང་བ་ཞེས་པ་སྒྲི། དེ་ལྷར་རྩལ་བ་སྒྲོད་དེ་བསྐྱད་པ་ཞིག་གིས་
ཀྱང་མི་ཆོག །དཀར་ན་ཞོ། དམར་ན་ཁྲག་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྷར་བཟང་ན་བཟང་
ཐག་ཆོད་པ་དང་། དན་ན་དན་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་བྱ་སྒྲུལ་དུ་ཞེ་བཅད་དག་པོ་
ཅན་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དོན་བསྐྱུ་ན། ཉམས་སྒྲུ་ལེན་པ་པོ་ཕྱིར་
བསྐྱངས་ནས་བསྐྱད་པ་དང་། སྒྲོ་མི་འཁྲུལ་པའི་གྲོང་པོ་དང་། འབད་རྩལ་མེད་

བར་སྟོང་དེ་བསྐྱད་བས་མི་ཆོག་སྟེ། ལེགས་ཉེས་གང་ཡིན་རུང་མཐར་ཐོན་བ་
ཞིག་བྱ་སྟམ་དུ་ཞེ་ཐག་བ་ནས་འབད་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་དུ་སེམས་
སོ། ། "ཐིག་" ལུས་གྱིས་ལུང་བ་བཀང་བ་ནི། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ལུང་བ་བཀང་བ་
སྟེ། ཡོད་ཆད་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱས་པའི་དོན་ནོ། །

༥ རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་འཛིངས་བ་ནི། རྒྱུ་རྒྱུ་སྤངས་ནས་ཐོག་དུ་འབབ་བ། སྟོ་
ཞི་ནི་སྤྱང་སྟོ་བས་ཉམས་བ། ལུང་ཆེ་བ་ནི་ཞོགས་ཆེ་བའམ་ཁ་ཤོམ་ཆེ་བ།
"བཤའ་" མར་སྟེས་བ་ནི། དོ་ཐོག་གམ་རྣམ་མ་སྟེས་བ། ལུ་ལི་"དེ་མོ་" ནི།
སྤང་སྤང་རམ་སྤང་མདའི་ཆད་གྱི་ཐིག་ལེའམ་དེ་མའི་མིང་དོ། ། ཐོ་ཅོ་ནི་གང་
ལའང་འཛེམ་དོགས་མི་བྱེད་བ། དག་འབྱུག་ནི་དག་དུ་གཟེར་བ། "དོགས་
ཆེ་བ་" ནི་དོགས་བ་ཆེ་བ་ཞེས་པའི་ཡུལ་སྐད། འགན་"འདོས་" ནི་འགན་ཟླ།
གསར་སྤྱས་ནི་གསར་དུ་སྤྱད་བ་སྟེ། ཐོག་མ་གསར་པའི་སྐབས་འདོད་བ་སྤྱ་
དག་བ་ཞེས་པའོ། ། བཏུས་བ་ནི་རྒྱས་བའམ་དར་བ། དང་ཁ་ཕྱོག་བ་ནི་ཞེན་ཁ་
ལོག་བ། གཅང་ཡ་མེད་ནི་གང་བཟང་བཟང་། དོ་སོ་ནི་བཟང་ལན་ཏེ། བར་མན་
བཏགས་པའི་ལན་གྱི་རྟེན་བ་སྟུ་བུའོ། ། ཉ་མ་ནི་བྱད་མེད་ཅེས་པའི་ཡུལ་སྐད་
དོ། ། སེ་ཆུང་བ་ཞེས་པའི་སེ་ནི་རུས་མིང་སྟེ། རང་གི་ཉེ་གནས་ལ་རུས་མིང་

༥༡ མ་གྱི། ༥བ། ༦༡། ཐིག་

*མོ་མྱོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ། ཐིག་

༥༢ མ་གྱི། ༥བ། ༦༡། བཤའ་

*མོ་མྱོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ། བཤའ་

༥༣ མ་གྱི། ༥བ། ༦༡། དེ་མོ་

*མོ་མྱོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ། དེ་མོ་

༥༤ མ་གྱི། ༦ན། ༡༡། དོགས་ཆེ་བ་

*མོ་མྱོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ། དོགས་བ་ཆེ་བ་

༥༥ མ་གྱི། ༦ན། ༡༡། འདོས་

*མོ་མྱོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ། འདོས་

གིས་བོད་པའོ། །དེ་ཡང་འབྲོམ། ཆེམས། གཉིས། སྒྲོ། ཞང་། པ་ཆ་བ། རྒྱ། བྲ།
སེ། སྐྱབས། ཟུར། འཁོན། སྐྱེར། སྒྲང་། མལ་ལ་སོགས་པ་རུས་མིང་དོ། །པ་
"འཆེར་"ཅི་པའི་བྱིམ་མམ་འདུག་ས་སྟེ། འབྲོག་པའི་འདུག་སའམ་བབ་ས་ལ་
འཆེར་ཟེར་དོ། །དབྱེན་བཅོས་པ་ནི་སྐྱབས་འདིར་མནར་བའམ་གཞོད་པ། མིག་
"རུར་"མི་སྐྱུག་པ་ནི་མིག་སྒར་རམ་མིག་ལམ་དུ་མི་མཛེས་པའམ་མི་སྐྱུག་པ།
དོལ་ཆོད་དུ་སྐྱུང་ནི། ཆམ་ཆོམ་མེད་པར་སྐྱུང་ཞེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན། མདའ་
པངས་པའི་ཆེ་གང་ལ་སོག་པ་དེ་ལ་ཁ་གཉིང་མེད་པར་སྐྱུག་ནས་སོང་བ་ལ་
དོལ་ཆོད་ཟེར། དུས་བྱས་པ་ནི། དེན་བགང་བའམ་བདེན་ཁུལ་ངོམ་པ། ཁང་
ཐང་བ་ནི། སྤ་བརྟན་རྒྱན་ཆགས་པ། ཐང་ལྟོད་ནི་སྤྲིམ་ལྟོད། ཐོག་བྱུང་ནི། ལྟེང་
ལོད་དམ་མཐོ་དམན། འོར་ཆེ་བ་ནི། དེན་ཆེའམ་སྐྱུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་
ཡུལ་སྐྱད་དོ། །

༥ ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ཀུན་གཞིའི་ངང་ལ་བཞག །ཅེས་པའི་ཀུན་གཞི་ལ་
སྟོ་འགྲིམས་པས་སེམས་མ་བཅོས་པ་ཉིད་ལ་མཛད། བྱང་འགྲིམས་པས་
རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གསུངས་ཏེ། འཆད་ཚུལ་གཉིས་སྒྲང་
དོ། །སེམས་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་བྱེད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་
ལས་འཁོར་འདས་སོ་སོ་འབྲུབ་པས་ན་སྟོང་ཉིད་ལའང་ཀུན་གཞི་ཞེས་བཤད་
དོ། །སྒྲང་བ་བན་བྱན་ནི། སྒྲང་བ་ཐར་ཐོར་རམ་ཟར་ཟེར་ཏེ། འདི་ཡིན་འདི་

༥༦ མ་གྱི། ༦ནལ། འཆེར་ *སྟོ་སྟོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ། མཆེར་

༥༧ མ་གྱི། ༦ནལ། རུར་ *སྟོ་སྟོང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དུ། རུ

མིན་གྱི་ངོས་གཟུང་གང་ཡང་མེད་པ་སྒྲོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱབ་པའི་སྒྲ་བ་ཙམ་
མོ། ཆོག་སྒྲི་ཙམ་ལ་འཆེལ་ནས་ཞེས་པ་ནི། ཆོག་སྒྲི་ཙམ་ལ་ཞེན་ནས་ཞེས་
པའི་བཟང་ཉིང་ངོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིང་བའི་གདམས་པ་ཞེས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། དོན་དམ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་འདུས་པས། སྒྲོ་སྒྲིང་
འདི་ནི་ལམ་གྱི་གནད་མཐའ་དག་ཆང་བའི་གདམས་པ་མཛད་དུ་བྱང་བ་ལགས་
པས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱེད་པ་དལ་ཉེན་ལ་སྒྲིང་པོ་ལེན་པའི་ཐབས་སྒྲ་
ན་མེད་པའོ། །

མི་རྟག་མཐོག་ཆུང་ཆེ་བྱང་འདིར། །སྒྲིང་ལས་ཆུང་དུར་གཞོལ་འདོད་
ཀྱང་། །དཔྱིད་ལྗན་གཡང་“ངོ་མ་བསྒྲོག་པར། །སྒྲིག་ལས་འདི་འབྲ་འགའ་
ཙམ་”གྱིས་”། །འོན་ཀྱང་རྟེན་བཀུར་གྲགས་འདོད་ཀྱིས། །མ་བསྐྱད་གཞན་
པན་སེམས་ཀྱིས་བྲིས། །དགོ་བས་བདག་གཞན་འགོ་བ་ཀུན། །རྒྱལ་བུའ་ཆོས་
མིག་འཛོལ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པ་འདི་ནི་དམ་པའི་སྒྲེ་རྒྱུད་ཐོར་ཀོད་སྒྲུལ་པའི་སྒྲ་
ཉི་མ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བྲགས་མོས་བཞིན། དབྱངས་ཙན་དགའ་སྒྲོས་བྲིས་པའོ། །

༤༩ མ་གྱི། རབ་ཆེན། གཡང་ *གཡང་

༤༩ མ་གྱི། རབ་ཆེན། གྱིས་ *བྲིས་ཡིན་སྒྲུལ།

པར་བྱང་སྟོན་ཆིག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་གྲང་།
ཆོག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དཔར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ནམ་དཀར་སྤང་བའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ།
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་བྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་
ཤུག་སེའྲེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་བ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་
མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། བད་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་
བསྐྱེད་དང་བསྐྱེད་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོའི་སྟོན་ཆིག་ཏུ་ཤུག་འདི་
དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་བཤད་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།